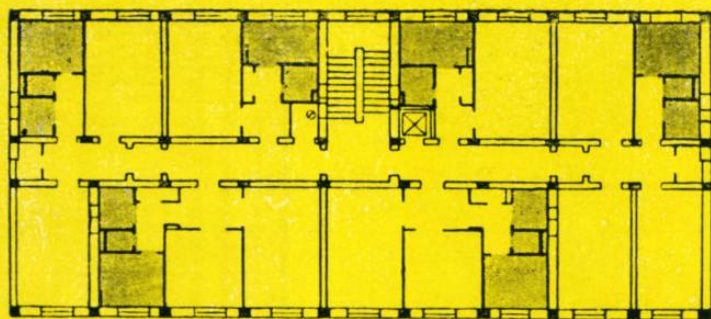
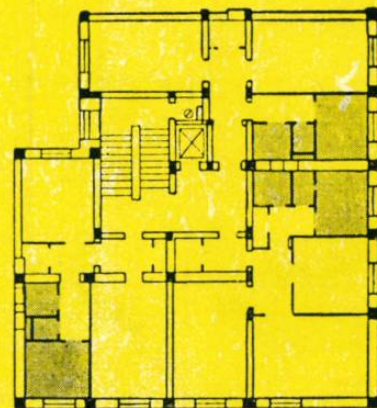
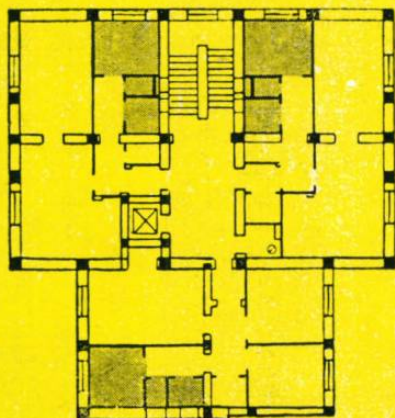
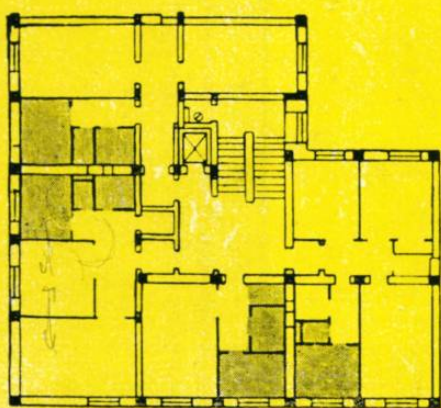
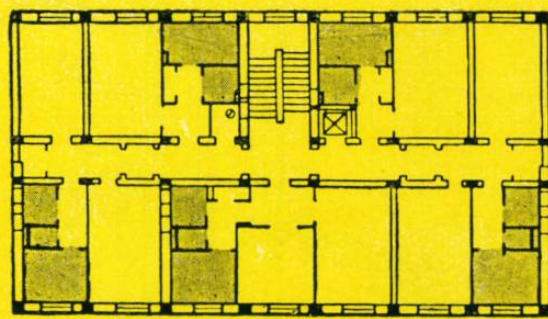

1 2
3
4, 5, 6

1. Secțiune tip liniar cu 6 apartamente 1.1.2.2.3. $K_3 = 0,41$ — 2. Secțiune tip liniar cu 5 apartamente 1.1.2.2.2. $K_3 = 0,40$ — 3. Vedere generală — 4. Secțiune tip colț cu 4 apartamente 1.2.2.3. $K_3 = 0,40$ — 5. Secțiune tip capăt lărgit, cu 3 apartamente $2\frac{1}{2}$. $2\frac{1}{2}$. 3. $K_3 = 0,42$ — 6. Secțiune tip colț, cu 3 apartamente 2.2.3. $K_3 = 0,415$

În categoria CLĂDIRILOR CU 5—7 NIVELURI, având apartamente de 1, 2 și 3 camere în secțiuni de 3, 4, 5 și 6 apartamente la scară și ascensor, a fost definitivată seria de secțiuni tip 360. Această serie de secțiuni este corespunzătoare seriei tip cu 3—4 niveluri pe ziduri longitudinale purtătoare, cu care se poate asambla, dînd posibilitatea de variație a înălțimii pe magistrale sau în cadrul aceluiași cvartale. Structura de rezistență este realizată cu zidărie complexă, utilizînd elemente de scări și de planșeu prefabricate de același tip cu clădirile avînd 3—4 niveluri.

Autori, arhitecții T. Ricci, B. Avram și ing. G. Aznavorian.

Anul acesta se va executa o serie nouă de secțiuni și două clădiri tip avînd scheme arhitecturale corespunzătoare structurii constructive cu schelet portant și panouri mari.

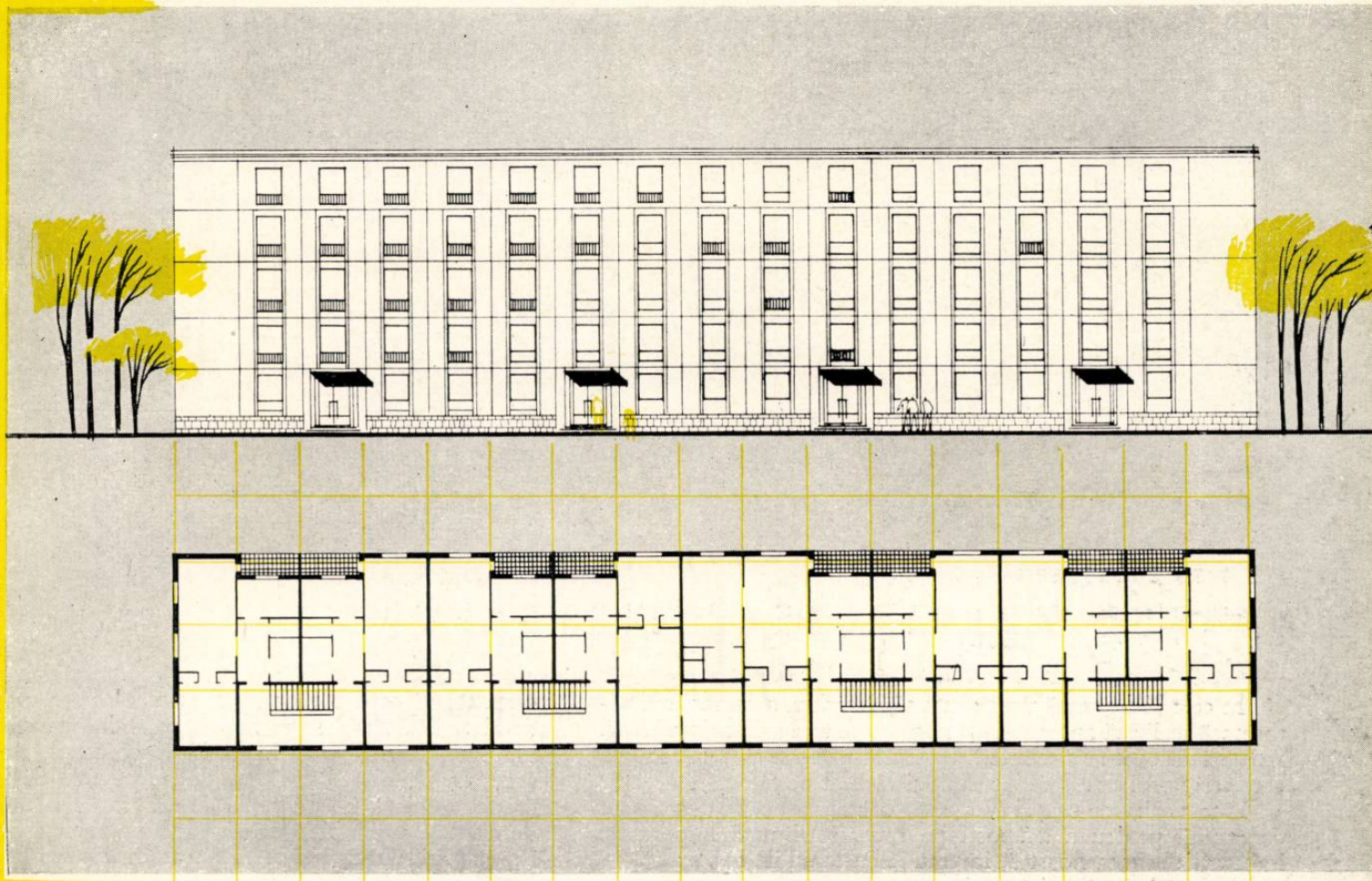
SECȚIUNI TIP 360 · ZIDĂRIE COMPLEXĂ · 5-6 ETAJE

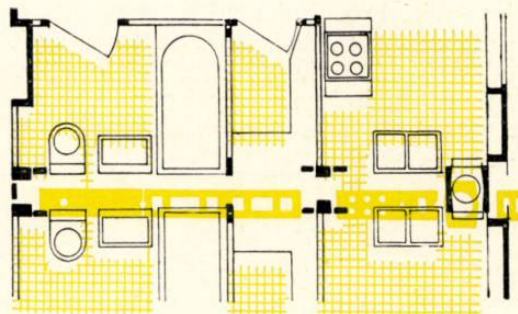
1/
2/
3/
4/

În aceeași categorie s-a executat o serie de secțiuni și o clădire tip pentru 4—5 niveluri, având DOUĂ APARTAMENTE LA SCARĂ de câte 1, 2 sau 3 camere. Structura constructivă este realizată cu panouri mari duble, dînd posibilitatea realizării unui schelet rigid prin monolitizarea nodurilor. Acest tip a fost detaliat expus în numărul 3 al revistei Arhitectura R.P.R. din acest an. Insistăm doar asupra faptului că la experimentarea clădirii se va încerca realizarea încălzirii prin panouri radiante; de asemenea se va experimenta blocul sanitar și vidorul de gunoi propriu fiecărui apartament.

Autori, arhitecții T. Ricci, B. Avram și inginerii A. Lupescu și I. Berleanu.

1. Vedere perspectivă a fațadei posterioare cu loggie la camera de zi
2. Fațada principală a blocului experimental
3. Plan etaj curent cu patru tronsoane și 8 apartamente 2.2.2.3.3.2.2.2.
4. Blocul sanitar tip — w.c., lavabou, baie și spălător în bucătărie, vidor de gunoi și instalație de gaze

Din realizările anului 1955 arătate mai sus, precum și din cele ce urmează a se executa în acest an, va rezulta un prim sortiment suficient pentru a acoperi necesitățile orașului București în viitorii 2—3 ani. În acest timp, în baza experienței ce se va cîștiga, atît prin verificarea acestor proiecte cu realizări și experimentări curente, cît și prin progresul ce se va face în domeniul execuției, sîntem siguri că proiectarea de locuințe în țara noastră va putea înregistra un real succes.

Ca o primă concluzie rezultă că, pentru orașul București, proiectarea tip trebuie să se aplice cît mai mult cazurilor concrete create de viitoarele ansambluri de locuințe, dînd astfel posibilitatea ca acestea să fie realizate efectiv cu clădiri tip, care să permită execuției, atît raționalizarea actualelor mijloace și metode, cît și ridicarea simțitoare a gradului de industrializare a construcțiilor de locuințe, acestea constituind singurele căi pentru realizarea scăderii prețului de cost, creșterea calității și volumului de construcții.

În al doilea rînd, pentru proiectarea tip apare necesitatea introducerii

unui modul specific unic — de 0,40 m sau 0,60 m — care va permite o micșorare a tipurilor de elemente portante prefabricate și va face posibilă o ușoară trecere la executarea și aplicarea unor elemente tip unificate pentru lucrările de instalație și finisaj, ce se impun din ce în ce mai mult.

De asemenea apare ca necesară pregătirea temeinică și execuția din timp a experimentărilor, menite să asigure trecerea pe scară mare la un grad maxim de industrializare a construcțiilor. În paralel cu aceasta trebuie revizuită părerea neîntemeiată că lipsa momentană a unui grad ridicat de industrializare, în care ne găsim, constituie o cauză principală care ne împiedică să obținem succese în creșterea productivității muncii, scăderea costului și creșterea volumului construcțiilor. Pînă la asigurarea unui grad corespunzător de industrializare, succese importante vom putea obține asigurînd raționalizarea și ridicarea productivității prin îmbunătățirea vechilor și actualelor metode constructive-organizatorice, precum și a metodelor de lucru.

SECȚIUNI TIP 516/3 . PANOURI MARI PREFABRICATE

Arh. TITU EVOLCEANU

ORAȘUL MUNCITORESC VICTORIA

În cele ce urmează vom căuta să descriem o așezare muncitorească realizată aproape în întregime pe teren, în prima etapă. Această descriere nu se referă numai la proiect, ci și la felul în care acest proiect a fost întocmit și realizat pe teren.

Este vorba de orașul Victoria, o așezare de tip permanent construită pentru a adăposti pe muncitorii unei importante industrii din țara noastră, împreună cu familiile lor.

Proiectul pentru sistematizarea generală, precum și proiectele de construcție și de specialitate ale acestui oraș au fost întocmite în cadrul unui singur institut de proiectare «Ghi-prograd» din Kiev, de către un colectiv complex condus de arhitecții Kalinkin și Kratt. Prin aceasta, el reprezintă pentru noi un binevenit prilej de a beneficia din plin de vasta experiență sovietică în domeniul construcției orașelor și al arhitecturii de ansamblu.

★

Încă de la alegerea teritoriului destinat așezării și din prelucrarea critică a temei de proiectare s-a vădit măiestria și experiența proiectanților.

Terenul prezenta trei posibilități de așezare. Două dintre acestea se aflau pe malul drept al unei rișe destul de adânci, pe platouri libere de plantații, având pantă foarte ușoară, bine expuse și cu teren bun de construcție. A treia posibilitate era un platou pe celălalt mal al rișei, acoperit în parte cu o pădure tină, brăzdat longitudinal de o vilcea și de un pârâu cu debit redus și limitat în partea lui cea mai depărtată de un riuleț cu maluri mai abrupte. La prima vedere, primele două posibilități apăreau mai favorabile, datorită terenului mai plan și faptului că ambele platouri erau complet libere, lipsite de vegetație. Dar proiectanții au recunoscut imediat valoarea celui de-al treilea teren posibil, așezat de aceeași parte a rișei cu întreprinderea industrială și mai aproape de șoseaua și

calea ferată ce o deservește. Prin amplasarea orașului pe acest de-al treilea teren se păstrează posibilitățile de cooperare cu industria la utilizarea lucrărilor ingineresti, posibilitățile de acces ușor și de folosire chiar de la început a căilor de transport existente, cât și posibilitățile de a avea de la început un fond de plantații utilizabil pentru spațiile verzi ale așezării. În același timp, vilcelele care s-ar fi părut că reprezintă impedimente în dezvoltarea așezării au apărut just în concepția proiectanților ca un ajutor prețios pentru scurgerea apelor pluviale, realizându-se astfel o economie apreciabilă a lucrărilor de canalizare prin aplicarea sistemului divizor de îndepărtare a apelor.

În concepția generală a planului de sistematizare a așezării, preocuparea principală a proiectanților a fost economia, prin crearea unei densități ridicate și utilizarea maximă a reliefului, precum și crearea de posibilități de realizare în etape bine încheiate. Densitatea de 125 locuitori/ha, ridicată pentru o așezare cuprinzând un procent mare de locuințe individuale, a fost obținută prin reducerea suprafeței loturilor și alegerea unui procent ridicat de utilizare a terenului (cca. 30 %).

Așa cum se vedește din schema sumară generală a așezării, întinderea redusă a orașului, obținută prin ridicarea densității, a permis așezarea centrului principal într-o poziție oarecum marginală și mai aproape de calea de acces. Această posibilitate a fost utilizată din plin de proiectanți și centrul principal se află mai aproape de industrie, de șosea și de calea ferată. Astfel s-a putut îndeplini din prima etapă inima așezării și clădirile social-culturale principale. Etapele următoare se dezvoltă înconjurând pe două părți cartierul centrului. În decursul desfășurării acestor etape se va construi un al doilea centru, cu caracter secundar, legat de centrul principal. În jurul acestui sistem de centre se vor desfășura două artere inelare, una interioară și alta exterioară, precum și străzile radiale care leagă cartierele așezării între ele.

Dincolo de strada inelară exterioară se vor așeza locuințele individuale realizate cu ajutorul creditului acordat de stat și unele dotări exterioare, spitalul și școlile de ucenici.

Dotările principale ale orașului sînt cuprinse pe teritoriul primei etape. Cartierele ce se construiesc în etapele următoare cuprind și dotările curente (școli, grădinițe, creșe) necesare acestor cartiere.

Centrul principal al așezării este format dintr-o piață principală, care este și piața de acces a clubului orașului. Ea este legată de piața de acces a așezării prin magistrala principală a orașului, continuată către piața secundară a așezării. În schema sumară se poate urmări ușor traseul diagonal al acestei artere principale a așezării.

Artera inelară traversează pirăiașul ce străbate longitudinal așezarea, pe un dig de pămînt, care prilejuiește astfel formarea unui iaz în grădina-parc a orașului.

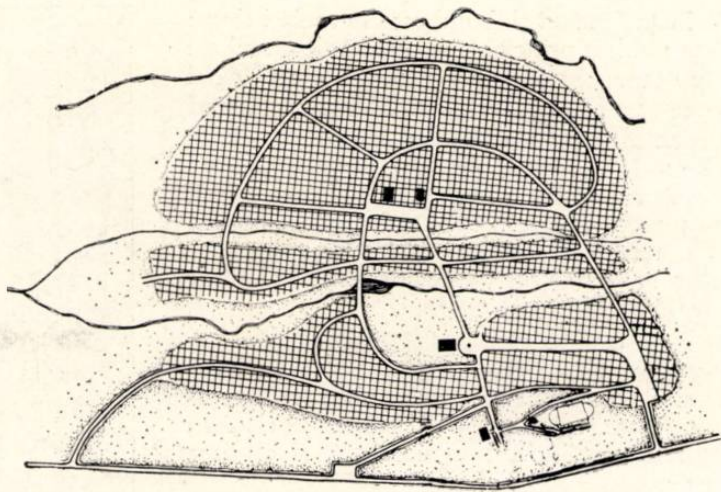
Complexul sportiv al orașului este amplasat în apropierea intrării și a șoselei de acces. Astfel, el este ușor accesibil, atît celor ce vin din exterior pentru a asista la jocuri, cît și celor ce vin din centrul principal al orașului.

Grupul de construcții de deservire (garaj, baie, fabrică de piine etc.) este așezat în partea orașului opusă industriei, dar mai aproape de arterele de comunicație principale și de așezările locuite mai importante din regiune.

Din examinarea atentă a schemei de sistematizare a orașului se vede limpede că proiectanții au reușit să creeze o așezare închegată pe un teren brăzdat în lung de văi și care la prima vedere nu se preta la o astfel de așezare.

Examinarea planului primei etape de realizare ne arată și mai bine consecvența cu care proiectanții au urmărit aplicarea principiilor pe care s-au bazat.

Se poate urmări tendința de a crea o desfășurare nestîngherită a circulației pe artera ce leagă intrarea așezării de piața principală și de cea secundară a așezării. În același timp, felul cum este tratată compoziția cvartalelor centrale și de altfel și a celorlalte cvartale ale orașului, vădește tendința de utilizare la maximum a reliefului terenului. Această tendință a dus la o înfățișare liberă, lipsită de rigiditate, a planului. Singura stradă rectilinie este magistrala principală a orașului, în partea ei cuprinsă între piața de intrare și piața principală. Prin alegerea unei axe rectilinii pentru această magistrală se creează și efectul de contrast, și caracterul mai solemn al acestei străzi principale.

Schema de sistematizare a orașului

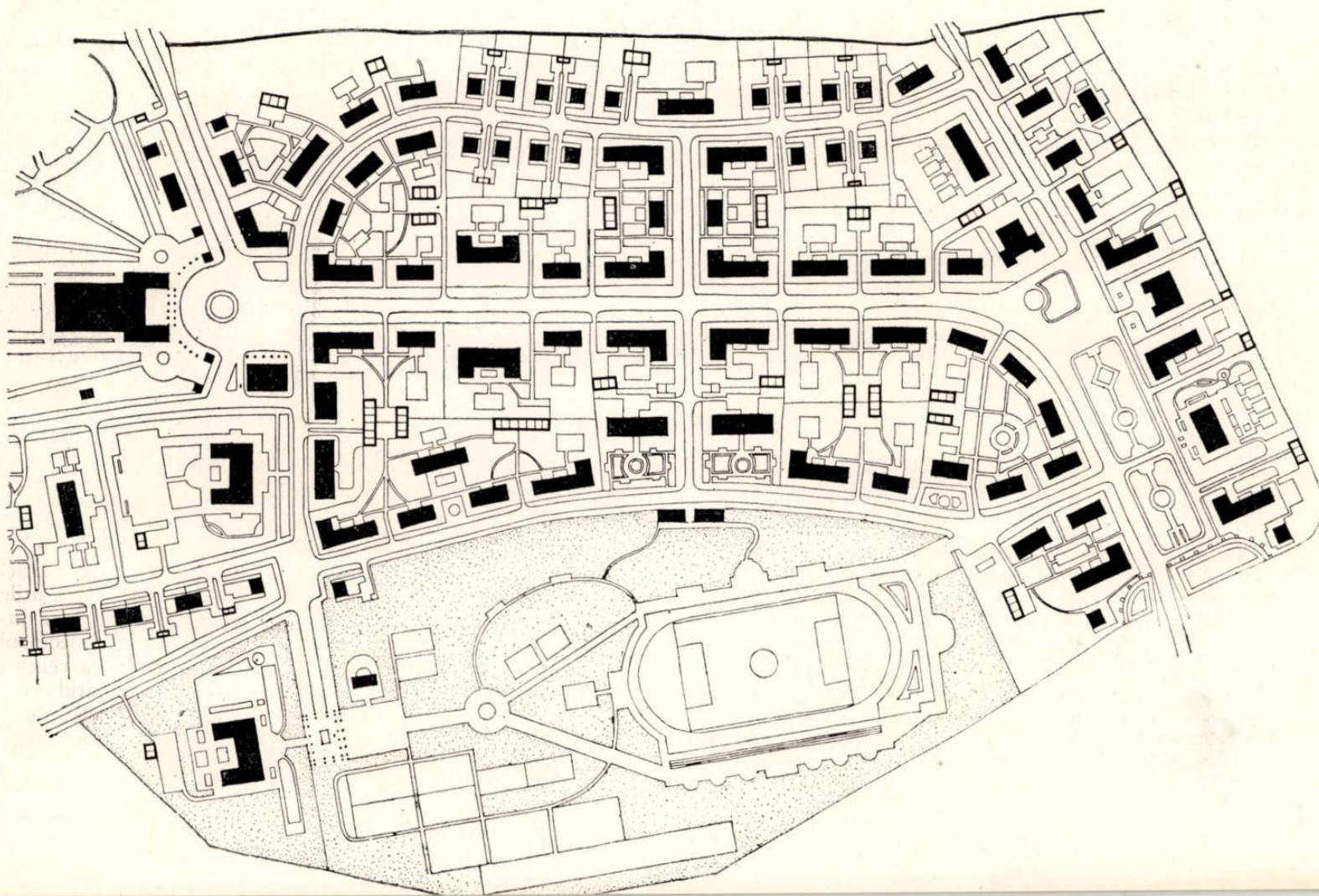
Datorită reliefului terenului, proiectanții au abandonat orice idee de a crea incinte rigide și simetrice în interiorul cvartalelor, urmărind mai degrabă o soluționare gospodărească a acestor incinte. În acest sens, este remarcabilă împărțirea în loturi a cvartalelor, care duce la o așezare judicioasă a anexelor și la o gospodărire economică a acestor cvartale. Tot așa de remarcabilă este și grija proiectanților pentru precizarea căilor de acces în interiorul cvartalelor în scopul evitării drumurilor inutile.

Limita terenului pe care se realizează prima etapă este reprezentată prin clădiri cu caracter individual pe loturi de mică suprafață, permițînd o bună așezare față de vilceaua ce desparte terenul primei etape de terenul etapei următoare.

Ideea unei compoziții cu caracter liber este urmărită și în concepția pieței de intrare în așezare și a pieței principale a orașului.

Piața de intrare este, în realitate, un spațiu plantat (esplanadă) încadrat pe două părți de clădiri și avînd perspectiva închisă de cantina cartierului construit în prima etapă. Astfel tratată, piața capătă un caracter, în oarecare măsură, festiv, potrivit cu rolul ei de intrare principală a orașului.

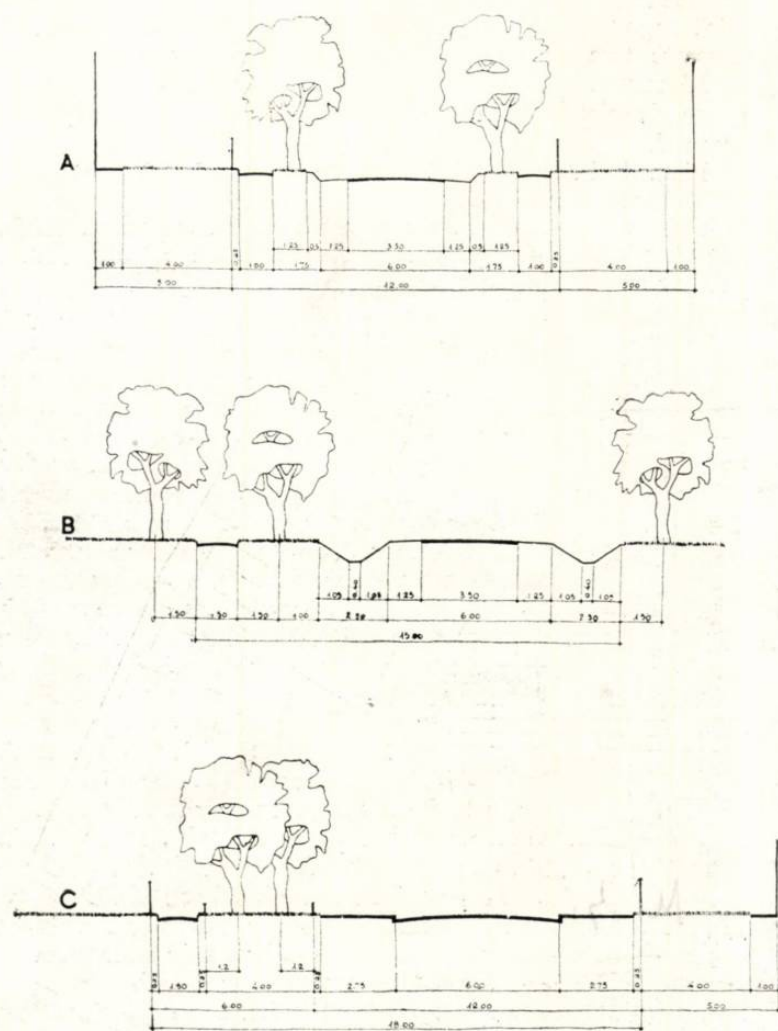
Planul primei etape de execuție

Piața din fața clubului este în același timp: piața publică principală și o piață de circulație importantă, în acest punct întâlnindu-se cinci artere care leagă între ele cartierele cuprinzând construcțiile pentru cele trei etape de realizare ale așezării. Astfel, avînd legătură organică directă cu orașul în întregime și ocupînd, din punct de vedere teritorial, un loc central între teritoriile alese pentru construcția etapelor succesive, piața reprezintă într-adevăr centrul așezării muncitorești.

Piața centrală are o suprafață de 0,57 ha, proporțională cu mărimea așezării. În jurul ei sînt așezate clădirile publice cele mai importante ale orașului, clubul, clădirea administrativă (sfatul popular etc.) și clădirea poștei.

Grădina-parc a orașului înconjură pe trei părți clubul și formează în centrul așezării un masiv verde în suprafață de circa 7 ha. Sistemizarea acestui parc a fost concepută în stil liber. Ea amintește în mic schema de sistemizare a întregii așezări. Aleile parcului deserveșc un teatru-cinematograf în aer liber și o cofetărie. Pe malul iazului creat prin bararea pîrîiașului ce curge de-a lungul vilcelei principale, se află o pistă de dans. Parcul este legat organic cu cartierele de

- A. — Profilul utilizat aproape pentru toate străzile de deservire. Se observă că suprafața îmbrăcămîntei a fost redusă la un minim posibil, fără să dăuneze înfățișării străzii
- B. — Profilul drumului de legătură între șoseaua principală de acces la industrie și centrul așezării. Cuprinde o parte carosabilă mărginită de rigole și un singur trotuar pentru pietoni
- C. — Variantă a profilului străzii magistrale, în locul unde aceasta mărginește parcul sau o altă suprafață plantată, cum ar fi curtea școlii. Pentru plimbare a fost amenajat un al doilea trotuar, dincolo de plantația de aliniament, unilaterală, care reprezintă plantația de margine a masivului de verdeață. În modul acesta strada se leagă organic de parc

locuit ale așezării printr-o serie de întinderi plantate aflate pe cealaltă parte a străzilor ce-l înconjură.

Legarea cartierelor de locuit cu natura înconjurătoare a constituit o grijă de căpetenie a proiectanților. Acest fapt este mai bine perceput de cei ce vizitează orașul; ei își pot da seama că, în general, capetele de perspectivă principale nu sînt formate din clădiri, ci din monumente naturale, dealuri împădurite sau munți impunători.

Sub acest aspect este remarcabilă concepția arhitectonică a magistralei principale, care deși are o pantă generală de circa 2 % cu perspectiva descendentă închisă prin clădirea clubului, ceea ce constituie aparent o greșală, deschide, în realitate, vederea asupra dealurilor împădurite din depărtare, constituind o legătură organică a așezării cu natura.

★

Realizarea orașului muncitoresc Victoria a început la sfîrșitul anului 1949, prin construcția pieței de la intrarea așezării și a magistralei principale. O dată cu săpăturile pentru clădiri s-a început și executarea străzilor și a lucrărilor edilitare. În prezent, construcțiile din prima etapă, a centrului orașului, sînt aproape în întregime realizate. Ele sînt înzestrate cu toate lucrările edilitare: alimentare cu apă, canalizare și electricitate. Încălzirea se face prin gaze naturale arse în sobe de teracotă. Clădirile din prima etapă au fost realizate prin mijloace tradiționale (zidărie de cărămidă, planșee monolit, șarpante de lemn, acoperișuri de țiglă), date fiind posibilitățile reduse de mecanizare și prefabricare la începutul primului nostru plan cincinal.

Magistrala principală este clădită cu blocuri avînd două niveluri și cuprinzînd 4—12 apartamente fiecare. În cuprinsul primei etape au fost prevăzute și cămine pentru 100 de persoane. Tipurile de locuințe utilizate provin din seriile de proiecte tip utilizate în sudul U.R.S.S. pentru locuințe în regiuni submontane. Locuințele au cerdac de lemn și loggiu, precum și alte detalii pline de pitoresc.

Această primă etapă de realizare a constituit și o experiență de construcție. S-a putut observa care este comportarea tipurilor alese, ca distribuție, față de modul de viață de la noi și față de climă. În general, atît tipul de construcție cît și distribuția interioară a apartamentelor au dat satisfacție. Clima noastră, mai aspră, a înfirmat însă utilizarea scărilor neînchise, așa că blocurile construite în a doua jumătate a primei etape au urmat tipurile proiectate în 1952—1953 de institutele noastre de proiectare.

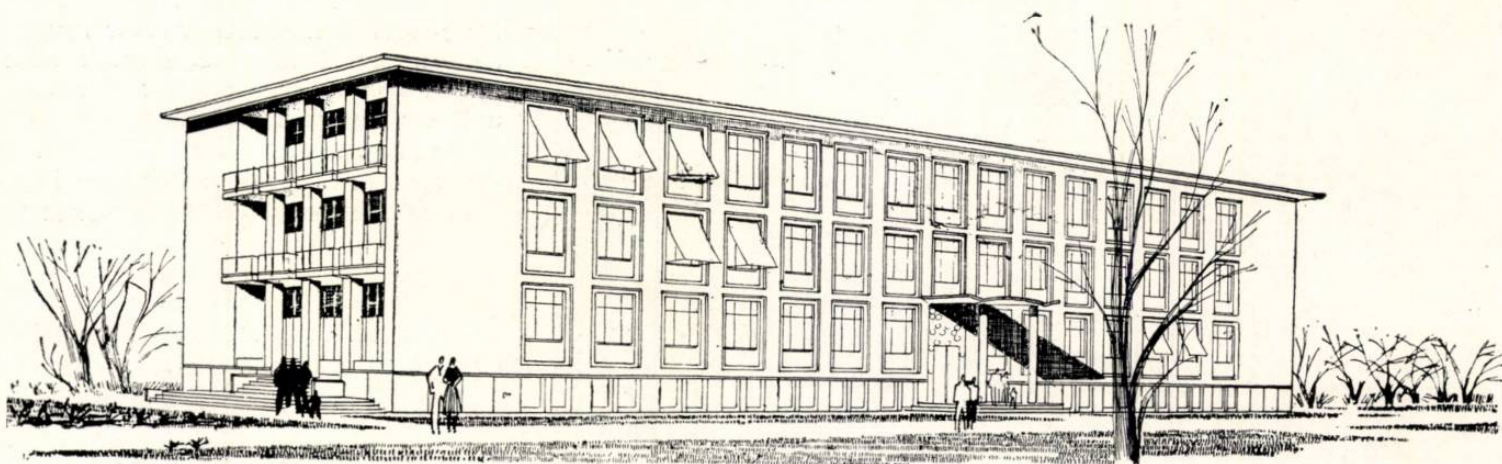
Prevederea de la început a lucrărilor edilitare-inginerești și realizarea lor înainte de construcția clădirilor s-a dovedit salutară pentru confortul locuitorilor și extrem de utilă desfășurării execuției.

În proiectarea acestor lucrări și în grija deosebită cu care ele au fost puse în concordanță cu proiectele de arhitectură au apărut clar avantajele proiectării complexe, organizată în institutele sovietice de proiectare de orașe și așezări muncitorești.

Un exemplu grăitor al acestui fel de a concepe proiectarea este înfățișat prin proiectarea drumurilor. Profilele transversale de drumuri dovedesc conlucrarea armonică între diferiții tehnicieni ce au compus colectivul de proiectare. Aceste profile vădesc grija deosebită a proiectanților pentru o economie cât mai mare și pentru o înfățișare armonioasă a străzii.

Prin expunerea modului în care a fost proiectată așezarea muncitorească Victoria, sperăm că am satisfăcut curiozitatea legitimă a proiectanților, dornici să cunoască mai în adâncime una dintre realizările din țara noastră, create cu ajutorul prețios al specialiștilor sovietici.

Varianța IV — Bloc — Pavilionul principal cu subsol — Perspectivă
 Autor, arb. A. Ghelber; colaborator, arb. S. Harutunian

Arh. RADU BERINDEI

PROIECT TIP PENTRU UN SPITAL RAIONAL CU 75 DE PATURI

Ne propunem să analizăm în cuprinsul prezentului articol, trei variante de proiecte tip întocmite pentru spitalul raional cu 75 de paturi de către atelierul de proiectare a spitalelor din cadrul fostului institut ISPROR, precum și de sectorul de proiecte tip al Institutului de proiectare a construcțiilor (I.P.C.).

Urmărind proiectarea acestor trei variante, începută în primul trimestru al anului 1954 și continuată până în prezent, vom putea observa și o evoluție în rezolvarea problemelor de proiectare spitalicească, întrucât intervalul de timp citat mai sus coincide cu epoca în care s-au cristalizat multe dintre principiile și ideile predominante în acest domeniu.

Tema de proiectare. S-a cerut prin temă proiectarea unui spital unificat compus dintr-o policlinică de adulți de cca 250 de vizite pe zi, un ambulatoriu de copii de 30 de vizite pe zi și dintr-un staționar cuprinzând următoarele secțiuni: *boli interne* (25 de paturi); *chirurgie* (25 de paturi); *pediatrie* (10–12 paturi); *maternitate* (10–12 paturi), în total 70–74 de paturi, la care se adaugă pavilionul de contagioși (12 paturi).

S-a cerut proiectarea încăperilor de diagnostic-tratamente (radiologie, fizioterapie, laborator, farmacie), deservind atât staționarul, cât și policlinica, precum și trei birouri administrative, toate acestea amplasate în policlinică.

Intrările se cereau separate pentru policlinică, pentru staționarul de copii, pentru ambulatoriul de copii, consultațiile de tuberculoză și pentru maternitate.

De asemenea, spitalul se cerea completat cu anexele necesare (bucătărie, spălătorie, prosectură, servicii mecanice și depozite), a căror dimensionare era lăsată la latitudinea proiectantului.

Varianța I a proiectului a fost studiată în cadrul atelierului de spitale din ISPROR, condus de arh. L. Axelrad, de un colectiv compus din arh. R. Berindei, arh. A. Ghelber, arh. L. Schwartz, arh. E. Ghindea și arh. P. Cușmaru. Introducerea modificărilor care rezultă din condițiile impuse de C.S.A.C. cu ocazia avizării a fost făcută de arh. Rodica Vrancu în atelierul de spitale al I.P.C., condus de arh. B. Cotaru, în 1955.

Întrucât, în urma unei consultări făcute cu C.S.A.C., se ajunsese la stabilirea prin temă ca soluția pentru acest proiect — ca proiect tip — să fie fără subsol, proiectanții au respectat acest principiu. S-a apreciat că din cauza frecvenței dificultăți de a nu dispune de canalizări la adâncimea convenită, cât și din dorința de a evita excavații sau curți adâncite, inerente spitalelor, care trebuie să aibă accese ușoare la parter, fără multe trepte exterioare, va fi mai ușor de adaptat proiectul tip la orice teren. Ulterior, la avizarea proiectului, s-au modificat punctele de vedere asupra acestui punct, cerându-se și o variantă a proiectului cu anexele plasate la subsol. Această variantă a constituit varianta a III-a a proiectului.

Varianța I are ca principiu de bază amplasarea camerelor de bolnavi pe partea opusă intrării principale în pavilioane.

VARIANTA I PAVILIONARĂ

Acest principiu este valabil pentru terenurile care au latura spre strada principală orientată nord, nord-est sau nord-vest.

Proiectul, în această soluție, a fost rezolvat pe sistemul pavilionar mixt, fiind alcătuit din următoarele pavilioane.

Cu excepția pavilionului central, toate pavilioanele au numai un nivel.

Pavilionul central este rezolvat pe parter și două etaje. Dispunerea pe verticală a serviciilor este făcută în funcție de cele două scări: pe scara din stînga se face circulația staționarului, iar pe cea din dreapta, circulația policlinicii.

În axele rezaliturilor din fațada principală sînt plasate intrările adulților (stînga, la staționar; dreapta, la policlinică). Pe fațadă, între rezalituri, mai sînt două intrări simetrice, ale copiilor, de asemenea, stînga la staționar și dreapta la ambulatoriu.

Staționarul de adulți este compus din camere cu cîte 2 și 3 paturi, amplasate — cu mici excepții — către orientarea favorabilă și cu rezerve de cîte un pat amplasate de partea serviciilor.

Ținîndu-se cont de necesitatea asigurării unei izolații fonice între camere, s-a adoptat sistemul constructiv cu ziduri transversale portante de 25 cm (pe fișia camerelor de bolnavi), cu travee de 3,75 m (3,50 m liber). Pentru a se întrebuiți aceleași elemente prefabricate la planșeu, fișia anexelor (de cealaltă parte a coridorului) este proiectată tot cu o adîncime de 3,50 m liber, aci zidurile portante fiind cele longitudinale. Coridorul este prevăzut a fi acoperit cu chesoane de 2,50 m deschidere. Prefabricatele prevăzute sînt de tipul cheson întors umplut cu beton pentru a realiza o greutate proprie mai mare de 350 kg/m², necesară izolării fonice.

Pavilionul este prevăzut cu învelitoare de țiglă, avînd șarpanta de lemn, cu acoperișul în patru pante.

Pavilionul maternitate este asemănător proiectului tip de casă de nașteri rurală (concurs C.S.A.C. 1953), avînd însă notabile deosebiri de temă, iar ca o caracteristică de rezolvare camerele de mame au cîte 4 paturi în loc de 5.

Pavilionul de contagioși cuprinde o zonă neutră centrală care deservește trei boxe Meltzer, cu cîteva anexe comune, și două zone infectate, tratate simetric la cele două extremități ale clădirii.

Pavilionul bucătărie cuprinde bucătăria cu anexele ei, precum și sala de mese pentru personal — cu 40 de locuri — putînd deservi în două serii tot personalul spitalului.

Pavilionul spălătorie este valabil pentru ipoteza încălzirii cu sobe a complexului. Este împărțit în două părți distincte: spălătoria-uscătoria-călcătoria, cu circuit propriu — avînd și o spălătorie specială pentru copii — și separat, serviciul de dezinfecție, cu circuit propriu, cu dublu debușeu: ori spre exterior, ori către intrarea în circuitul spălătoriei.

varianta I pavilionară

Spital raional cu 75 de paturi (plus 15 contagioși)

Pavilionul principal

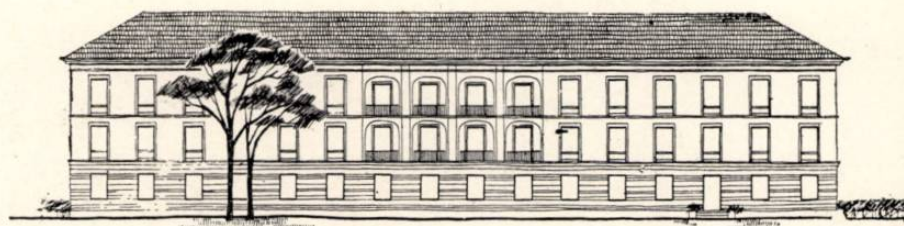
I. Admisie policlinică adulți—II. Admisie policlinică copii—III. Admisie consultații tuberculoză—IV. Admisie staționar chirurgie-interne V. Admisie staționar pediatrie—VI. Policlinică—VII. Staționar pediatrie—VIII. Staționar chirurgie—IX. Staționar boli interne

Policlinica

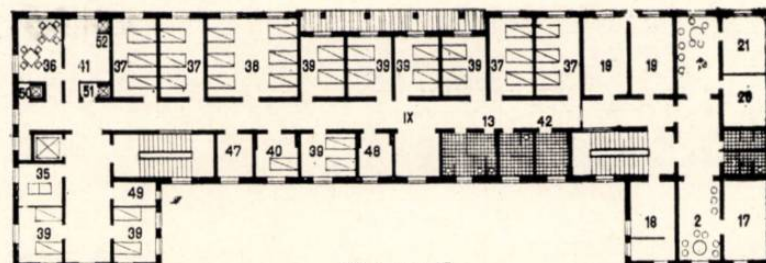
1. Vestibul—2. Hol așteptare—3. Fișier
4. Vestiar personal—5. Vestiar bolnavi
6. Aparat—7. Farmacie—8. Consultații tuberculoză—9. Consultații copii—10. Filtru copii—11. Radiografie—12. Fizioterapie
13. Grup sanitar—14. Cabinet medic
15. Consultații chirurgie—16. Laborator
17. Consultații dermato-venerice—18. Radiografie—19. Birou administrativ—20. Consultații stomatologie—21. Consultații boli interne

Staționar

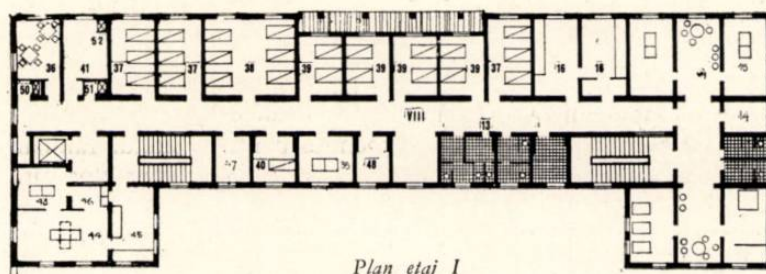
22. Consultații primire—23. Baie-dezbrăcare
24. Imbrăcare—25. Centrala telefonică
26. Depozit efecte bolnavi—27. Depozit rufe
28. Oficiu distribuție—29. Bucătărie dietetică
30. Oficiu pediatrie—31. Eliberare bolnavi
32. Cameră 3 paturi copii—33. Cameră cu 1 pat copii—34. Cameră cu 6 paturi sugari
35. — Tratamente—36. Sală de mese
37. Cameră cu 3 paturi—38. Cameră cu 6 paturi—39. Cameră de 2 paturi—40. Cameră cu 1 pat—41. Oficiu—42. Baie
43. Anestezie—44. Sală de operații—45. Sterilizare centrală—46. Spălător medici
47. Medic—48. Soră—49. Oficiu medical
50. Monte-charge rufe murdare—51. Monte-charge rufe curate—52. Monte-charge mincare

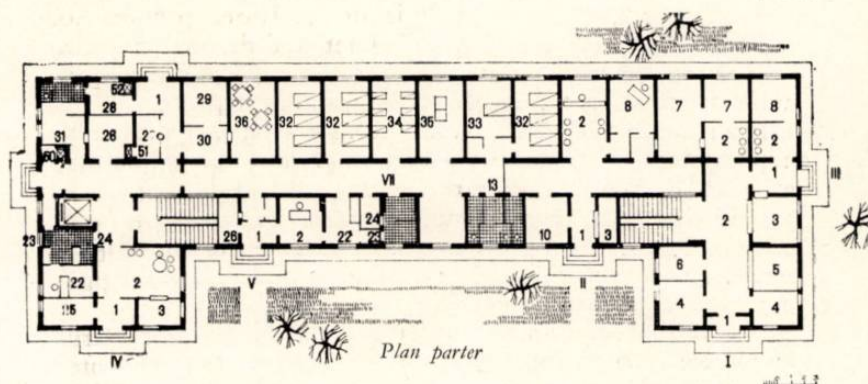
Pavilionul principal — Fațadă

Plan etaj II

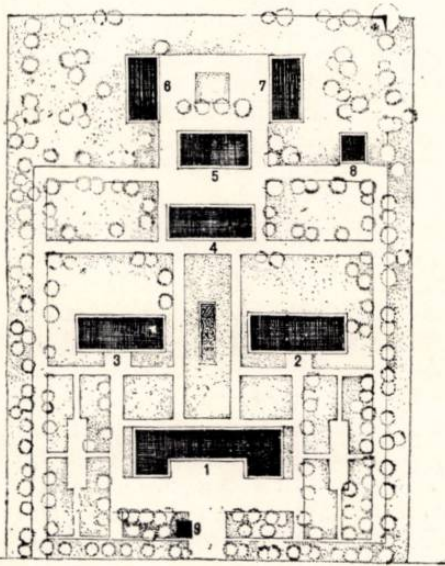

Plan etaj I

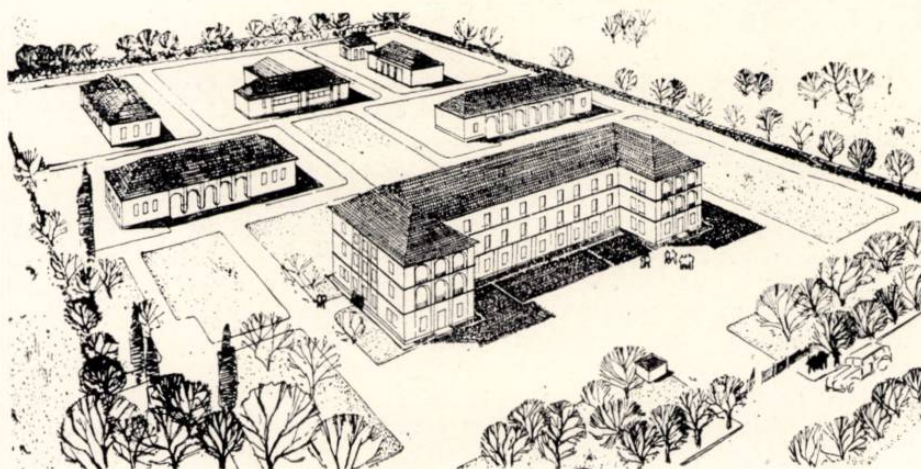

Plan parter

Plan de situație — 1. Pavilion principal
2. Pavilion maternitate—3. Pavilion contagioși—4. Bucătărie—5. Pavilion spălătorie
6. Centrala termică—7. Garaj—8. Pavilion prosectură—9. Pavilion poartă

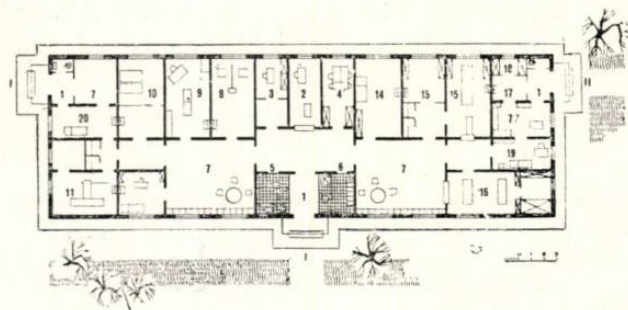
Varianta I pavilionară — Perspectivă de ansamblu
Autor arb. R. Berindei; coautor, arb. A. Gbelber; colaboratori, arhitecții L. Schwartz
E. Gbindea, P. Cușmaru; șef de atelier arb. L. Axelrad

variante II—III (cu număr redus de pavilioane)

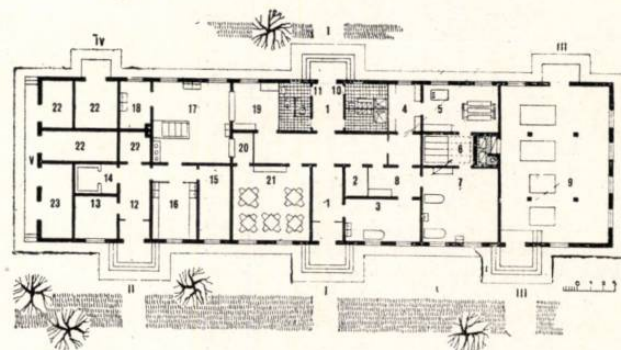
Pavilion policlinică
Autor, arh. Sp. Spirescu

- I. Admisie policlinică adulți II. Admisie policlinică copii — III. Admisie consultații dermato-venereice
1. Vestibul — 2. Figier — 3. Medic șef — 4. Birou administrativ — 5. Grup sanitar — 6. Vestiar personal
7. Hol așteptare — 8. Consultații stomatologie — 9. Consultații chirurgie — 10. Cabinet fizioterapie — 11. Cabinet radiologie — 12. Camera obscură — 13. Consultații nas-gît-urechi și oftalmologie — 14. Consultații boli interne
15. Laborator — 16. Farmacie policlinică — 17. Triaj copii — 18. Izolare — 19. Consultații copii — 20. Dermo-venereice

Pavilion anexe gospodărești
Autori, arhitecții Sp. Spirescu, A. Ghelber și G. Haiman

- I. Legătura cu celelalte pavilioane și acces personal de serviciu II. Primire alimente — III. Acces centrala termică — IV. Grup transformator, tablou electric — V. Depozite
1. Vestibul — 2. Aparat de ventilație — 3. Spălătorie, uscătorie, călătorie pentru rufe copiilor — 4. Primire rufe la spălătorie generală — 5. Spălătorie — 6. Uscătorie — 7. Călătorie, reparații
8. Depozit rufe curate — 9. Centrala termică — 10. Vestiare personal — 11. Grup sanitar — 12. Primire alimente — 13. Depozit legume — 14. Frigorifer — 15. Cămară — 16. Preparare
17. Bucătărie — 18. Spălător vase — 19. Oficiu — 20. Oficiu sala de mese — 21. Sala de mese personal — 22. Grup transformator, tablou electric și iluminat de siguranță — 23. Depozite

Pavilionul centralei termice cuprinde centrala și serviciile mecanice anexe.

Pentru micșorarea numărului de pavilioane s-a întocmit și o variantă de pavilion care grupează serviciile celor două pavilioane precedente: spălătorie și centrala termică.

Pavilioanele proiectate numai pe parter au fost prevăzute cu planșee prefabricate din grinzi și corpuri de umplutură, nemaifiind necesară izolația fonică, iar pavilioanele putându-se construi și separat, în cadrul unor complexe existente, nu sînt neapărat legate de prefabricatele prevăzute pentru corpul central. La toate pavilioanele s-a prevăzut învelitoare de țiglă pe șarpantă de lemn.

Avantaje funcționale. Gruparea policlinicii cu staționarul are marele avantaj că încăperile de diagnostic - tratamente, comune spitalului și policlinicii (radiologia, fizioterapia, laboratorul, farmacia), deservesc ușor, atît spitalul, cit și policlinica, fără a necesita ieșirea bolnavilor în exterior. Acest avantaj nu este de neglijat, cunoscînd că bolnavii nu-și părăsesc paltoanele în momentul intrării în spital.

Despărțirea maternității de pavilionul central prezintă avantaje în ce privește rezolvarea intrării și serviciului de primire separat, care — altfel — ar fi necesitat încă o intrare în plus în pavilionul central.

Gruparea serviciilor în pavilioane izolate are avantajul de a exclude orice circulație directă între pavilionul de contagioși și celelalte pavilioane medicale.

Gruparea serviciului de dezinfectie cu spălătorie, o considerăm avantajoasă pentru buna funcționare a circuitului continuu dezinfectie-spălătorie.

Proiectarea anexelor în pavilioane izolate dă posibilitate Ministerului Sănătății să folosească proiectele acestor pavilioane și izolat, integrîndu-le în complexe existente.

Dezavantaje funcționale. Gruparea policlinicii cu staționarul necesită păstrarea unei stricte discipline la încuierea ușilor de la etajele I și II — care fac legătura între spital și policlinică — pentru a nu lăsa să pătrundă în spital persoane străine, la orele de consultații ale policlinicii.

Despărțirea maternității de serviciul de chirurgie este un dezavantaj care se face resimțit în cazurile cînd este necesară vreo intervenție chirurgicală ce nu poate fi făcută în sala de nașteri.

Soluția pavilionară necesită o suprafață de teren mai mare ca o soluție bloc, dar aceasta este o rezultată a premisei excluderii subsolului, și nu a proiectării.

Dezavantaje constructive. Proiectul fiind întocmit în cursul anului 1954, s-a urmărit evitarea întrebuintării lemnului la șarpante.

De asemenea, preconizarea mai multor tipuri de prefabricate, deosebite de la pavilionul mare la cele mici, va duce la complicații de execuție în cazul construirii complexului.

VARIANTA A II-a ȘI A III-a MIXTA

În anul 1955, imediat după predarea variantei I (în faza de proiect tehnic), s-a pornit la întocmirea sarcinilor de proiectare pentru variantele a II-a și a III-a.

În atelierul de spitale al I.P.C., condus de arh. B. Cotaru și îndrumat de arh. L. Axelrad, s-a format un colectiv compus din arh. G. Haiman și arh. A. Ghelber, care a reluat problema și a întocmit patru variante noi ale proiectului (denumite II, III, II A și III A), pe alte principii:

— introducerea maternității în pavilionul central în locul policlinicii, care se amplasează în pavilion separat;

— strîngerea anexelor într-un volum mai concentrat;

— ipoteza de orientare a străzii principale față de teren este sud, sud-est sau sud-vest, adică tocmai invers decît la varianta I, ceea ce a dus la soluția amplasării camerelor de bolnavi pe fațada principală.

(Pentru varianta III A, printr-o soluție reversibilă, s-a căutat a se cuprinde ambele orientări, ceea ce însă nu s-a rezolvat favorabil la această fază.)

Deosebirea între variantele II și III constă în diferența de ipoteză a terenului: varianta II și II A presupun imposibilitatea prevederii unui subsol, pe cînd variantele III și III A au toate anexele la subsol.

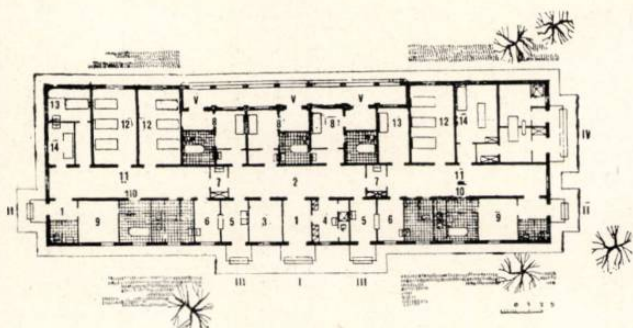
C.S.A.C. a avizat favorabil cu condiții variantele II A, III și I, urmînd a se trece succesiv la dezvoltarea proiectelor tehnice.

Reluînd variantele II A și III, colectivul de proiectare — din cadrul sectorului de tipizări al I.P.C. — format din arh. A. Ghelber și arh. V. Petrovici, șef de atelier arh. Ig. Șerban, îndrumător arh. G. Trifu, a ajuns să grupeze ambele variante II A și III într-o singură soluție generală, avînd numai variante de soluționare ale anexelor (în cele două ipoteze, cu sau fără subsol).

Pavilion contagioși

Autori, arhitecții Sp. Spirescu, G. Haiman; șef de atelier arb. I. Șerban; îndrumător arb. G. Trifu

I. Admisie personal medical — II. Admisie consultații și internare — III. Intrare la oficii — IV. Etură — V. Accese boxe Meltzer

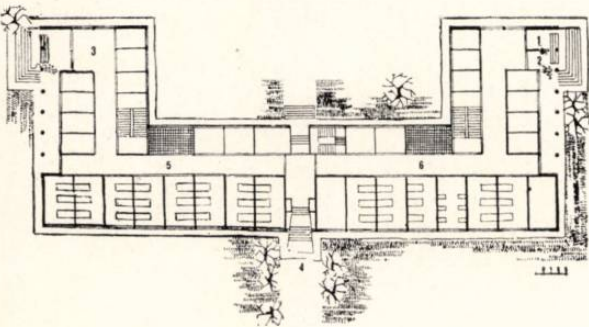
1. Vestibul — 2. Zonă neutră — 3. Birou medici — 4. Vestiar personal medical — 5. Oficiu aseptice — 6. Oficiu septic — 7. Eliberare — 8. Boxă Meltzer — 9. Consultație — 10. Baie primire — 11. Zonă infectată — 12. Cameră cu 3 paturi — 13. Cameră cu 1 pat — 14. Tratamente

Pavilion principal

I. Acces personal medical și vizitatori — II. Admisie staționar chirurgie-interne — III. Admisie obstetrică — IV. Admisie pediatrie — V. Staționar interne — VI. Staționar pediatrie — VII. Staționar chirurgie — VIII. Staționar obstetrică. 1. Vestibul — 2. Vestiar personal medical — 3. Hol-așteptare — 4. Fișier — 5. Consultații primire — 6. Baie internare — 7. Depozit efecte — 8. Eliberare — 9. Oficiu — 10. Sala de mese — 11. Cameră cu 3 paturi interne — 12. Cameră cu 1 pat — 13. Cameră pentru soră — 14. Cameră cu 3 paturi copii — 15. Cameră cu 3 paturi mame însoțitoare — 16. Cameră cu 6 paturi sugari — 17. Cameră cu 1 pat — 18. Așteptare — 19. Cameră sugari imaturi — 20. Medic — 21. Vizitatori — 22. Sala de operații — 23. Spălător medici — 24. Instrumentar — 25. Sterilizare — 26. Vestiar personal medical — 27. Reanimare — 28. Tratament — 29. Travalu — 30. Nașteri — 31. Tratament — 32. Medic — 33. Primire alimente — 34. Depozite — 35. Cameră — 36. Frigider — 37. Preparare — 38. Bucătărie — 39. Spălător vase — 40. Oficiu distribuție — 41. Oficiu — 42. Sală de mese — 43. Primire rușe murdare — 44. Spălătorie — 45. Uscătorie — 46. Călcătorie — 47. Depozit rușe curate — 48. Spălătorie copii — 49. Depozite — 50. Centrala termică — 51. Ventilație — 52. Vestiare personal — 53. Transformator și grup electric

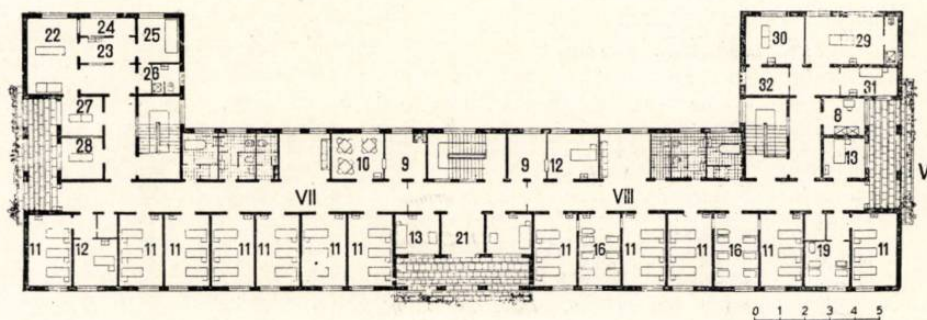
Schiță variantă la soluția II — III

1. Admisie obstetrică — 2. Admisie pediatrie — 3. Admisie chirurgie interne — 4. Acces medici și vizitatori — 5. Secție interne — 6. Secție pediatrie

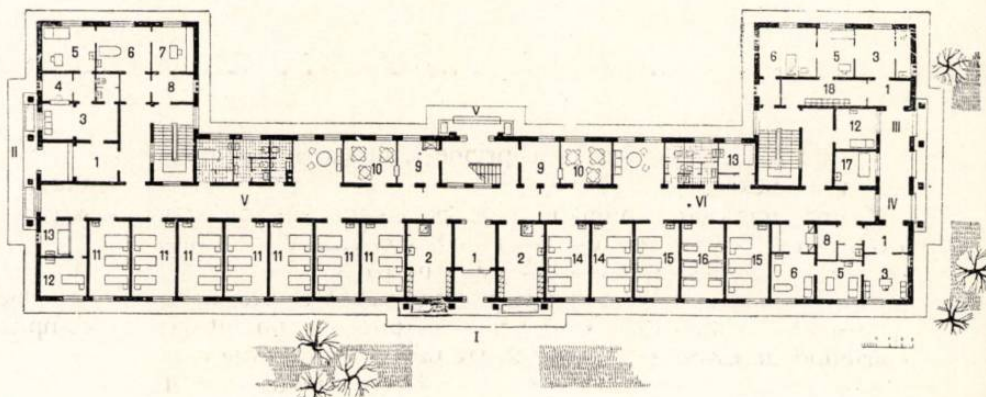

Varianța II—III — Pavilionul principal

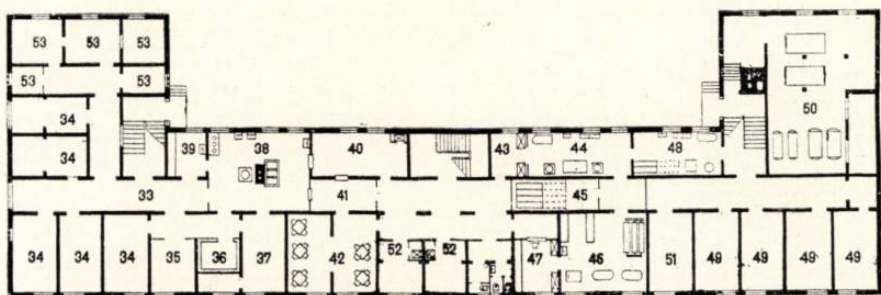
Autori, arhitecții A. Gbelber și G. Haiman; colaborator arb. V. Petrovici; șef de atelier arb. I. Șerban; îndrumător arb. G. Trifu

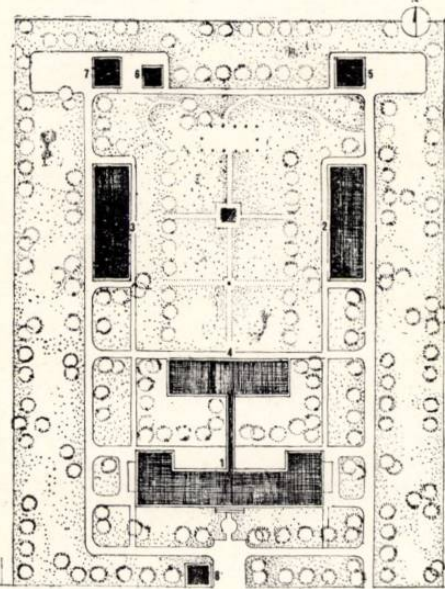
Plan etaj

Plan parter

Pavilionul principal cu subsol — Plan subsol

Varianța II—III — Plan de situație

Autori, arhitecții A. Gbelber și G. Haiman; colaboratori, arhitecții Sp. Spirescu și V. Petrovici; șef de atelier arb. I. Șerban; îndrumător arb. G. Trifu

1. Pavilion principal — 2. Contagioși — 3. Policlinică — 4. Pavilion anexă gospodărie — 5. Pavilion prosectură — 6. Pavilion crematoriu — 7. Garaj — 8. Poartă

Astfel, în această soluție complexul se compune din pavilionul principal (avînd subsol, parter și un etaj, sau un corp anexă la parter, în loc de subsol) pavilionul policlinicii, pavilionul de contagioși, pavilionul prosecturii, pavilionul garajului, pavilionul separat pentru crematoriu și pavilionul portarului.

Pavilionul principal păstrează forma de U (cu două rezalături pronunțate la capete). Este astfel proiectat încît se poate adapta la ambele orientări — avînd intrări în axa clădirii pe ambele fațade — și avînd intrările secundare (primiriile bolnavilor) în fațadele laterale. Pavilionul este studiat cu două variante: cu și fără subsol, păstrînd același plan la parter și etaj. În ipoteza fără subsol, anexele sînt proiectate a fi amplasate într-un pavilion anexă, legat cu cel principal printr-un portic. Intrările de serviciu, pentru ipoteza cu subsol, sînt sau prin scări sau prin niște curți de lumină direct în subsol în ipoteza inversării formei U cu rezaliturile către fațada principală.

Pavilionul policlinicii este studiat în concepția unei reduceri la maximum a spațiilor de circulație, avînd două săli de așteptare, deservind fiecare mai multe cabinete de consultații. Serviciul de consultații pentru tuberculoză a fost suprimat la cererea Ministerului Sănătății.

Pavilionul de contagioși, avînd în total 14 paturi, se deosebește de cel descris la varianta I, prin faptul că secțiunile sînt inegale, una avînd 7 paturi, alta 4 paturi, pentru a face loc serviciului de dezinfecție, plasat tot în acest pavilion.

Sisteme constructive. Toate clădirile sînt de zidărie portantă, cu planșee prefabricate. Cu excepția pavilioanelor mici (portar, prosectură, crematoriu și garaj), care sînt învelite cu terase, pavilioanele sînt proiectate a fi învelite cu țiglă așezată peste o șarpantă prefabricată din beton armat.

Avantaje funcționale. Proiectul rezolvă în mod favorabil toate problemele puse de funcționarea complexă a spitalului. Prin proiectarea intrărilor serviciilor de primire în fațadele laterale, s-a putut rezolva problema reversibilității soluției, ceea ce constituie un mare avantaj.

Proiectarea pavilionului principal numai cu un singur etaj ușurează serviciul, în ipoteza lipsei ascensoarelor de persoane și de servicii. Introducerea maternității în pavilionul principal permite o ușoară legătură cu secția de chirurgie, pentru folosirea blocului operator la operații cezariene. Separarea policlinicii de spital va permite o mai bună izolare a acestuia din urmă, față de permanenta tendință de pătrundere în spital a rudelor bolnavilor, la ore cînd nu este permisă vizitarea.

Dezavantaje funcționale. Separarea policlinicii de pavilionul central implică circulația bolnavilor prin exterior, către serviciile de diagnostic-tratamente, plasate în policlinică (de multe ori, chiar iarna, fără palton).

Amplasarea maternității în pavilionul central, prin necesitatea de echilibrare a suprafețelor, a dus la majorarea numărului de paturi al acestei secții, față de cel prevăzut. Se motivează aceasta prin internarea în secția de obstetrică și a cazurilor de ginecologie (care în prima soluție fuseseră incluse în secția de chirurgie).

În soluția fără subsol, coșul centralei termice va fi supărător, atît ca aspect, cit și prin apropierea sursei de fum.

Proiectarea unui pavilion separat pentru crematoriu apare nejudicioasă, cel puțin în ipoteza fără subsol, unde ar fi putut fi proiectat în corpul anexă, lingă centrala termică, avînd un acces direct dinafară.

Avantaje constructive. Proiectul rezolvă cu succes problemele constructive, eliminînd cu totul planșeele monolit și reducînd numărul de elemente prefabricate la numai două tipuri pentru tot complexul.

Totodată, prin adoptarea unor lățimi egale la corpul central și la rezaliturile pavilionului principal, s-a rezolvat cu ușurință problema șarpantei, care — la acest proiect — este prevăzută din elemente prefabricate de beton armat.

S-a propus rezolvarea izolației fonice a planșeeilor fără a se mări greutatea proprie a acestora. Rămîne de văzut dacă rezultatele vor fi satisfăcătoare.

Pentru aplicarea modului de 10 cm și aplicarea prefabricatelor din noul nomenclator, s-au redus traveele de la 3,75 m la 3,60 m, făcîndu-se în acest scop mici concesii de ordin practic și funcțional. Această reducere a traveilor se reflectă în reducerea suprafeței construite, îmbunătățind indicii tehnico-economici spațiali.

	Varianta I		Varianta II—III		Varianta IV «bloc»					
	(fără subsol)		(cu subsol)		(fără subsol)		(cu subsol)		(fără subsol)	
	nr. paturi	supr. desfășurată	nr. paturi	supr. desfășurată	nr. paturi	supr. desfășurată	nr. paturi	supr. desfășurată	nr. paturi	supr. desfășurată
Pavilion principal . . .	68	2625	73	3309	73	2206	78	3648	78	2736
Pavilion contagioși	13	466	14	513	14	513	14	513	14	513
Pavilion maternitate	10	400	—	—	—	—	—	—	—	—
Pavilion policlinică	—	—	—	514	—	514	—	—	—	—
Bucătărie	—	293	—	—	—	581	—	—	—	581
Spălătorie - centrala termică	—	435	—	—	—	—	—	—	—	—
Garaj-depozite	—	190	—	114	—	114	—	114	—	114
Prosectură	—	63	—	77	—	77	—	77	—	77
Crematoriu	—	—	—	18	—	18	—	18	—	18
Poartă	—	21	—	53	—	53	—	53	—	53
Total	91	4493	87	4598	87	4076	92	4423	92	4092
m ² /pat	49,4		52,8		46,8		48,2		44,5	

VARIANTA IV «BLOC»

Prin variantele expuse, studiul s-ar fi putut considera încheiat, urmînd a fi redactate proiectele de execuție.

Totuși, colectivul de tipizare al I.P.C. — apreciînd la justă ei valoare sarcina întocmirii de proiecte de o calitate cu adevărat corespunzătoare unor proiecte tip — a reluat în studiu problema, căutînd a concentra în pavilionul principal toate secțiile de spitalizare (cu excepția contagioșilor), cit și policlinica. Celelalte pavilioane rămîn aceleași ca la varianta a II-a.

Este clar că varianta «bloc» trebuie să întrunească toate avantajele funcționale legate de exploatarea spitalului, precum și cunoscutele avantaje economice și de ordin constructiv; în schimb, această variantă creează dificultăți mai mari în rezolvarea circulațiilor și intrărilor și necesită introducerea a două ascensoare de bolnavi.

Volumul acestui «bloc» — prin proporțiile sale — oferă însă mult mai mari posibilități de reușită în problema expresiei plastice.

Realizarea acestei variante «bloc» nu infirmă de loc pe celelalte, ci completează proiectul, astfel încît să fie rezolvate toate problemele diferite ce s-ar pune în funcție de teren, posibilități locale, încadrare urbanistică etc., eliminînd necesitatea modificării proiectului, ce intervine de obicei la faza de adaptare la teren a proiectului tip.

CONCLUZII GENERALE

Pentru ca cititorul să-și poată face o idee despre indicii tehnico-economici, dăm un tabel comparativ al indicilor spațiali ai diferitelor variante.

Urmărind proiectele expuse mai sus, cit și variantele intermediare citate, care nu au mai fost dezvoltate aci, se poate constata o continuă ameliorare a calității proiectelor. Această ameliorare reflectă de altfel evoluția generală a proiectării, care se distinge aici, în special, în procedeele constructive adoptate. Totodată însă, se poate constata și o ameliorare a rezolvării problemelor specifice proiectării spitalicești, datorită studiilor adîncite întreprinse, cit și faptului că — deși păstrîndu-se o continuitate în coordonarea proiectării, printr-o permanență a unora dintre proiectanți — au mai intervenit pe parcurs și alți proiectanți, care au adus idei noi. Lucru cert este faptul că proiectele ultime, care rezolvă cu succes toate problemele, sînt rezultatul studiilor succesive întocmite timp de aproape doi ani. Cit privește plastica fațadelor, aceasta ar mai putea fi îmbunătățită.

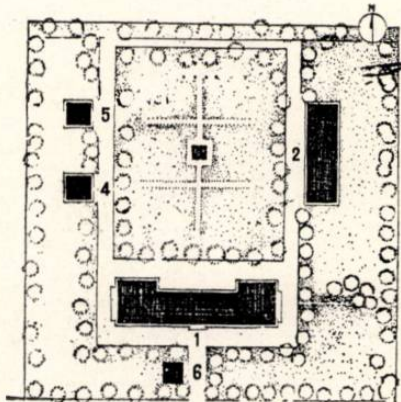
Trebuie să mai relevăm încă o dată seriozitatea cu care Institutul de proiectare a construcțiilor a înțeles să privească problema proiectării tip, dînd posibilitate ca unele probleme mai complicate (cum este cazul spitalelor) să fie studiate sub toate aspectele posibile de către colective specializate, metodă pe care o socotim absolut necesară pentru ca tipizarea să-și dea în adevăr roadele.

VARIANTA IV — BLOC

Plan de situație

Autor, arb. A. Gbelber; șef de atelier arb. I. Șerban; îndrumător arb. G. Trifu

1. Pavilion principal — 2. Pavilion contagioși — 3. Pavilion anexă gospodărească — 4. Pavilion prosectură — 5. Pavilion garaj — 6. Pavilion poartă

Pavilionul principal: I. Admisie policlinică adulți — II. Admisie policlinică pediatrie — III. Admisie staționar chirurgie-interne IV. Admisie staționar obstetrică — V. Admisie staționar pediatrie — VI. Staționar chirurgie — VII. Staționar obstetrică — VIII. Staționar boli interne — IX. Staționar pediatrie X. Acces alimente — XI. Acces la centrala termică și crematoriu

Policlinică: 1. Vestibul — 2. Fișier — 3. Hol așteptare 4. Cabinet consultație chirurgie — 5. Cabinet consultație boli interne — 6. Cabinet nas-gât-urechi și oftalmologie — 7. Cabinet consultație stomatologie — 8. Cabinet consultație dermatovenerice 9. Farmacie — 10. Laborator — 11. Fizioterapie — 12. Radiologie — 13. Medic șef — 14. Birou administrație — 15. Vestiar personal medical — 16. Triaj policlinică copii — 17. Izolare 18. Cabinet de consultație

Primire și staționar: 19. Consultație primire — 20. Baie-dezbrăcare — 21. Eliberare — 22. Gospodărie — 23. Cameră cu 3 paturi — 24. Cameră cu 1 pat — 25. Soră — 26. Soră tratament — 27. Oficiu — 28. Sală de mese — 29. Cameră cu 6 paturi pentru sugari — 30. Cameră cu 3 paturi pentru sugari imaturi — 31. Cameră medic — 32. Rufo — 33. Cameră cu 3 paturi pentru copii — 34. Cameră cu 3 paturi mame însoțitoare

Bloc operator: 35. Sala de operații — 36. Instrumentar 37. Spălător medici — 38. Sterilizare centrală — 39. Vestiar medical

Bloc nașteri: 40. Sala de nașteri — 41. Instrumentar — 42. Spălător medici — 43. Tratamente (travaliu)

Grup bucătărie: 44. Primire alimente — 45. Depozit legume 46. Cămară — 47. Frigorifer — 48. Preparare — 49. Bucătărie 50. Spălător vase — 51. Oficiu distribuție — 52. Oficiu și spălător vase sala de mese — 53. Sala de mese — 54. Birou economat

Grup spălătorie: 55. Depozit efecte — 56. Primire rufo murdare 57. Spălătorie de copii — 58. Spălătorie — 59. Depozit rufo

Anexe: 60. Centrale termice — 61. Crematoriu — 62. Atelier 63. Grup transformator — 64. Birou mecanic — 65. Vestiar personal — 66. Monte-charge mîncare — 67. Monte-charge rufo 68. Depozite — 69. Ventilații

A — Detalii. 1. Cameră cu 3 paturi adulți — 2. Cameră cu 6 paturi boxate sugari

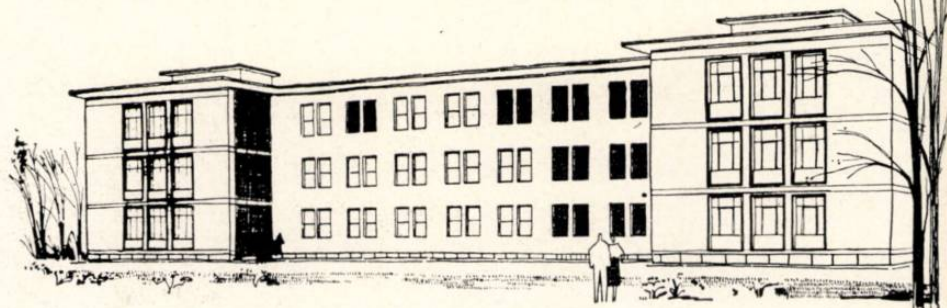
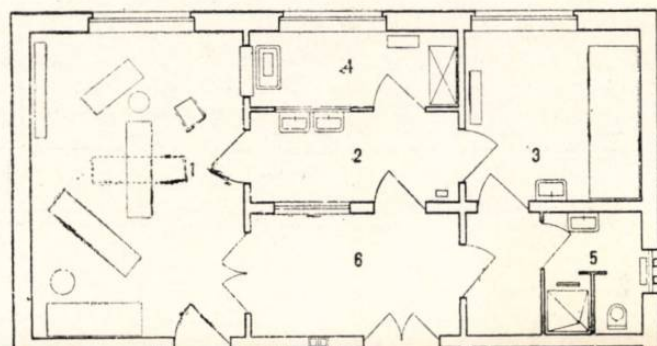
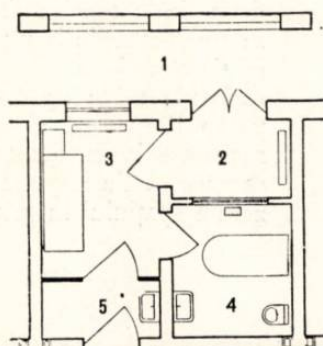
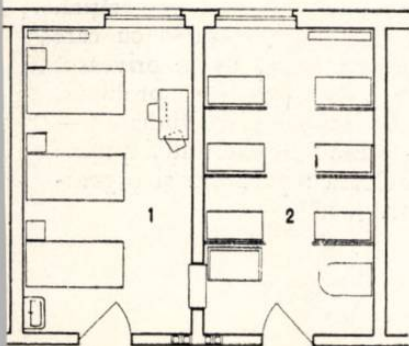
B — Boxa Meltzer: 1. Galerie exterioară de acces — 2. Vestibul 3. Cameră cu 1 pat. — 4. Grup sanitar — 5. Sas medic spre coridor

C — Detaliu — bloc operator: 1. Sală de operații — 2. Spălător medici — 3. Sterilizare centrală — 4. Instrumentar 5. Vestiar medici — 6. Cîrculație

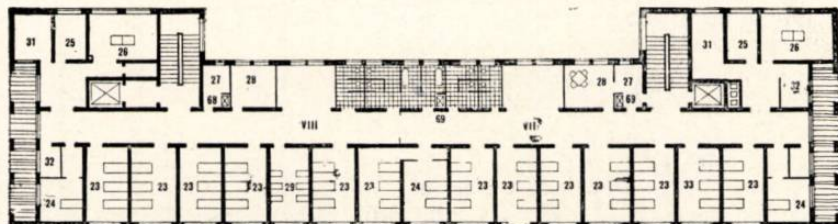
A

B

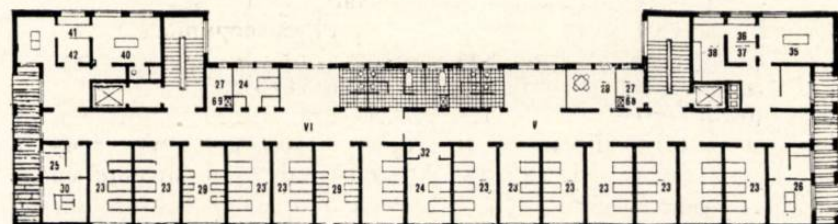
C

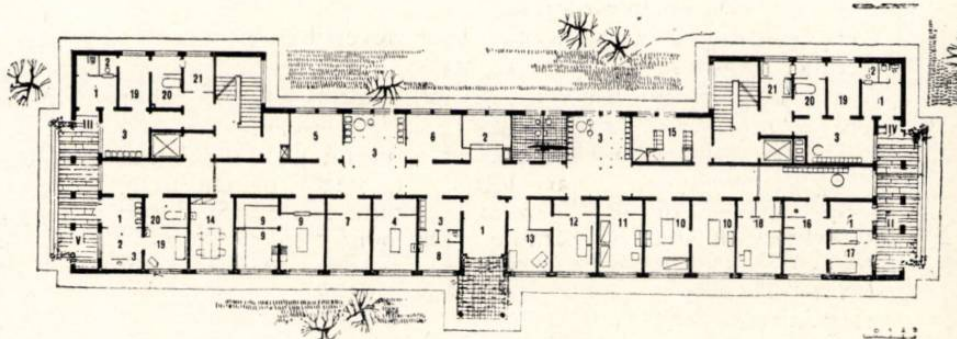
Varianta IV — Bloc — Pavilionul principal fără subsol — Perspectivă
Autor, arb. A. Gbelber; colaborator, arb. S. Harutunian; șef de atelier arb. I. Șerban

Plan etaj II

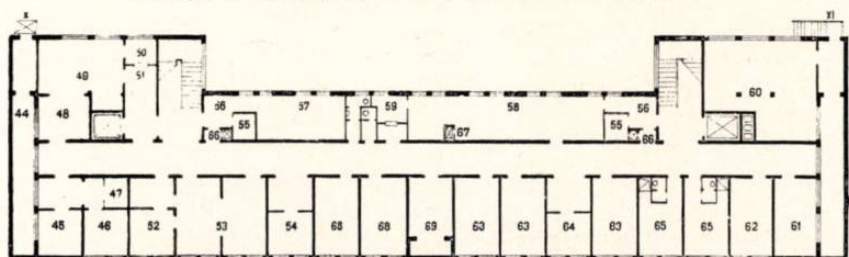
Plan etaj I

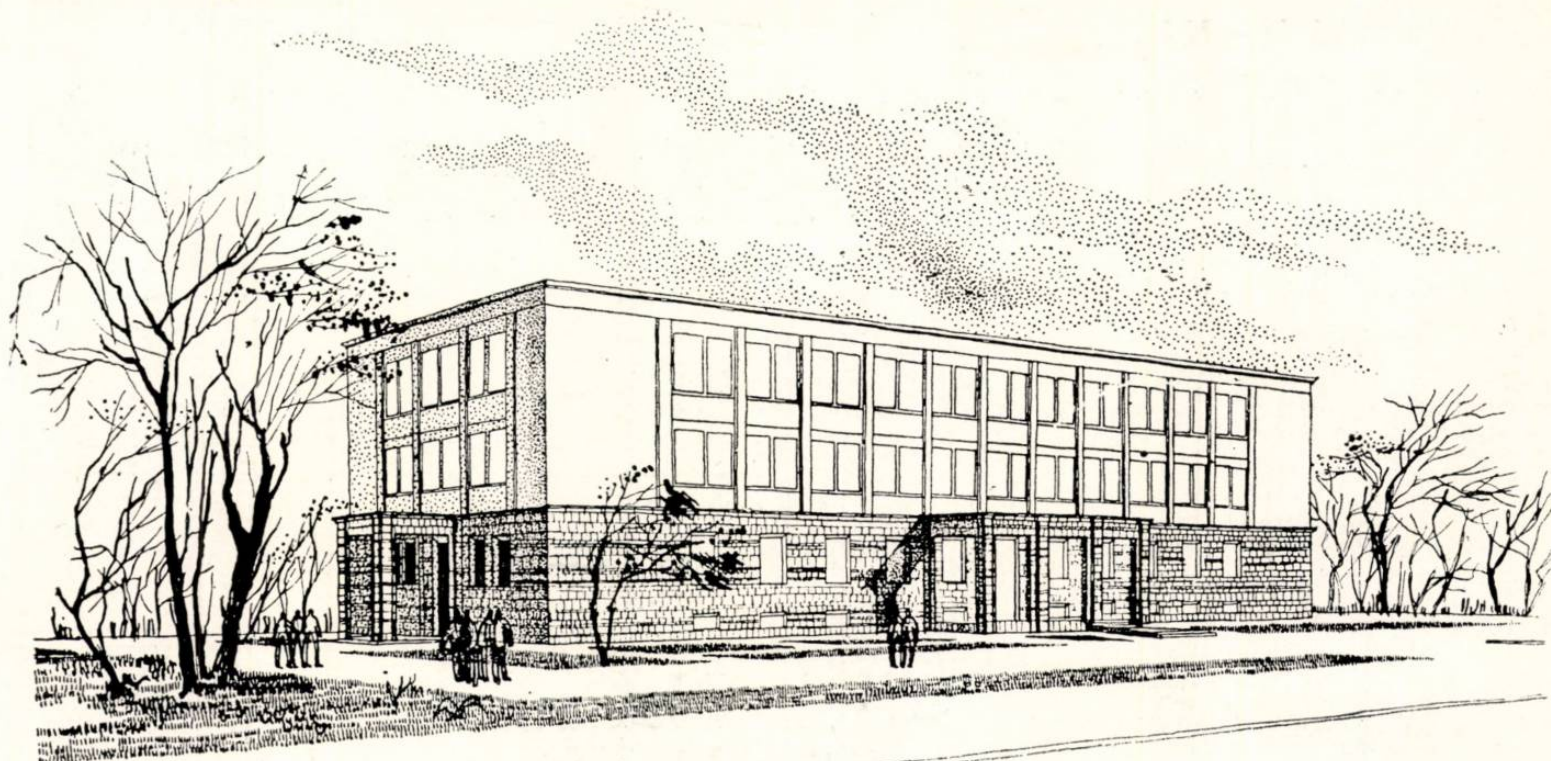
Plan parter

Varianta IV Bloc — Pavilionul principal cu subsol — Perspectivă
Autor, arb. A. Gbelber; colaborator, arb. S. Harutunian

Plan subsol

Arh. RODICA VRANCU

STAȚIE DE RECOLTARE ȘI CONSERVARE DE SÎNGE LA CLUJ

Congresele internaționale de medicină din ultimii ani, și mai ales cel de chirurgie din 1955 de la Copenhaga, au arătat că al doilea factor revoluționar în medicina de după război (primul îl constituie antibioticele) s-a dovedit a fi conservarea singelui și a derivatelor lui, element vital, a cărui intervenție în medicină, în general, și în chirurgie în special, e deosebit de însemnată.

Construirea unei stații de recoltare și conservare de sînge la Cluj se încadrează în sistemul de asistență medicală al statului nostru, este o manifestare a griii sale permanente pentru sănătatea oamenilor muncii.

O astfel de clădire reprezintă o temă nouă pentru arhitecți, atît pentru cei din țara noastră, cît și pentru cei din alte țări,

întrucît necesitatea unor instituții speciale pentru recoltarea și conservarea singelui și a derivatelor lui a apărut mai ales în timpul ultimului război mondial, cînd cele mai multe asemenea stații s-au amenajat în clădiri existente. De aceea, documentarea e redusă; abia în ultimii ani s-au construit centre noi de sînge (în U.R.S.S. și R.P. Polonă), procesul tehnologic însuși fiind încă în căutare și îmbunătățire.

Pe lîngă aceste dificultăți de început, complexitatea funcțională a temei — care impune circuite complicate — face soluționarea ei grea pentru arhitect.

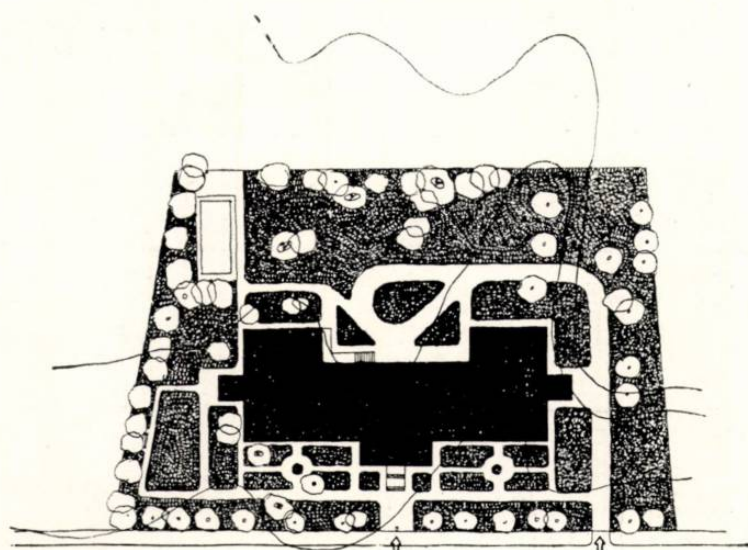
Donatorii de sînge trebuie să fie primiți într-o sală de așteptare (dimensionată după capacitatea stației); aici ei așteaptă să li se facă fișele și apoi să intre la cabinetele de consultație și la laboratoare unde se verifică dacă sînt sănătoși. În caz afirmativ, ei sînt îndrumați spre grupul de săli de recoltare, însă astfel încît să nu se întâlnească cu cei care au donat deja sînge și care ies din stație prin altă parte decît pe unde au intrat. Realizarea acestui sens unic este obligatorie.

Trebuie asigurată de asemenea și separarea pe sexe a circuitelor către sălile de recoltare propriu-zise.

Operația de recoltare constă din: primirea celor care urmează să doneze (așteptare), pregătirea lor pentru donare (dezbrăcare, spălare, aseptizare), recoltarea propriu-zisă, reîmbrăcarea și ieșirea din grupul operator; ea nu trebuie să dureze, în total, mai mult de 15—20 de minute: trebuie asigurat deci fluxul continuu, astfel ca operarea tuturor donatorilor care reprezintă capacitatea stației (100—150—200) să se sfîrșească în 4 ore, programul de funcționare rațional al unei asemenea instituții sanitare.

Într-o sală de recoltare nu trebuie să se ia simultan sînge decît de la maximum șase persoane; în U.R.S.S., în general, se recoltează de la un grup de trei persoane, întrucît pacienții se simt stînjeșiți dacă grupul este prea mare. În general, sînt raționale sălile de 4—6 persoane, astfel fiind necesar și un personal medical și auxiliar mai redus, sălile de recoltare — raportate la capacitatea stației — putînd fi și ele mai puține ca număr. Se impune deci o judicioasă repartizare și organizare a spațiului în grupul operator.

Plan de situație

PLAN ETAJ II

1. Sală de curs — 2. Vestiare pentru sala de curs — 3. Depozit de rechizite — 4. Spălător, w.c. pentru sală — 5. Sala de lectură — 6. Bibliotecă — 7. Cameră de oaspeți — 8. Birou director — 9. Secretariat — 10. Administrație — 11. Contabilitate — 12. Cameră sindicat — 13. Sediul P.M.R. — 14. Colț roșu — 15. Cameră de inventar — 16. Depozit flacoane — 17. Camere de staționare — 18. Așteptare — 19. Cameră de pregătire a operatorilor — 20. Cameră pentru experiențe — 21. Birou medici — 22. Baie spălător bolnavi — 23. Vestiar, spălător, dușuri, w.c. pentru personal

PLAN ETAJ I

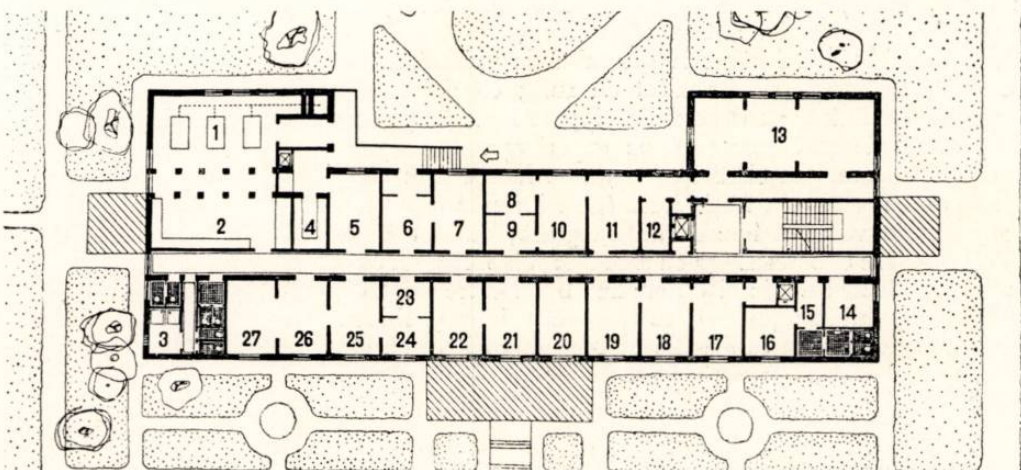
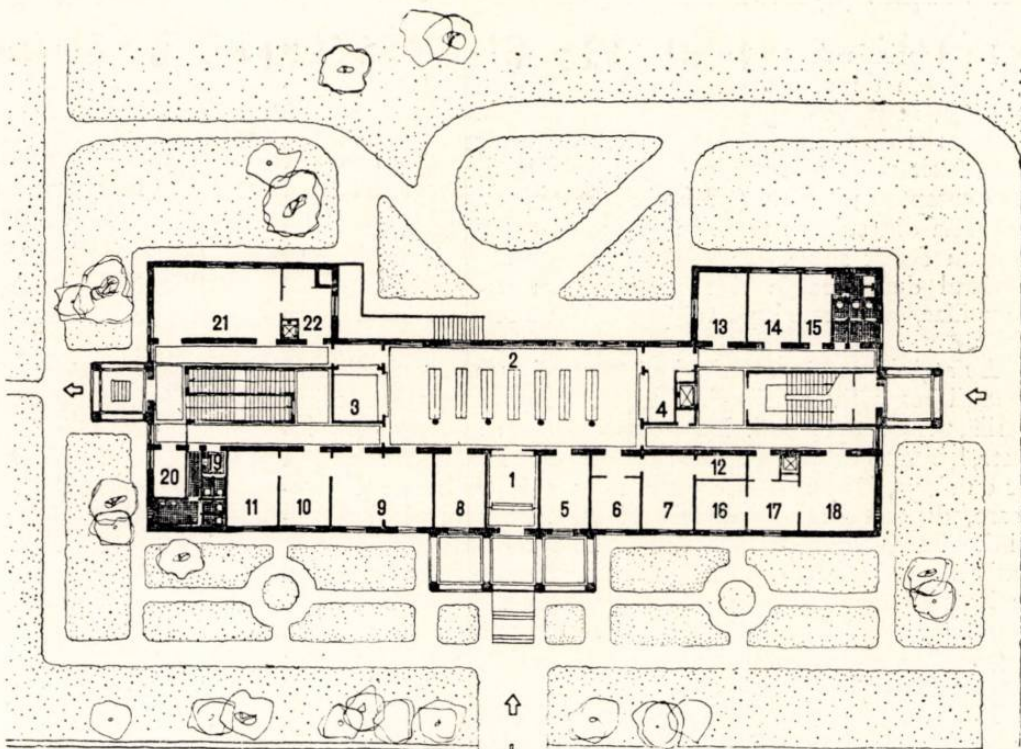
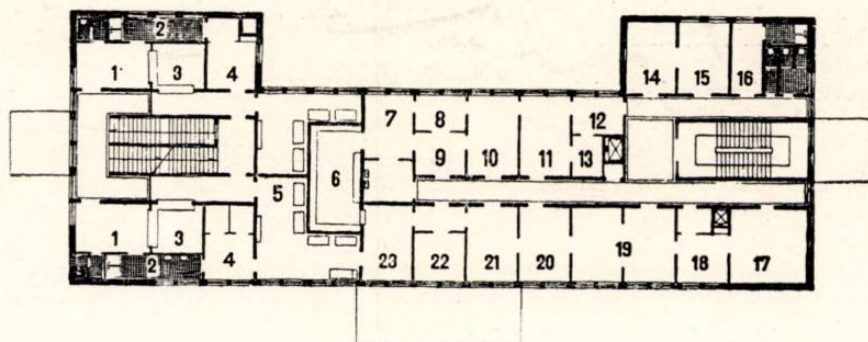
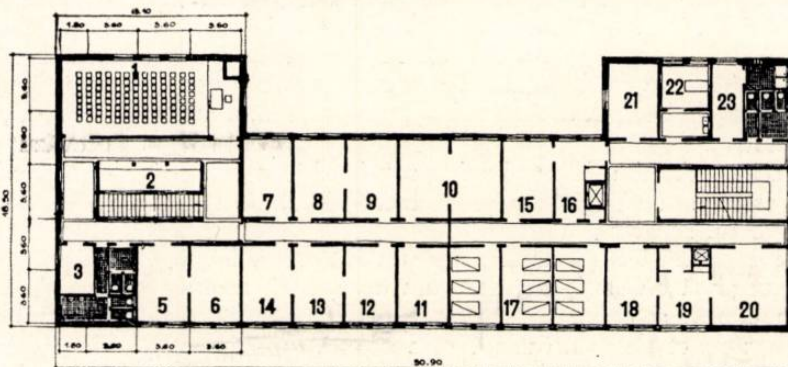
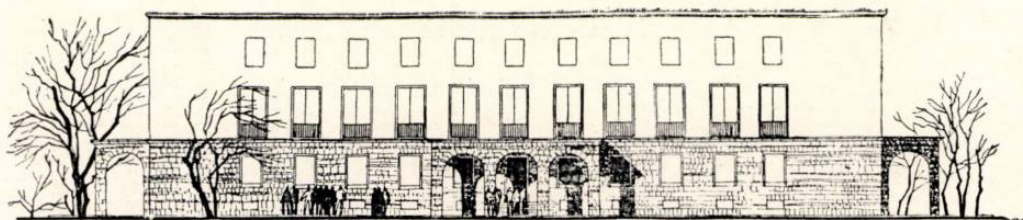
1. Cameră așteptare — 2. Spălător, dușuri, w.c. — 3. Vestiar — 4. Cameră pentru pregătirea donatorilor — 5. Săli de operații pentru donatori — 6. Sala de operații, sterilă — 7. Cameră pentru pregătirea operatorilor — 8. Sterilizare — 9. Depozit de flacoane sterile — 10. Sala autoclavelor — 11. Laborator de soluții — 12. Cameră de preparare a apei distilate — 13. Cameră de preparare a apei bidistilate — 14. Laborator de spălare chimică — 15. Laborator de spălare mecanică — 16. Vestiar, dușuri, w.c. pentru personal — 17. Depozit de flacoane cu sînge — 18. Cameră termostată — 19. Laborator experimental — 20. Laborator de bacteriologie — 21. Laborator de serologie — 22. Depozit carantină — 23. Etichetare și parafinare

PLAN PARTER

1. Vestibul — 2. Sală așteptare — 3. Vestiar — 4. Fișier — 5. Cabinet consultații interne — 6. Cabinet consultații (ginecologie) — 7. Cabinet Röntgen — 8. Cabinet consultații interne (dermato-venerice) — 9. Laborator exterior — 10. Laborator de biochimie — 11. Laborator de hematologie — 12. Cameră obscură — 13. Arhivă-fișier — 14. Birou medici — 15. Vestiar, dușuri, w.c. pentru personal — 16. Cameră de gardă — 17. Cameră de expediție — 18. Așteptare pentru curieri — 19. W.C. pentru donatori — 20. Birou încasarea drepturilor — 21. Bufet — 22. Oficiu

PLAN SUBSOL

1. Sala cazanelor — 2. Atelier — 3. W. C., dușuri pentru personal — 4. Depozit bucătărie — 5. Bucătărie — 6. Cameră animale — 7. Laborator de experiențe — 8. Sterilizare — 9. Cameră pentru pregătirea operatorilor — 10. Cameră pentru prepararea plasmă — 11. Cameră pentru prepararea plasmă — 12. Cameră frigorifică — 13. Sala congelatoarelor și sublimatoarelor — 14. Cameră paznic — 15. W.C., spălător personal — 16. Vestiar pentru personal — 17. Depozit plasmă — 18. Laborator de control — 19. Laborator de serologie — 20. Depozit — 21. Depozit — 22. Depozit — 23. Depozit de rufe — 24. Căldătorie — 25. Uscătorie — 26. Spălătorie — 27. Spălătorie

Sălilor de recoltare și anexelor lor sterile trebuie să li se asigure condiții aseptice ideale.

Flacoanele care se umplu cu sînge trebuie să urmeze și ele un circuit obligatoriu: să treacă prin săli de spălare chimică, montare, autoclavare, sterilizare, umplere cu soluție stabilizatoare, iar apoi, după umplerea cu sînge, trebuie să urmeze filiera: etichetare, parafinare, depozitare, controlare în laboratoare speciale și apoi expedierea ca atare sau în formă de derivate de sînge (după ce au trecut, în acest caz, prin încăperile speciale unde sîngele se prelucrează în plasmă defibrinată și uscată). Trebuie deci asigurată separarea și a acestor circuite care au același terminus: expediția, prevăzută cu acces direct din exterior.

Pe lângă aceste circuite de producție propriu-zisă, o stație de sînge mai trebuie să aibă și un grup de încăperi administrative la care accesul separat e obligatoriu.

De asemenea, atunci cînd stația nu poate fi așezată lângă un spital de urgență cu staționar, așa cum e rațional, acesta fiind baza sa clinică și experimentală, ea poate fi prevăzută cu un așa-zis «punct de transfuzie», care constă din cîteva camere cu paturi pentru o staționare limitată necesară unui tratament prin transfuzie, și anexele corespunzătoare. Acestui punct de transfuzie trebuie să i se prevadă acces separat, direct și ușor (lift).

Iată cîteva dintre cele mai importante probleme ce se pun arhitectului la proiectarea unei asemenea clădiri.

Dar singură, rezolvarea funcțiunilor nu e suficientă; compoziția arhitecturală și expresia plastică, precum și soluționarea statică cea mai potrivită colaborează la «realizarea» acestei teme. Cu rezerva unor puncte încă susceptibile de perfecționare, proiectul prezentat răspunde acestor cerințe.

Clădirea e rezolvată pe patru niveluri: subsol, parter, etaj I și etaj II; are accesul principal în axa compoziției și alte două accese laterale (ieșirea donatorilor și intrare expediție și personal).

Ea cuprinde la parter grupul încăperilor pentru donatori cu cabinete de consultații interne, de ginecologie, dermatovenerice, röntgen-diagnostic și laboratoare de control; scările de acces și de plecare ce deservesc sălile de recoltare, plasate astfel încît permit ca aceste două circuite (dus-întors) să nu se intercepteze; bufetul (cu oficiul legat prin monte-charge cu bucătăria din subsol) unde se pătrunde numai după ce donatorii au donat sînge. De asemenea, parterul mai cuprinde și serviciul de expediție și servicii pentru personalul medical și auxiliar, cu intrare separată (aceeași cu a serviciului de expediție).

La etajul I se găsesc cele două grupuri care preced sălile de operații (respectiv femei — bărbați) pentru donatori și sala unică, sterilă, pentru operatori. De asemenea, aici se găsesc, pe de o parte, laboratoarele de pregătire a flacoanelor înainte de umplerea lor cu sînge, iar pe de altă parte, camera de etichetare și parafinare, depozitul-carantină, laboratoarele de control al sîngelui după recoltare și depozitul general de unde flacoanele pleacă apoi prin monte-charge sau direct la expediție, sau la grupul de încăperi din subsol unde se prepară plasma defibrinată și uscată și apoi la aceeași expediție sub formă de derivate de sînge. La etajul I se mai află, de asemenea, servicii pentru personalul medical și auxiliar.

Etajul II cuprinde încăperile grupului social-administrativ, cu o sală de curs pentru 120 de persoane, punctul de transfuzie cu un staționar, precum și servicii pentru bolnavi și pentru personalul medical și auxiliar.

La subsol se află încăperile grupului de plasmă, spălătoria, uscătoria, călătoria și depozitul de rufe; de asemenea, sala cazanelor, bucătăria cu depozitele ei și monte-charge, camera pentru animale și laboratorul de experiențe.

Cum funcționează clădirea și cum se lucrează în ea?

Donatorii sosiți în stație intră (prin intrarea din axa compoziției) prin vestibul în sala de așteptare; de aici ei trec la fișier, unde li se eliberează fișa cu care trec la laboratorul exterior, laboratorul hematologic și de analize biochimice pentru verificarea grupului sanguin și determinarea hemoglobinei. De aici ei merg cu fișa la cabinetele de consultații interne, ginecologie, dermatovenerice și röntgen-diagnostic. După aceste examene clinice, donatorii sănătoși urcă, pe una dintre cele două scări adosate, la etajul I, la cele două grupuri de încăperi (respectiv bărbați — femei): sala de așteptare — vestiar, unde-și

lasă hainele proprii, spălător unde se spală pe mîini și pe braț și eventual fac duș, și camera de pregătire a donatorilor, unde li se dau halate și colțuni, bonete și măști, și unde li se antiseptizează plica cotului. Apoi sînt introduși în cele două săli de recoltare (bărbați — femei). Aceste săli sînt despărțite de sala de operații, sterilă, printr-un perete de sticlă, de zidărie fiind doar parapetul în care sînt practicate patru ferești rotunde în fiecare sală prin care donatorii să poată introduce mîna în partea cealaltă a peretului despărțitor, în încăperea rezervată operatorilor. Încăperea e astfel dimensionată, încît să permită recoltarea sîngelui simultan de la 4 donatori, așezați pe scaune speciale, plasate pe un podium prevăzută cu trepte de cca. 50 cm înălțime, astfel ca brațul donatorului să se găsească la o înălțime suficientă pentru ca, în timpul recoltării, operatorul să nu se aplece.

După donare, donatorii predau halatele și colțunii și-și iau hainele proprii de la vestiar, însă prin altă parte decît la venire, se îmbracă și apoi coboară pe cealaltă scară (dintre cele două adosate) la bufet. După ce iau masa, trec la vestiarul de la parter și apoi la biroul de eliberare a drepturilor; apoi pleacă prin ieșirea laterală, fără să se mai întoarcă în holul-așteptare prin care au trecut la sosirea în stație.

În blocul operator, și anume în sala de operație sterilă, circuitul donatorilor se întîlnește cu circuitul flacoanelor.

Flacoanele sînt spălate mai întîi în laboratorul de spălare mecanică și chimică; de la spălare, ele sînt trecute în laboratorul de montare, unde se umplu cu soluția stabilizatoare, apoi sînt trecute în sala de autoclavare. După sterilizare, flacoanele — în saci sau casolete — sînt depozitate în camera de depozit alăturată blocului operator, unde sînt păstrate ca și tot materialul moale și instrumentarul sterilizat (în camera de sterilizare anexă sălii de operație). Laboratoarele sînt înzestrate cu mese de beton faianțate, guri de gaz, hote pentru absorbția gazelor și camere anexe pentru prepararea apei distilate și bidistilate.

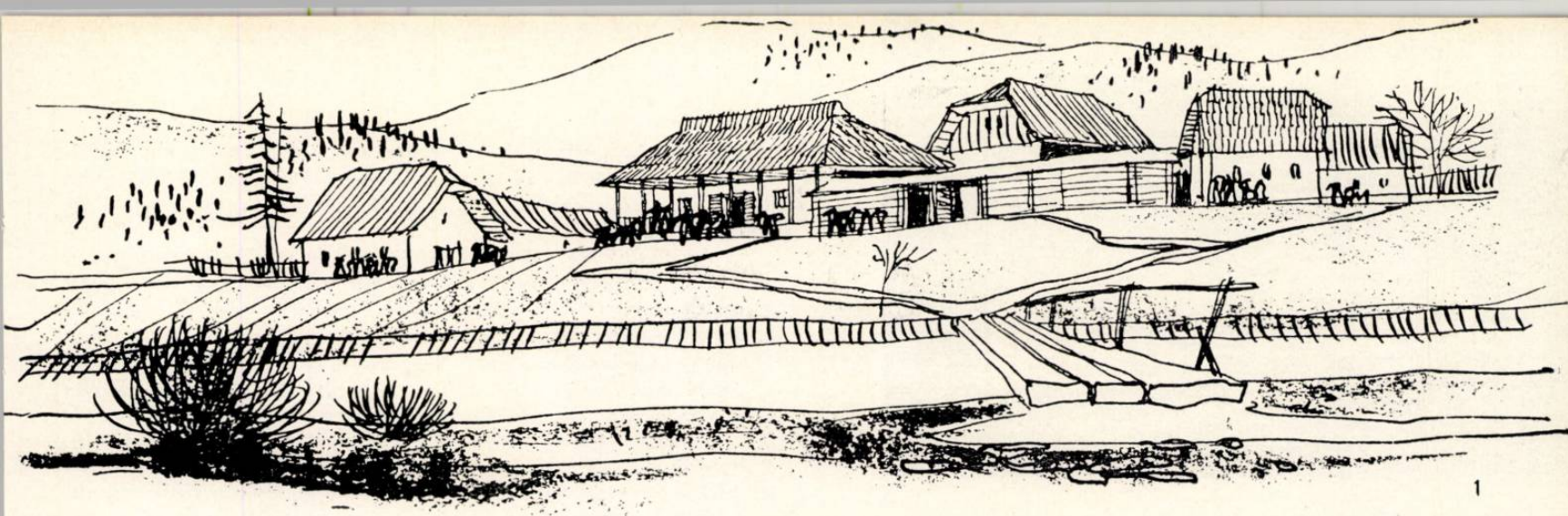
Înainte de a intra în sala de operație sterilă, operatorii trebuie să treacă prin sala de pregătire a operatorilor (prevăzută cu o anexă cu spălătoare) unde se face spălarea chirurgicală și îmbrăcarea sterilă. După umplerea cu sînge, flacoanele sînt trecute în camera de parafinare și etichetare; apoi sînt depozitate în camera de depozit-carantină pînă cînd probe din aceste flacoane sînt controlate în laboratoarele de bacteriologie, serologie și medicină experimentală. După acest control, flacoanele sînt depozitate în depozitul mare, unde se stochează (în frigidere) pentru livrare, la camera de expediție prin monte-charge, sau pentru a fi trimise, prin același monte-charge, la subsol, la grupul încăperilor în care sîngele se prelucrează în plasmă defibrinată și uscată. De aici, flacoanele cu aceste derivate, controlate și ele în laboratoarele proprii de control, sînt stocate în depozitul respectiv, trimise la expediție și apoi livrate prin curieri.

Proiectantul a fost preocupat în aceeași măsură de o cît mai bună desfășurare a procesului tehnologic și de realizarea unei compoziții valabile de arhitectură: echilibrarea scărilor față de axa compoziției, bune raporturi de valori între piese, claritatea circulațiilor, încadrîndu-se totuși în normele de suprafață.

De asemenea, printr-un studiu amănunțit s-a ajuns să fie folosite numai două tipuri de prefabricate, ce se regăsesc pe ambele direcții. Aceasta a avut ca rezultat, pe lângă o substanțială economie, modularea proiectului, putîndu-i-se aplica, ca atare, sistemul de construcție cu blocuri mari sau cu panouri cu fața finisată, într-un număr foarte redus de tipuri.

Pentru o cît mai mare elasticitate a planului — în vederea unei eventuale modificări a procesului tehnologic — soluția constructivă, omogenă, cu ziduri portante ce se regăsesc pe toate nivelurile, prevede folosirea zidurilor longitudinale pentru rezemare, zidurile despărțitoare fiind de 10 cm grosime, din blocuri prefabricate de beton cu tuf vulcanic sau piatră ponce (pentru a putea fi susținute de planșeu). Pentru execuția cu elemente mari se pot utiliza, sau grinzi cu corpuri de umplutură, sau planșee din fișii cu goluri rotunde FR sau fișii IPEC, ambele soluții urmînd a se realiza cu elemente precomprimare.

Pe lângă aceste considerații funcționale și constructive, proiectantul a urmărit ca echilibrul și claritatea compoziției să se reflecte în expresia fațadelor, realizîndu-se o plastică potrivită cu programul.

PAUL PETRESCU,
PAUL STAHL

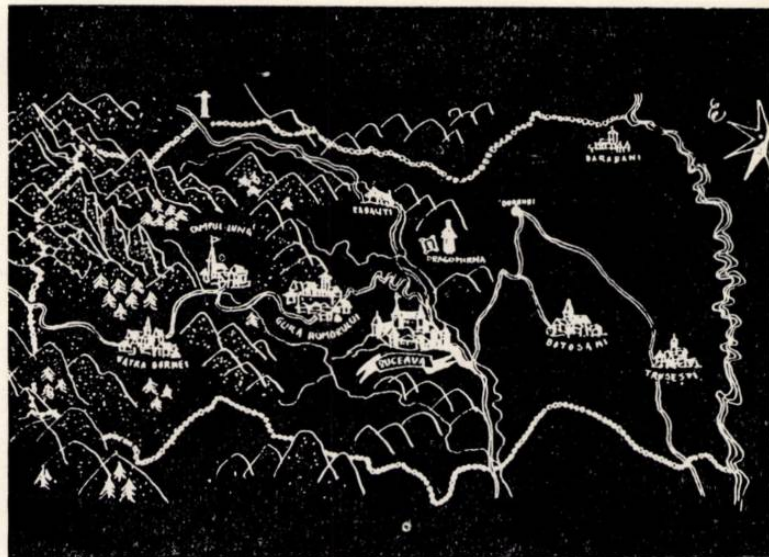
ARHITECTURA POPULARĂ DIN REGIUNEA SUCEAVA*

Regiunea Suceava este așezată în extremitatea de nord-est a țării, teritoriul ei acoperind ținuturile de nord ale Moldovei, cuprinse între lanțul Carpaților și Prut.

Privită sub aspectul formelor de relief, regiunea se împarte în trei mari unități naturale care coboară ca niște trepte uriașe dinspre vest spre est. Prima treaptă și cea mai înaltă este cea a munților care închid regiunea înspre apus, lăsând trecători doar în zona Dornelor, unde prin pasuri de înălțime se face legătura cu Transilvania. Spre est, limita munților poate fi așezată pe o linie ce ar uni satul Straja, în nord, cu Gura Humorului, în sud. De la această linie începe treapta a doua, podișul Sucevei, care se întinde până dincolo de apa Siretului. Limita dintre podiș și cea de-a treia treaptă o formează șirul de dealuri înalte ale Siretului. Depresiunea Jijiei alcătuiește treapta a treia, cea mai joasă, care se întinde până în valea Prutului.

Condițiile de mediu, diferite în fiecare dintre cele trei mari zone naturale, au determinat apariția unor anumite caracteristici ale arhitecturii din această regiune. Dar aceste caracteristici s-au dezvoltat și s-au cristalizat în sisteme arhitectonice distincte, ca urmare a desfășurării unui lung proces istoric în cursul căruia relațiile sociale, economice și politice au fost în continuă transformare. Pe de altă parte, diversele zone ale regiunii nu au avut o evoluție asemănătoare. Densitatea populației, ocupațiile, volumul și frecvența centrelor urbane, formele de organizare socială, au fost diferite și au dus uneori la alcătuirea de unități politico-administrative cu limite teritoriale precise și cu o viață socială aparte. Unele dintre aceste unități sînt amintite încă de Dimitrie Cantemir ca avînd o așezare de multă vreme statornică, cum este vechiul ocol al Cîmpulungului Moldovenesc, în care era cuprinsă și «țara Dornelor».

Datorită condițiilor naturale și împrejurărilor istorice, existau în cuprinsul regiunii zone cu populație deasă și așezări mari, și altele cu populație rară. Din acest punct de vedere, regiunea se împarte în trei mari zone: a) zona cu

2

3

* În acest studiu s-au folosit și materiale culese de autori în cadrul Institutului de istoria artei al Academiei R.P.R.

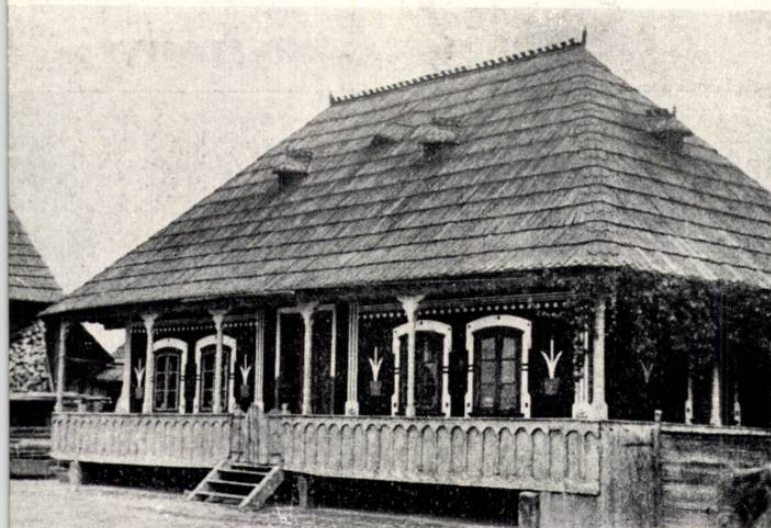
1. Gospodărie pe apa Moldovei
2. Lunca Sucevei la Tisăuți
3. Gospodărie din Fundul Moldovei

1

2

3

densitate mică a populației, din cuprinsul munților; b) zona cu maximum de densitate, de pe podișul Sucevei; c) zona slab populată, a depresiunii Jijiei, care, până târziu, la începutul secolului al XIX-lea, părea pustie, atît de mici și rare erau satele.

Această situație se reflectă și în distribuția teritorială a centrelor urbane care, nu din întîmplare, sînt așezate într-o anumită zonă. Centrele urbane vechi sînt concentrate toate în zona podișului Sucevei. La adăpostul înălțimilor și al pădurilor au înflorit vechi capitale și orașe comerciale ca Siretul, Baia, Suceava și au crescut mănăstirile de la Putna, Sucevița, Gura Humorului, Dragomirna, Probota, Slatina. Centrele urbane de la est de Siret, ca Botoșani, Dorohoi, Hîrlău s-au tras și ele pe linia de contact a podișului Sucevei cu depresiunea Jijiei.

În sfîrșit, populația din regiune a avut încă din vechime ocupații diferite, legate de condițiile mediului natural și de cele ale vieții sociale mereu în schimbare. Crescători de vite și oi, tăietori și cărăuși de lemne în părțile acoperite cu fînețe și păduri din munți, pomicultori și agricultori în ținuturile de deal și agricultori în cîmpia Jijiei în care se practică și pescuitul pe o scară mai restrînsă, populația țărănească a avut nevoie și de o serie de meșteșuguri. Printre acestea trebuie amintite în primul rînd olăria practică în cîteva mari centre, cojocăria, lucrul lemnului cu diferitele ramuri ale dulgheriei, rotăriei, butnăriei, fierăria etc. În același timp, meșteșugurile s-au dezvoltat și în cadrul orașelor, pentru a împlini nevoile crescînde ale tirgoveștilor. Meșteșugarii din orașe erau organizați în bresle, cum era de pildă cea cunoscută a olarilor din Suceava.

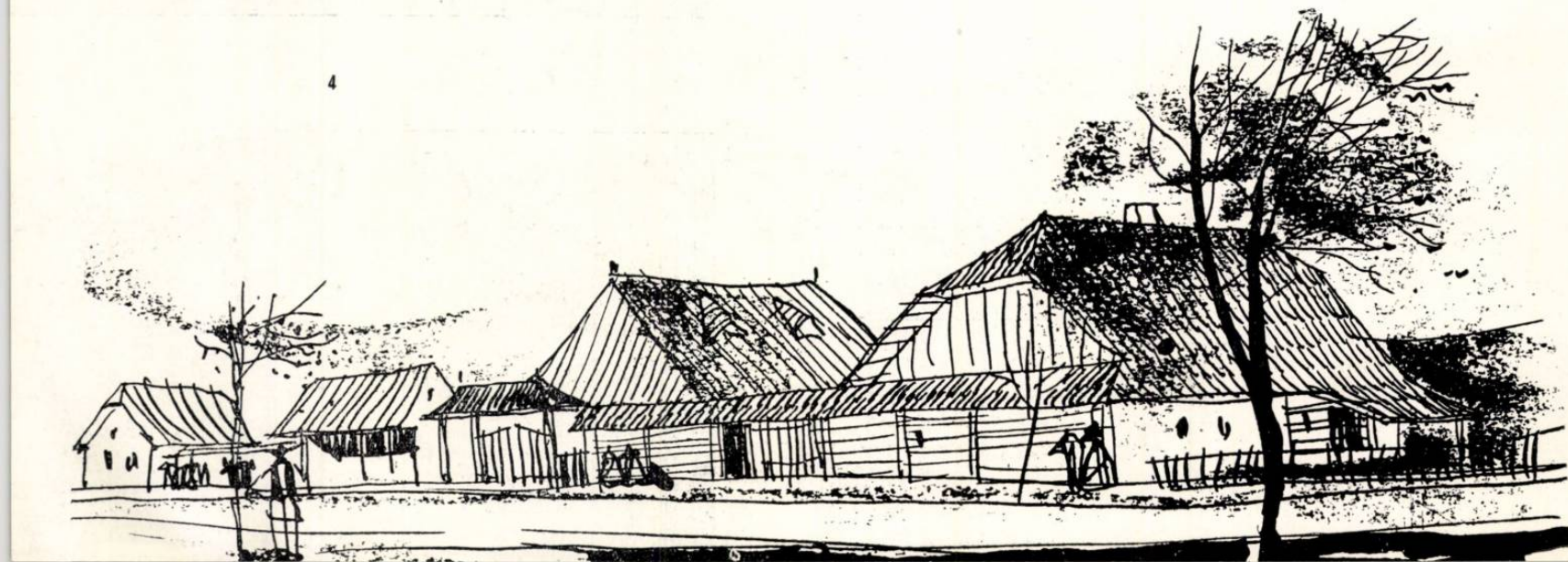
Negoțul înfloritor care s-a dezvoltat în aceste orașe, în care s-au stabilit și puternice colonii armenesti, s-a datorit atît bogățiilor țării, cit și poziției favorabile a acestui teritoriu prin care treceau și se încrucișau mari drumuri de comerț de importanță europeană. Unul dintre ele, și cel mai însemnat, era cel care lega cetățile din sudul Moldovei și, prin ele, centrele comerciale ale Crimeei și Asiei Mici, cu orașele din Polonia — în care Lembergul era o etapă însemnată — și cu cele de pe țărmul Balticii. Prin Suceava trecea de asemenea și celălalt drum important, care, prin Dorne, făcea legătura cu orașul transilvan al sașilor din Bistrița și prin el cu comerțul Europei centrale.

Toate aceste împrejurări n-au rămas fără răsunset în arhitectura regiunii, fie cea a orașelor și a monumentelor civile, militare și religioase, fie cea a așezărilor țărănești. În unele dintre ele, arta de a construi a meșterilor locali mărturisește cîteodată pecetea unor influențe venite din alte părți. Aceste influențe reprezintă însă adaptări ale unor elemente mai depărtate, care au fost transformate și integrate formelor arhitectonice locale. În modul acesta, arhitectura regiunii se prezintă ca un tot unitar avînd un stil bine precizat, întemeiat pe un fond local străvechi, manifestat atît în concepția constructivă, cit și în tehnica și ornamentația clădirilor.

★

Casa țărănească este parte integrantă a acelei unități de bază a producției țărănești care este gospodăria. Aspectele arhitectonice ale casei stau de aceea în nemiilocit raport cu caracterul gospodăriei ca ansamblu, determinat în primul

1. Casă din Milișăuți. Prispă închisă cu balustradă de scînduri. Stîlpi sculptați
2. Casă din Bosancea. 1900
3. Casă cu ornamentație în tencuiială colorată: fond negru, brîie albe, vase verzi cu flori roșii și albastre. Stîlpi și grindă sculptate. Prispă închisă cu balustradă pe care scîndura aplicată formează un șir de ocnite asemănătoare celor de zidărie. Iaslovăț.
4. Gospodărie cu regim închis, foarte mare: latura spre uliță 40 m. Botoșana

rind de natura specifică a nevoilor economice cărora gospodăria este chemată să le răspundă. Ocupația oamenilor este un factor de prim ordin în felul de organizare a gospodăriei. Structura gospodăriei depinde însă, în aceeași măsură, de tipul de așezare din care face parte satul respectiv, așezare care este în funcție de condițiile mediului natural și de formele concrete de exploatare economică a teritoriului. De aceea, pentru a înțelege aspectele arhitectonice ale casei țărănești din regiunea Suceava este necesar să aruncăm o privire asupra felului așezărilor și gospodăriilor.

1. TIPURILE DE SATE ȘI GOSPODĂRII

Satele din regiunea Suceava se împart, după felul așezării lor, în trei tipuri principale.

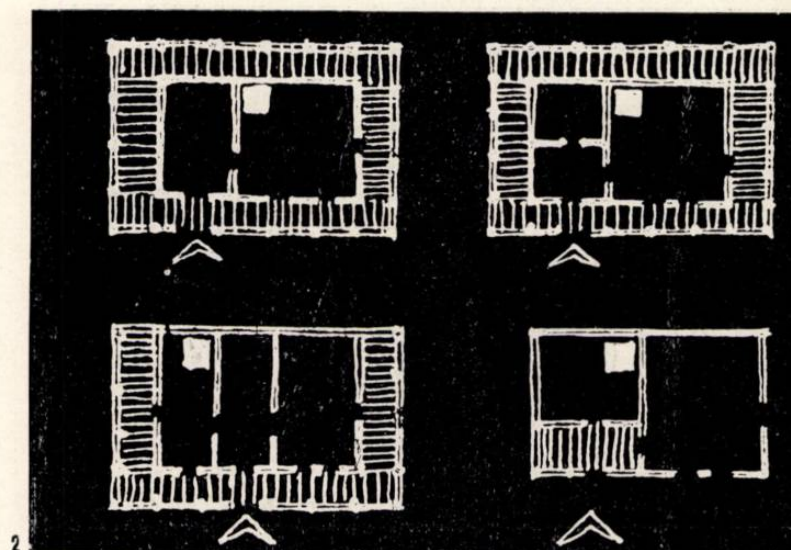
În partea muntoasă a regiunii și cu deosebire în bazinele superioare ale riurilor Suceava și Moldova, satele sînt de tip *risipit*. Crescători de vite, oamenii din această zonă își au gospodăriile împrăștiate pe toată suprafața hotarului satului. Gospodăria se află în mijlocul lotului de proprietate care, dată fiind natura ocupației — creșterea vitelor — e alcătuit în cea mai mare parte din fînețe și are, prin urmare, o suprafață relativ mare (în medie, circa 5 ha). Loturile de fînețe și cele mai mici pe care se fac culturi de cartofi și, rar, de porumb, sînt înconjurate cu nesfîrșite garduri de lemn construite în zig-zag. Caracterul risipit al satului și ocupația de creștere a vitelor au determinat apariția și a unui tip de gospodărie specific, anume al gospodăriei închise pe toate laturile, avînd caracter de întărire pentru adăpostirea și apărarea vitelor. Întărirea constă, fie în închiderea cu garduri masive (zaplazuri), fie, la formele perfect constituite, în dispunerea construcțiilor pe laturile unui patruleter. Toate clădirile sînt așezate cu fața către curtea interioară.

Prezența gospodăriei cu ocol întărit era cunoscută numai în Carpații Meridionali și, parțial, în cei Apuseni. Descoperirea acestui tip de gospodărie în Carpații Răsăriteni, atît în nord, pe valea Moldovei, cît și în sud, în țara Vrancei, aruncă o lumină nouă asupra originii gospodăriei cu ocol întărit legată de ocupația creșterii vitelor.

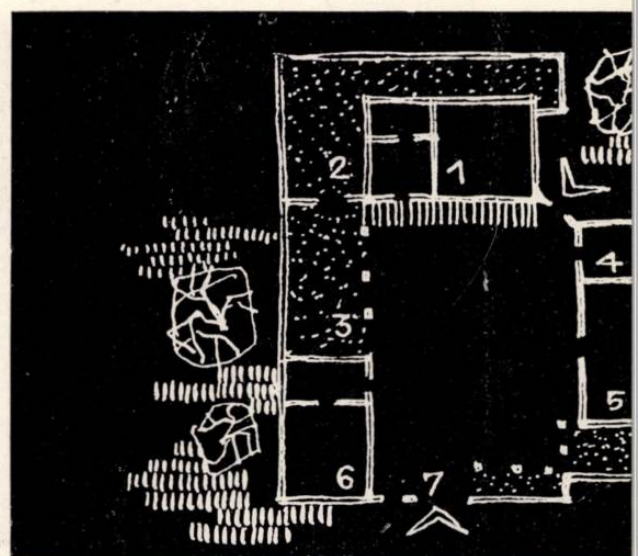
În zona podișului Sucevei și în cea a depresiunii Jijiei, satele sînt de două tipuri. Primul, aflat în ambele zone, dar mai frecvent pe podiș, este cel al satului *rașfiraț*, avînd adică mari spații verzi — livezi sau chiar mici loturi de cultură cu cereale — între casele adunate pe teritoriul precis delimitat al vetrei satului. Cel de-al doilea tip, dominînd în depresiunea Jijiei, este al satului *adunat*, în care casele sînt strînse una lîngă alta în vatra satului. Trebuie să menționăm că acest tip de sat se întîlnește și pe podiș, din el făcînd parte satele foarte vechi și mari din preajma Rădăușilor și Sucevei. Gospodăria din aceste sate de agricultori și pomicultori este adaptată nevoilor economice specifice, fiind dotată cu acareturi corespunzătoare.

2. CASA ȚĂRĂNEASCĂ

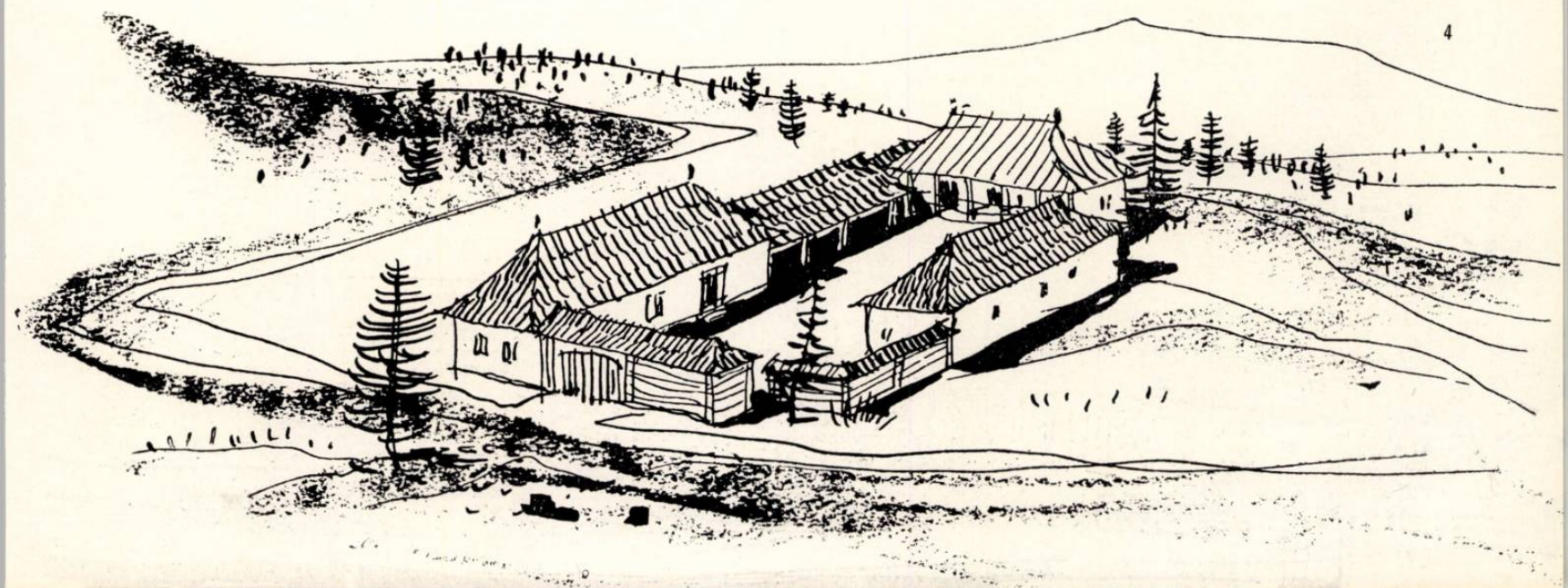
Casa țărănească din regiunea Suceava are unele caractere unitare pe întreaga suprafață a regiunii și unele care se diferențiază potrivit condițiilor variate ale diferitelor zone.

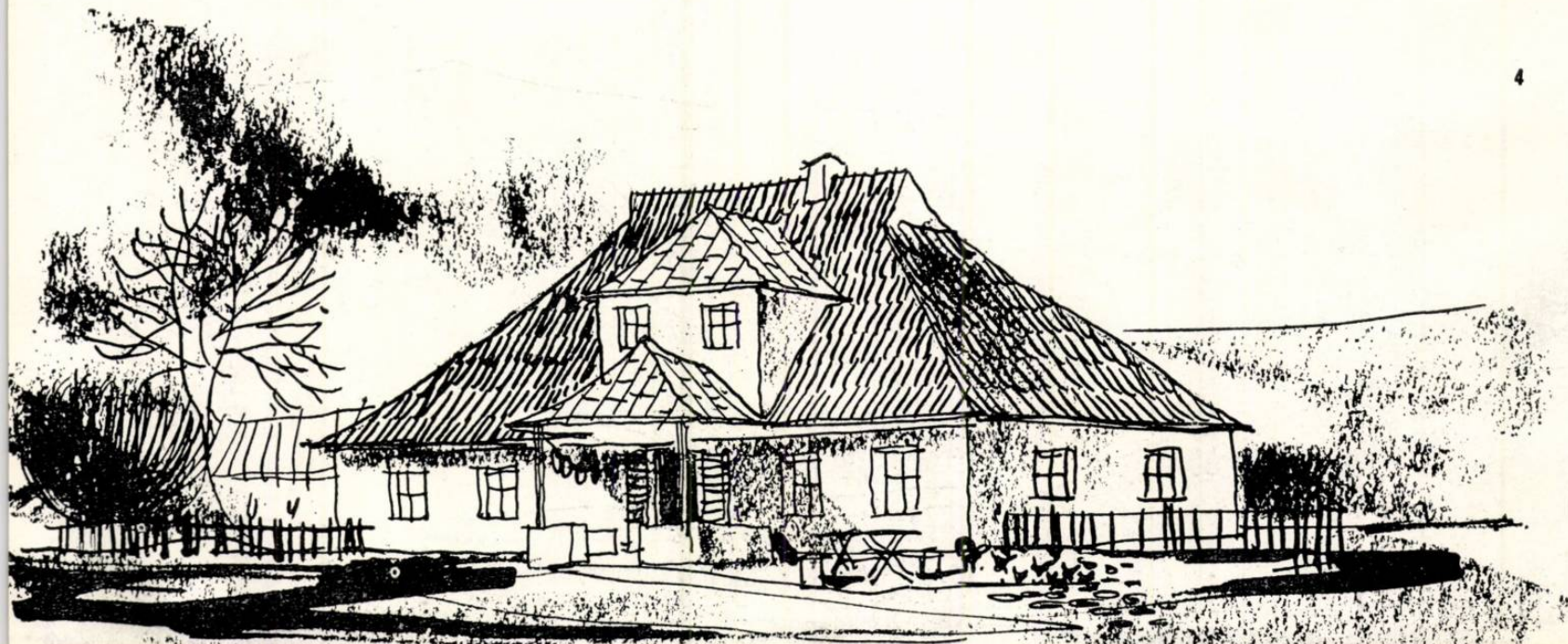
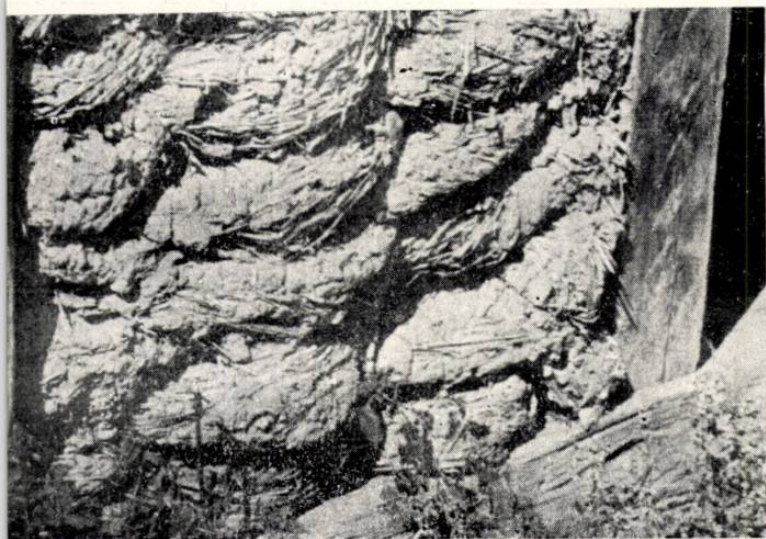
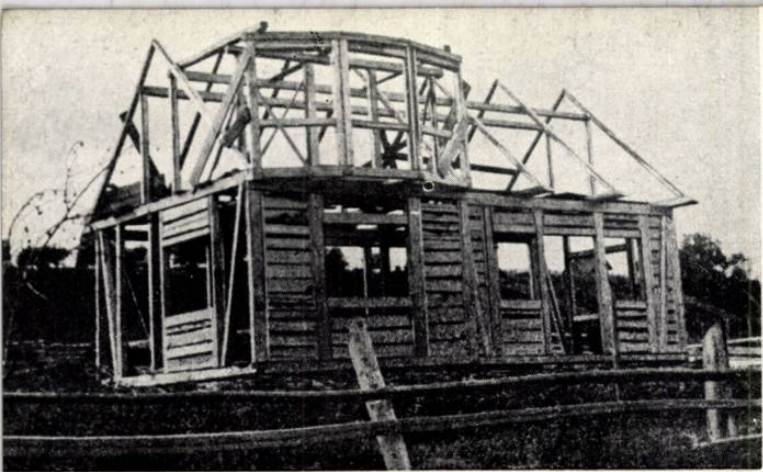

- 1 — case
- 2 — mazăre
- 3 — șopron
- 4 — cămară
- 5 — grajd
- 6 — căsuță
- 7 — poartă

1. Casă cu cerdac în ax, cu acoperiș în două ape.
Gard cu acoperiș de draniță. Pîrteștii de Jos—1925
2. Tipuri de plan
3. Planul gospodăriei cu ocol întărit
4. Gospodărie cu ocol întărit din Fundul Moldovei

A. Caracterele unitare dominante și care se numără printre cele fundamentale în stabilirea tipului de locuință se pot remarca, atât în plan, cit și în elevație.

1. În ceea ce privește *planul*, casa țărănească din regiunea Suceava are o distribuție interioară unitară pe întreaga suprafață a regiunii. Mai mult decit atât, evoluția planului indică o orientare uniformă pe întreg teritoriul regiunii. Planul caselor foarte vechi este cel compus din tindă și camera mare, precum și cel compus din tindă cu cămară în fund și cameră mare.

Ambele aceste planuri au fost întâlnite la cele mai vechi exemplare de case. Importantă, de asemenea, este poziția cuptorului mare cu horn și vatră, care este totdeauna amplasat în colțul din spate al camerei mari, format din peretele despărțitor median și latura din fund a casei.

Casele mai noi, în toată regiunea, au planul compus din două odăi așezate de o parte și de alta a unei tinde centrale. Una dintre odăi este camera curată, cealaltă este camera de locuit. Aproape totdeauna camera curată nu are instalație de încălzire, ea nefiind locuită niciodată, efectiv fiind destinată numai primirilor de oaspeți ocazionali și păstrării hainelor și țesăturilor care trebuie ferite de fum. Planul acesta se întâlnește în cazuri mai rare și la casele vechi aparținând familiilor mai avute. El a fost preluat și de arhitectura orășenească, unde stă la baza planurilor mai complicate ale caselor negustorești, iar uneori chiar a celor boierești și domnești.

Unul dintre planurile cele mai recente este cel așa-zis cu o cameră supra-dimensionată. Acest tip de plan se răspîndește și el în toată regiunea.

2. Din punctul de vedere al *elevației*, casele țărănești din regiunea Suceava au o mare unitate: toate casele sînt joase, neîntîlnindu-se case cu etaj. Excepție fac casele foarte recente, construite în ultimii 20 de ani, în anumite zone (Cîmpulung, Dorne), sub influența arhitecturii orașelor locale și în contact cu centrele transilvane, și care au încăperi mansardate.

B. Caracterele variabile ale casei țărănești din regiunea Suceava sînt cele legate de materialele și tehnica de construcție, pe de o parte, și de fațadă și ornamentație, pe de altă parte.

1. *Materialele de construcție și tehnica* potrivită fiecărui material sînt strîns legate de posibilitățile pe care le oferă mediul înconjurător. Varietatea condițiilor naturale pe care le-am amintit face ca diferențierile pe zone, în această privință, să fie accentuate.

Principalele materiale de construcție întrebuințate în regiune la construirea corpului casei sînt lemnul, pămîntul și paie.

Lemnul este folosit sub mai multe forme, de care se leagă și tehnici diferite. În zona muntoasă, lemnul de brad se întrebuințează sub forma birnelor lungi îmbinate la capete prin creștături. La casele vechi, birnele erau rotunde; la cele noi, lemnul se cioplește în muchii. În zona de contact dintre munte și dealuri, casele se construiesc în «*amnari*», adică din stîlpi verticali scobiți longitudinal în care se prind birne scurte (1—2 m), de fag. În sfîrșit, pe podiș și în bună

1. Casă în construcție din țara Dornelor
2. Casă din vâlâtuci. Tisăuți
3. Detaliu: vâlâtuci de paie de secară și pămînt
4. Casă veche cu cerdac și «cubniță» deasupra, în Pîrtești de Jos — 1850.

măsură și în depresiune, lemnul se întrebuințează sub forma parilor și nuielelor de tufe de luncă, împletite. În acest din urmă caz se întrebuințează pentru lipit și pământul amestecat cu paie.

Pământul, amestecat totdeauna cu paie, se întrebuințează de asemenea sub trei forme, implicând bineînțeles trei tehnici diferite de construcție. Prima formă este aceea a lipiturii groase peste nuiele împletite. A doua, foarte interesantă ca tehnică, este a « vâlătuilor », în care pasta de pământ muiat se întinde peste firele lungi ale paielor de secară și se rulează împreună, obținându-se un soi de odgon scurt (1 m) și gros (5—7 cm diametru) care se întrețese printre pari verticali. A treia formă este cea a chirpiciului, cărămizi mari de pământ, nearse. Toate aceste trei tehnici de construcție cu pământ sînt folosite, atît pe podiș, cît și în depresiune, cu mențiunea că tehnica chirpiciului este mai des întrebuințată în depresiune.

Paiete sînt folosite ca material auxiliar de construcție; cărămida apare în foarte puține cazuri, iar piatra este folosită exclusiv la construirea temelilor.

La construirea acoperișului se întrebuințează, după zone, următoarele materiale: în zona muntoasă și de contact cu dealurile se folosește dranița lungă și lată, în sudul podișului casele se acoperă cu șindrila mică, la fel cu cea din zona vecină a Tirgului-Neamț. În restul podișului și în depresiune se utilizează paie de grâu (« puse la picior »), paie de secară (« snopi legați ») și stuf.

Ca o notă specifică regiunii trebuie amintită marea varietate a tipurilor de acoperiș. Acoperișul vechi și dominant este cel în patru ape. Alături de el apare însă și acoperișul în două ape cu mai multe subvariate, dintre care merită atenție cel cu streșină largă la fronton, de tip nordic. Se întîlnește de asemenea acoperișul zis « nemțesc », cu fronton țesit.

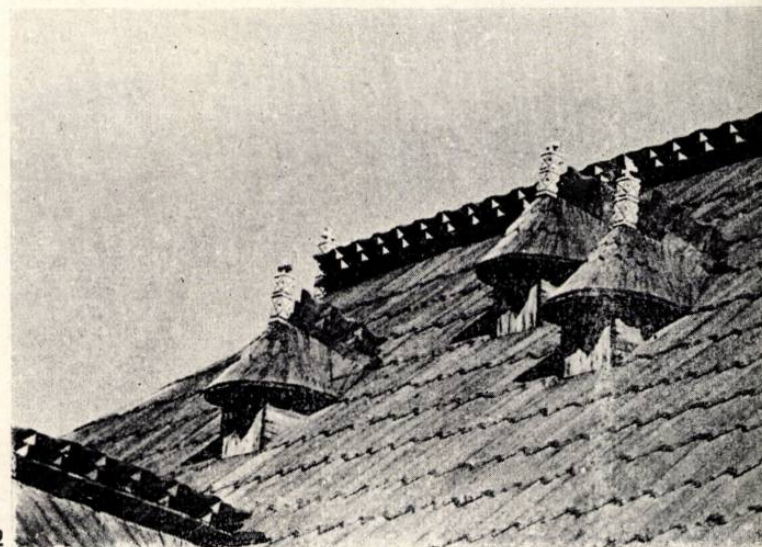
2. Fațada și ornamentația. Ca plastică, locuința țărănească din regiunea Suceava apare sub două înfățișări fundamentale:

- a) casa din birne aparente,
- b) casa tencuită și văruiată.

Aria de răspîndire a celei dintîi este mai restrînsă și se limitează la cursul superior al Moldovei și Sucevei. Pe înălțimile cu spinări rotunde ale obcinelor lungi se ivesc casele muntenilor, construite din birne groase de pin. Vremea a înroșit trunchiurile rotunde sau cioplite cu securea. Sub streșina largă a acoperișului de draniță strălucesc ramele albe din jurul ferestrelor și ușii. Aceste rame sînt singurele suprafețe exterioare tencuite ale casei. Casele foarte vechi nu au nici această ramă albă, iar uneori tencuiala lipsește și într-una din încăperile dinăuntru. În tindă, ea lipsește adeseori. În locul tencuielii, apărarea împotriva vînturilor este făcută de mușchiul cu care se astupă spațiile mici rămase între birnele cioplite și bine potrivite. Casa e înălțată pe o temelie scundă de piatră, pe stilpi scurți de zidărie sau pe piloți de lemn. Prispa este nelipsită în fațada casei, iar pe latura expusă vînturilor se construiește o prispă specială, destinată să apară temelia casei de intemperii.

1

2

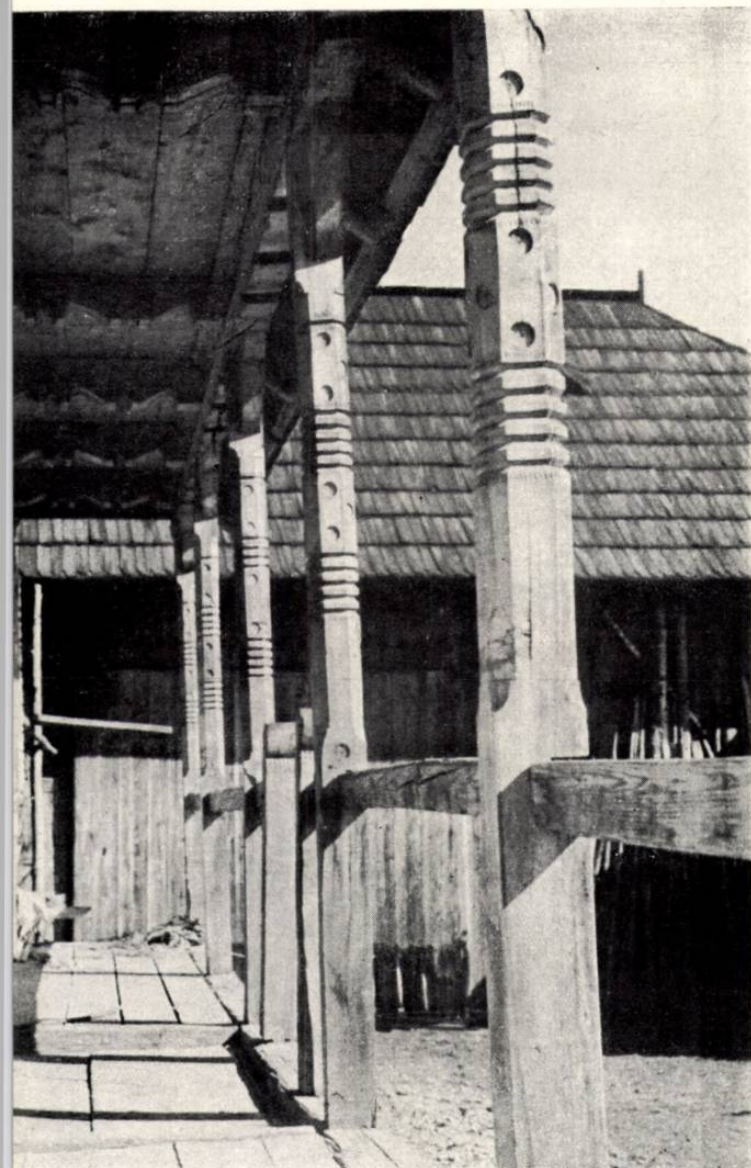
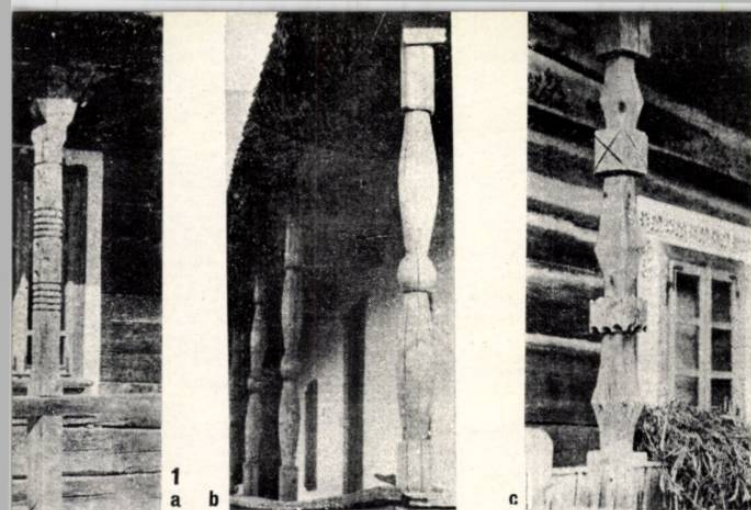

3

1. Poartă înaltă — Arbore 1940.
2. Acoperiș cu « bagice », bold sculptat, draniță tăiată (« fluturi ») la Pîrtești de Sus.
3. Detaliu de ornamentație colorată: roșu, negru, verde, albastru, galben. Zugrăvit cu șablon de carton lucrat de un meșter din sat. Gen de ornamentație răspîndit mult în satele din jurul orașului Suceava. Perioada de apariție — 1940.
4. Casă veche din orașul Cîmpulung.

4

Cea de-a doua înfățișare a casei sucevene are o arie de răspîndire mult mai mare și se prezintă sub mai multe variante în definirea cărora intră proporțiile clădirii ca ansamblu, structura acoperișului și anumite detalii de fațadă.

Pe podiș, casele sînt impunătoare ca dimensiuni, mai ales în partea de nord, unde casele se mai deosebesc printr-o particularitate și anume prin existența unor «aripi» proeminente la colțurile de sus ale pereților casei, rezultate din lăsarea capetelor lungi ale birnelor din care sînt construiți pereții. Aripile au în fond rolul unor console pentru susținerea acoperișului și sînt întru totul asemănătoare, atît cu aripile bisericilor de lemn transilvănene, cit și cu consolele de piatră ale balcoanelor unor monumente religioase (turnul Zamca).

În depresiune și în sudul podișului, casele sînt, în general, mai mici. Imaginea dominantă este însă aceeași, anume a unor case strălucind de albeața varului, care apare în contrast față de întunecimea acoperișului și a ochiurilor mici de geam. O importantă diferențiere în plastica locuinței o aduce felul deosebit al acoperișului. Aceasta este valabil mai ales pentru zona de contact a podișului cu depresiunea și pentru depresiunea însăși. În aceste zone, acoperișurile de paie și stuf dau caselor o puternică notă pitorească. Acest efect este realizat cu deosebire de acoperișurile construite din snopi de paie care sînt puși în straturi foarte regulate și care formează la colțuri o succesiune de trepte meșteșugit lucrate, iar pe coamă alcătuiește un fel de cunună liniară, împletită.

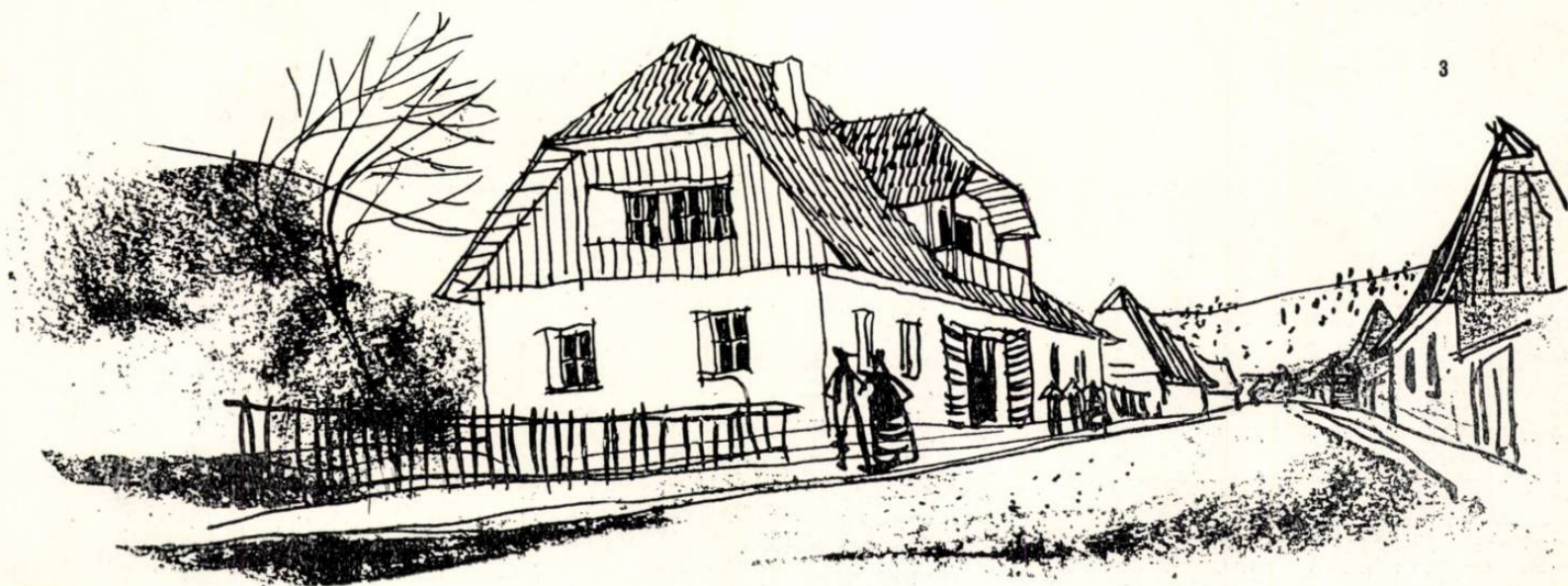
Temelia caselor din aceste zone este subliniată de o prispă masivă de pămînt lipit, care se întinde deseori pe trei și patru laturi ale casei.

Principalele tehnici decorative utilizate în ornamentația caselor țărănești din regiunea Suceava sînt: lemnul dăltuit, lemnul tăiat cu ferăstrăul și culoarea.

Lemnul dăltuit apare în zona muntoasă și a podișului. Dăltuirile se fac pe stîlpii prispei și pe boldurile de pe coama acoperișului. Lemnul tăiat cu ferăstrăul se întilnește mai ales la casele noi. Culoarea, cu excepția briului albastru sau galben de la temelia casei sau dimprejurul ferestrelor, este întrebuințată de pușini ani pentru decorarea caselor și se întilnește sub formă de zugrăveală exterioară cu șabloane, mai ales în satele din imediată vecinătate a orașelor: Sf. Ilie și Lisaura de lingă Suceava, Cornul Luncii și Rădășeni de lingă Fălticeni.

Unul dintre elementele importante de fațadă este cerdacul. Variantele în care apare cerdacul sînt numeroase. De reținut însă sînt două: prima este cea a cerdacului cu acoperiș în trei ape, plasat în stînga casei, întilnit exclusiv la casele vechi. O subvariantă a acestui cerdac este cel care are acoperișul construit pe un arc de cerc. A doua variantă este cea a cerdacului cu acoperiș în două ape, plasat în axa casei. Mai puțin realizat din punct de vedere estetic, el interesează prin frecvența lui relativ mare în unele zone (sud-vestul podișului). Cerdacul este unul dintre elementele care fac legătura între arhitectura țărănească și cea monumentală și a construcțiilor orășenești.

1. a. Stîlpi de paltin sculptați. Rame de scîndură în jurul ferestrelor. Botoșana
- b. Stîlp sculptat. Arbore — 1910
- c. Stîlp sculptat. Bălcăuți — 1910
2. Prispă cu stîlpi sculptați în lemn de paltin. Botoșana — 1935
3. Casă de tip nou din Poiana Stampei

U. R. S. S.

NOI RAIOANE DE LOCUINȚE ÎN JURUL MOSCOVEI

În revista «Arhitectura și construcția Moscovei» nr. 5/1956 prof. arh. Barșci prezintă o serie de propuneri în legătură cu organizarea unor orașe satelite în jurul Moscovei.

Aceste propuneri se referă, atît la probleme cu caracter general, cit și la probleme de urbanism și de proiectare a tipurilor de locuințe.

În raportul C.C. al P.C.U.S. ținut la Congresul al XX-lea, tov. Hrușciiov, vorbind despre măsurile necesare pentru îmbunătățirea condițiilor de locuit a populației orașelor, a indicat construirea în jurul unor centre importante, cum sînt Moscova, Lenin-grad, Harkov, a unor orașe dotate cu tot confortul. În aceste orașe ar urma să fie mutate unele industrii, astfel că și muncitorii acestor industrii vor putea să beneficieze, nu numai de confort, ci și de soare și verdeață.

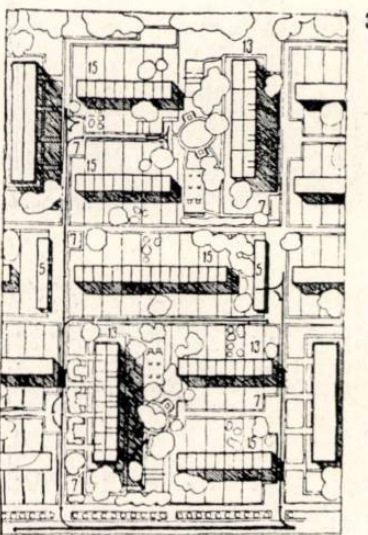
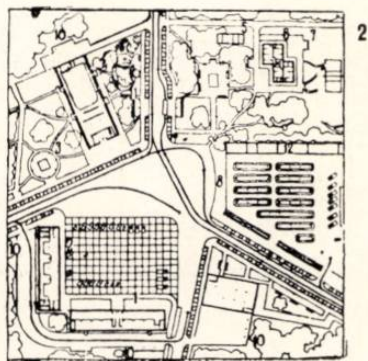
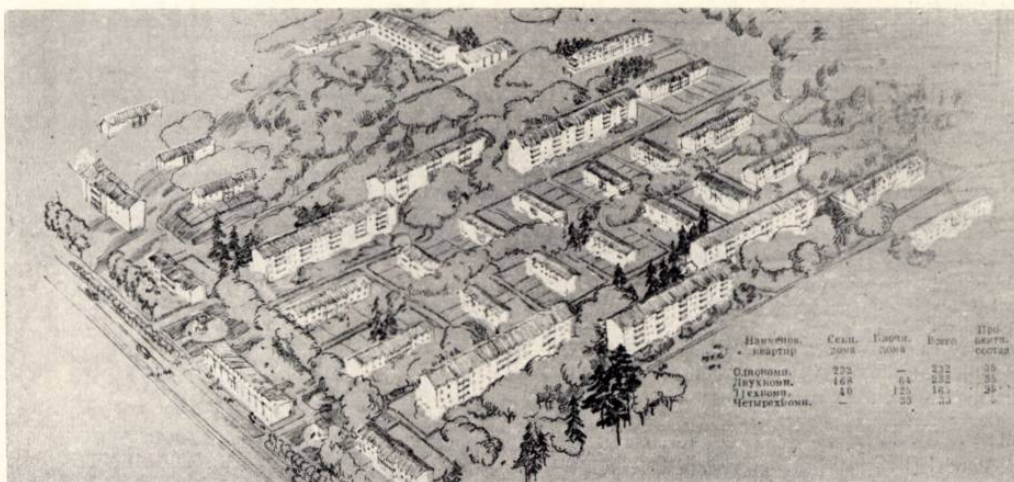
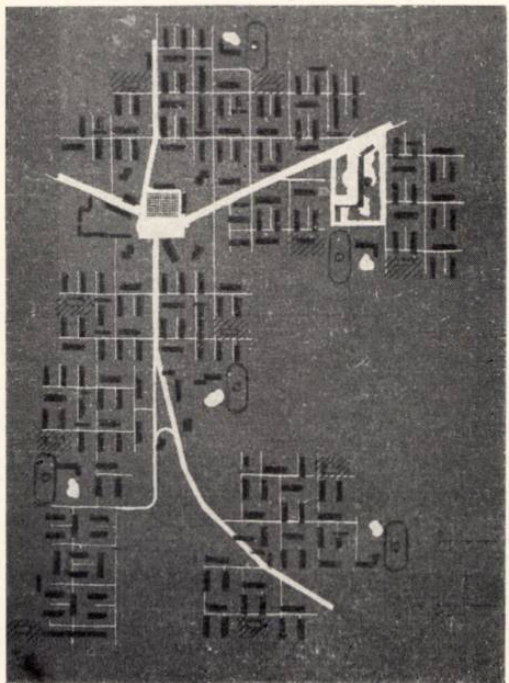
Practica dezvoltării marilor orașe contemporane dovedește că în structura lor intră și dezvoltarea unui sistem de orașe satelite. Mijloacele moderne și rapide de transport, cit și dezvoltarea rețelor de căi de comunicații măresc practic raza orașului modern pînă la 40—50 km și pot asigura o legătură strînsă a diferitelor puncte ale acestui imens raion atît cu centrul orașenesc, cit și între ele.

Din experiența unor țări ca: Suedia, Elveția, Franța, Anglia, S.U.A. apare clar că centrul de greutate al construcției de locuințe se mută în afara orașelor mari. Acest fapt apare și în volumul de construcții de locuințe din jurul Moscovei, din păcate încă insuficient organizat. Această tendință de dezvoltare apare foarte normală deoarece condițiile de viață dintr-un oraș supraaglomerat, cu o densitate peste limita normală, sînt nefavorabile. Populația unui astfel de oraș este practic lipsită de soare, aer și verdeață.

În fața constructorilor și arhitecților din Moscova se pune deci problema creării unui asemenea sistem de orașe în jurul Moscovei în care s-ar îmbina construirea de locuințe ieftine și cu mijloace industrializate, dotate cu tot confortul modern, cu toate avantajele vieții în afara orașului, în mijlocul naturii. Aceste locuințe trebuie să fie mai ieftine, mai sănătoase și mai confortabile decît locuințele din oraș.

În orașele din jurul Moscovei trebuie părăsit sistemul rigid de construcție perimetrală a cvartalelor cu fațadele la stradă, unde populația suferă de zgomot și praf, iar spațiul din interiorul cvartalului se transformă în curți înghesuite, cu puțină vegetație.

În orașele satelite grădina urmează a se construi case cu puține etaje (2—4 niveluri) ceea ce va da posibilitatea îmbinării condițiilor construcției industrializate cu economia.

1. SCHEMA DE SISTEMATIZARE A UNUI ORĂȘEL PENTRU 20 000 LOCUITORI

Centrul administrativ-comercial, străzi de trafic, intrări terminus, fundături către clădirile de locuințe; instituțiile pentru protecția copilului și școlile sînt scoase în afara limitei zonei de locuințe

2. FRAGMENT DIN CENTRUL ORĂȘULUI

Aci sînt amplasate sfatul popular, poșta, magazinele, restaurantul, cinematograful, piața colboznică

3. SCHEMA CONVENȚIONALĂ A CARTIERULUI DE LOCUINȚE

Construcții de diferite înălțimi cu 2—4 niveluri
Apartamentele din clădirile cu 2 niveluri dispun de loturi individuale de teren

În cazul unei construcții cu puține niveluri, calitățile de rezistență și de izolare termică a materialelor aproape coincid; dispăre necesitatea de a avea sisteme constructive speciale pentru susținere, greutatea elementelor constructive scade, se simplifică și se ieftinește montajul clădirii. În locul unor macarale turn scumpe se pot folosi și automacarale ușoare și mobile.

O problemă foarte importantă este alegerea tipului de locuință pentru aceste orașe.

Se știe că tipul de locuință care ar părea ideal, casa individuală, cu lot propriu, în afara de prețul în sine ridicat, cere cheltuieli foarte mari pentru lucrările tehnico-edilitare. Chiar în S.U.A. unde tipul de locuință individuală este foarte răspîndit, pentru a economisi costul ridicat al lucrărilor edilitare, casele sînt așezate atît de aproape una de cealaltă încît izolarea lor devine un simbol.

Mai aproape de realitate, prin cheltuielile mai reduse este tipul larg întrebuițat în țările Europei apusene și anume blocul cu 2 niveluri în care fiecare apartament are ieșire separată spre un lot de teren propriu.

Dăm exemple de patru tipuri de locuințe individuale grupate. Indicii economici ai acestor locuințe nu sînt mai slabi decît ai locuințelor de suprafețe identice în blocurile cu secțiuni tip. Trebuie să combatem ideea că locuința cu 2 niveluri este mai scumpă decît cea cu 4 și 5 niveluri. Acest lucru este adevărat numai în cazul cînd vom compara case cu structura de plan identică, respectiv apartamente în secțiuni tip cu scara comună. Din calculele arhitecților englezi (în Anglia casele cu 2 niveluri sînt foarte răspîndite) reiese că prețul acestor case nu este mai mare decît cel al clădirilor de locuit cu 4 și 5 etaje. Aceasta se explică în primul rînd prin faptul că într-o asemenea locuință nu există o casă a scării costisitoare (scara din apartament ocupă spațiu mult mai mic și volumul ei propriu este folosit aproape în întregime); în al doilea rînd se folosesc tipuri de planșe ușoare între etaje, deoarece problemele de izolare fonică într-o locuință parter-etaj nu au importanță așa de mare ca în casele cu secțiuni tip; în al treilea rînd fundațiile vor fi mai ușoare etc.

Trebuie să ținem seamă că în acest sistem de parter-etaj suprafața locuibilă nu poate fi mai mică de 36 m².

Deoarece însă este necesar să avem și locuințe cu suprafață locuibilă mai mică (27—24—18 m²) trebuie să se construiască în aceste orașe și locuințe cu 4 niveluri.

Se înțelege că toate aceste apartamente, atît în blocurile cu 2 niveluri, cît și în cele cu 4 niveluri sînt proiectate pentru o familie.

Sistemul urbanistic propus, de clase de construcție amestecate (2 și 4 niveluri), netratat în cvartal, s-a dovedit a fi foarte economic și anume cu 30 % mai ieftin decît sistemul obișnuit de cvartal cu 3 și 4 niveluri. Densitatea fondului de locuințe este de 2600—3000 m²/ha.

O economie importantă se realizează și prin faptul că aproape 50 % din teritoriu, devenind lot individual, nu cade în sarcina statului ca înverzire.

Orașul nu trebuie să fie prea mare, maximum 30 000—40 000 locuitori. Nici un fel de autostrăzi sau linii de cale ferată electrice nu trebuie să traverseze orașul. În fiecare orașel, una sau două artere de circulație, plantate, asigură legătura cu șoseaua sau stația de cale ferată. În centrul orașelului, în apropierea gării sau a stației de autobuze, este așezat centrul comercial și administrativ. La o distanță importantă de magistralele de circulație și în apropierea spațiilor verzi, se așază școlile și grădinițele.

Într-un orașel avînd o populație de 30 000—40 000 locuitori, omul parcurge în 15—20 de minute distanța de la cea mai îndepărtată locuință la centru.

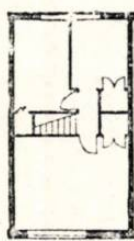
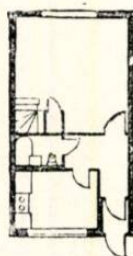
În încheiere, autorul articolului analizează materialele care trebuie să fie folosite la aceste locuințe, considerînd că aci trebuie să fie folosite, în primul rînd, noi materiale, cu noi metode înaintate de construcție, asigurînd un nivel ridicat de industrializare și ieftinirea costului locuințelor.

Arhitectura și construcția Moscovei
nr. 5/1956

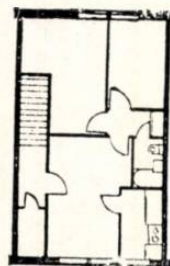
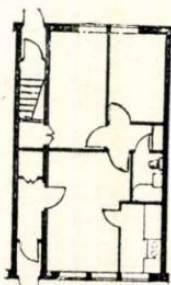
APARTAMENTE ÎN BLOCURI CU LOTURI INDIVIDUALE

primul nivel

al doilea nivel

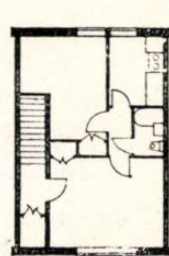
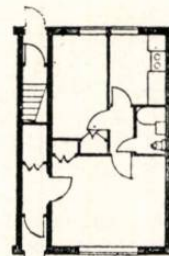
Tip I — Apartament pe două niveluri cu 4 camere
Suprafața locuibilă = 51,72 m²;
K₂ = 4,56

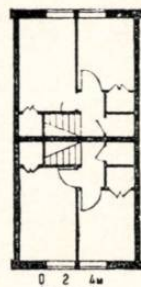
Tip II — Apartament pe întregul nivel, cu 3 camere
Suprafața locuibilă = 30,31 și 33 m²

primul nivel

al doilea nivel

Tip III — Apartamente pe întregul nivel, cu 3 camere
Suprafața locuibilă = 24 și 27 m²;
K₂ = 5,2

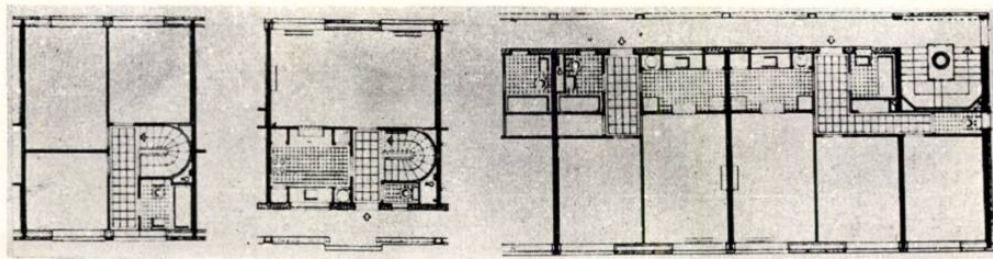
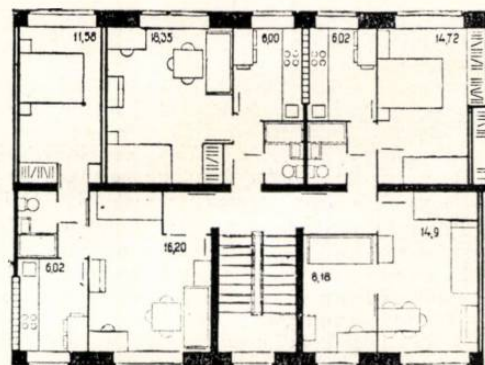

Tip IV — Apartamente pe 2 niveluri, pe o singură latură cu 2 1/2 camere
Suprafața locuibilă = 21,57 m²;
K₂ = 6,4

APARTAMENTE ÎN CLĂDIRI CU 4 NIVELURI

(secțiune elaborată de arhitectul L. Aranoskas pentru o construcție de locuințe experimentale)

Suprafața unui apartament cu 1 cameră 18,35 m²
Suprafața unui apartament cu 2 camere 27,78 m²
Suprafața unui apartament cu 3 camere 37,76 m²
K₂ = 5,66

ANGLIA

GRUP DE LOCUINȚE LA HOLFORD SQUARE-FINSBURY

Arhitecți Skinner, Bailley, Lubetkin și A. Green

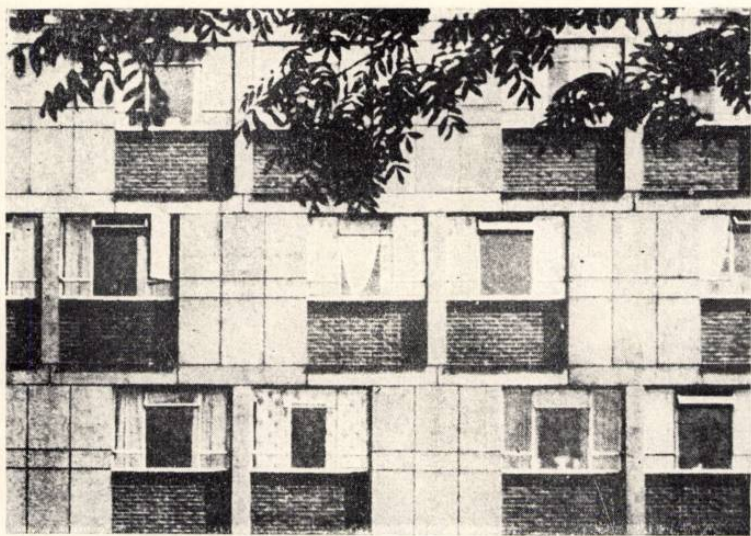
Grupul de locuințe se compune dintr-o clădire principală cu 8 niveluri, conținînd 118 apartamente și o clădire mai mică de 4 niveluri, conținînd 12 apartamente duplex.

Corpul principal are trei aripi grupate în jurul unei scări centrale; accesul în apartamente se face prin coridoare exterioare.

În aripile de la est și vest se găsesc apartamente cu 1, 2 și 3 camere, orientate spre sud; bucătăriile și băile au acces spre coridoare orientate la nord.

În aripa de sud, unde camerele sînt expuse la est și vest, sînt numai apartamente duplex, deservite la fiecare două niveluri de coridoare de acces spre care dau bucătăriile și w.c.-ul.

Arhitecții au căutat să evite monotonia fațadelor — care pentru motive de economii, nu au balcoane — printr-o grupare a ferestrelor conform unui desen geometric subliniat prin contrastul de materiale și culori.

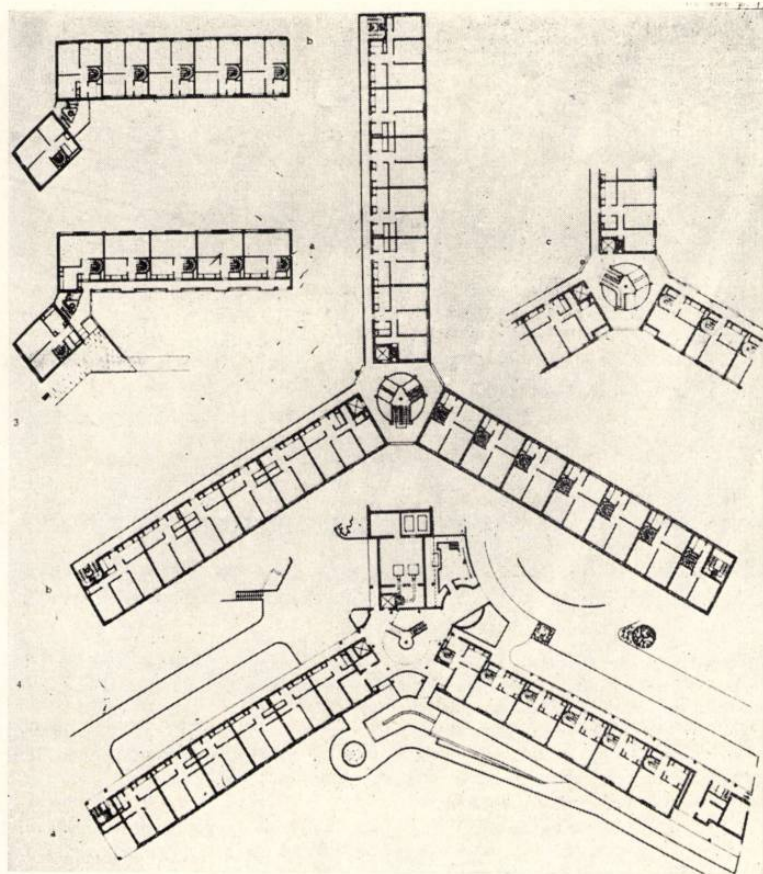

Pe fațada dinspre vest, holul scării este tratat în mod deosebit, avind loggii cu umbre puternice, accentuind centrul compoziției.

Sistemul constructiv constă în ziduri portante transversale de beton armat în grosime de 15 cm și avind un interax de 6,25 m. Planșeele sînt de beton armat de 20 cm grosime. La clădirea cu 8 niveluri, zidurile exterioare se compun din panouri prefabricate din beton (11 cm grosime), un gol larg de 19,5 cm și pereți interiori de materiale aglomerate, în grosime de 7,5 cm. În dreptul ferestrelor, sub ele, sînt panouri de cărămidă.

La clădirea cu 4 niveluri, materialele sînt inversate, cărămida formînd panourile mari, iar sub ferestre fiind așezate panourile prefabricate din beton.

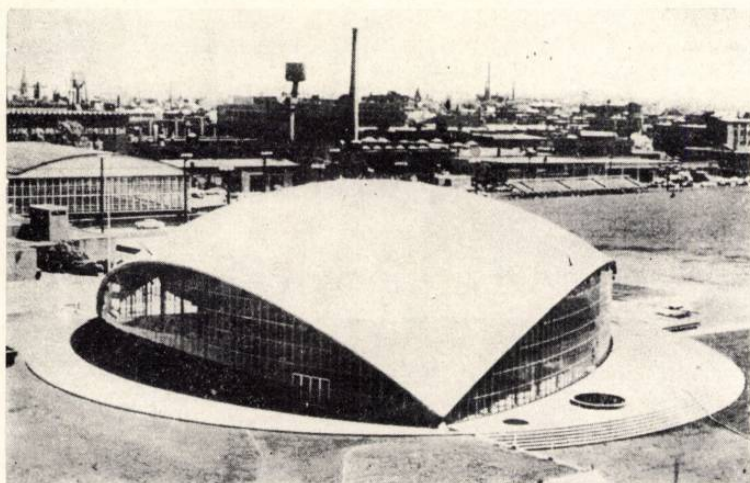
Technique et architecture
Nr. 9—10/1955

S. U. A.

AUDITORIUL LA INSTITUTUL TEHNOLOGIC DIN MASSACHUSETTS

Arh. Eero Saarinen

Auditoriul face parte dintr-un ansamblu împreună cu o capelă realizată tot de Eero Saarinen și alte edificii încă neconstruite.

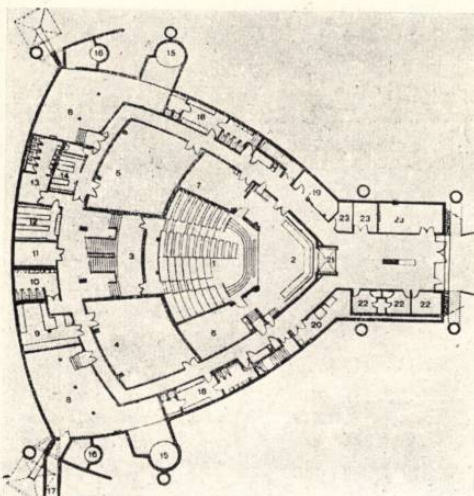
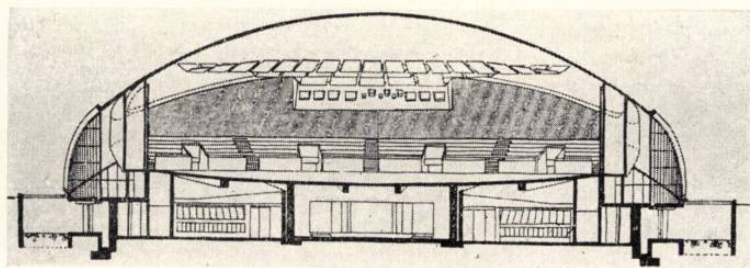
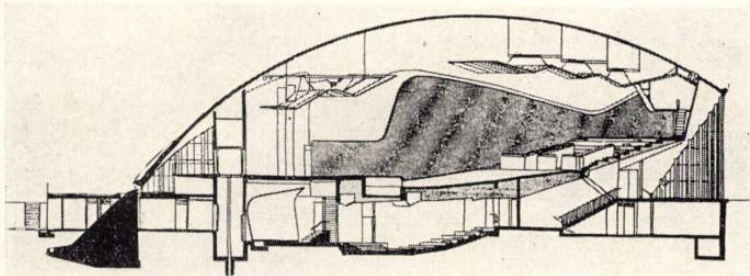
Auditoriul se compune de fapt din două săli suprapuse: una superioară, cu 1250 de locuri, și una inferioară, pentru reuniuni, cu 250 de locuri.

Ideea de bază a arhitectului a fost de a cuprinde cu ajutorul unei mari cupole, un spațiu în care să se realizeze nucleul funcțional: sălile auditoriului.

Pentru ca soluția să fie cît mai economică, ideea de bază a fost realizată prin construirea unei cupole de beton armat în forma unei optimi de sferă care sprijină pe trei articulații. Grosimea cupolei în centru este de aproximativ 9 cm. Cupola formează acoperișul auditoriului; structura cupolei este complet independentă de structura auditoriului.

Acustica este obținută cu ajutorul unor ecrane așezate pe tavan; ecranele acustice sînt albe, iar plafonul este gris-bleu. Pereții sînt îmbrăcați în stejar.

Casabella continuată
Nov.—dec. 1955

CRONICA

DIN ACTIVITATEA UNIUNII ARHITECȚILOR DIN R.P.R.

Călătorii de studii — La 28 iulie, un grup de 20 de arhitecți au plecat în R. P. Ungară, în cadrul schimburilor culturale, într-o călătorie de studii.

*

Deplasări de studii — În ziua de 1 iulie, un grup de 30 de arhitecți au vizitat mănăstirea Brebu, bisericile din Călinești și Filipeștii de Pădure, cum și cvartalul de locuințe de la Filipeștii de Pădure.

Între 13—16 iulie, un grup de 24 de arhitecți au vizitat bisericile din Strei-Sîn-Georgiu, Strei, Densuș și vechea așezare romană de la Sarmisagetuza; de asemenea, au fost vizitate castelul Huniazilor din Hunedoara și locuințele muncitorești din această localitate.

Între 27—30 iulie, un grup de 24 de arhitecți au vizitat monumentele istorice din orașele Cluj și Alba Iulia și castelul Martinuzzi din Vințul de Jos.

DE LA C.S.A.C.

Premierea unor absolvenți ai Institutului de arhitectură — La 14 iulie 1956 a avut loc la C.S.A.C. o ședință festivă prilejuită de îndeplinirea stagiului de către arhitecții absolvenți ai Institutului de arhitectură «Ion Mincu» din București, promoția 1955, care au activat în serviciile tehnice de proiectare ale secțiilor de arhitectură și sistematizare de pe lângă sfaturile populare regionale.

La festivitate au participat arhitecții din promoția 1955 repartizați la S.A.S. regionale, arhitecții absolvenți din promoția 1956, arhitecții șefi de regiune, direcțiile și conducerea C.S.A.C.

Din referatul prezentat și din discuțiile care au avut loc a rezultat că realizările tinerilor arhitecți la S.A.S. au contribuit simțitor la ridicarea nivelului tehnic al proiectării locale.

Având în vedere munca plină de elan depusă în cursul perioadei de stagiul și calitatea lucrărilor întocmite de arhitecții absolvenți din promoția 1955,

C.S.A.C., la propunerea arhitecților șefi ai regiunilor și în urma analizei proiectelor elaborate de tinerii proiectanți, a premiat o serie de tovarăși:

Arh. Ștefan Boboc (S.A.S. reg. Galați), arh. Lucian Popescu (S.A.S. Regiunea Autonomă Maghiară), arh. Grațiana Halmagiu (S.A.S. reg. Stalin), arh. Ileana Dobre (S.A.S. reg. Cluj), arh. Dragoș Popovici (S.A.S. reg. Baia Mare), arh. Anastasie Petrescu (S.A.S. reg. Ploiești), arh. Octavian Chivu (S.A.S. reg. Galați), cu sume între 1000—2000 lei și cărți tehnice.

Tov. prof. arh. N. Bădescu, președintele C.S.A.C., a subliniat în cuvântarea ținută cu această ocazie, importanța contribuției tinerilor arhitecți în munca de proiectare regională și rolul activ pe care aceștia trebuie să-l aibă în promovarea tehnicii noi în construcții.

După aceasta, tov. președinte a felicitat pe absolvenți pentru rodnică activitate depusă, înminându-le premiile acordate.

Arhitecții premiați și-au manifestat mulțumirea pentru atenția cu care au fost înconjurați și și-au luat angajamentul de a-și mări eforturile, dovedind și mai departe o atitudine justă în muncă, precum și dorința de a-și ridica nivelul tehnic și profesional și măiestria lor artistică.

În încheiere participanții la această festivitate au vizitat expoziția de proiecte, elaborate în perioada de stagiul de tinerii arhitecți de la S.T.P. regionale.

*

În cadrul ședințelor de referate tehnico-științifice săptămânale organizate de Comitetul de Stat pentru Arhitectură și Construcții, în ziua de 17 iulie a.c., au vorbit doi arhitecți cehoslovaci care ne vizitează țara. Ing. arh. doctor Jiri Stasek, secretarul catedrei de creație arhitecturală de la Facultatea de arhitectură din Praga, a vorbit despre proiectarea cluburilor și caselor de odihnă în Cehoslovacia, iar ing. arh. Ștefan Imrich, șeful atelierului de construcții medico-sanitare al Institutului de proiectare din Bratislava, a vorbit despre proiectarea clădirilor medico-sanitare în Republica Cehoslovacă.

Ambele conferințe au fost urmate de proiectii. Au asistat numeroși arhitecți și ingineri din C.S.A.C. și institutele de proiectare. Discuțiile au antrenat un număr mare de asistenți.

BIBLIOGRAFIE

CONSTRUCȚIA ORAȘELOR

Ю. Г. КРУГЛЯКОВ — ПЛАНИРОВКА ГОРОДСКИХ САДОВ

I. G. KRUGLEAKOV — *Proiectarea grădinilor din orașe.*

Leningrad, Editura pentru arhitectură și construcție, 1955.

180 pagini — 86 figuri.

În această lucrare sunt expuse principiile amplasării și proiectării grădinilor publice și parcurilor din orașe. Se descriu diferite moduri de proiectare în funcție de razele de acțiune și de deservire, dându-se îndrumări cu privire la calculul diferitelor suprafețe din cuprinsul parcurilor și grădinilor, însoțite de exemple, de planuri și fotografii după lucrări realizate.

Lucrarea se adresează arhitecților care lucrează în domeniul sistematizării și celor ce se ocupă cu proiectarea spațiilor libere plantate.

Bibl. C.S.A.C. B 1619/a

PROF. DR. E. MORARIU și alții — *Stațiunile balneo-climatice din R.P.R.*

București, Editura Consiliului Central al Sindicatelor, 1955.

370 pagini — fotografii.

Întocmită de un colectiv de medici, geografi, geologi, chimiști etc. lucrarea cuprinde o amplă prezentare a stațiunilor de cură și odihnă de pe teritoriul patriei noastre.

Conținând numeroase date tehnice asupra acestor localități și stațiuni, precum și evoluția istorică a acestora, cartea poate fi folosită la întocmirea proiectelor de sistematizare și a proiectelor diferitelor clădiri destinate acestor localități.

А. Е. СТРАМЕНТОВ — ИНЖЕНЕРНЫЕ ВОПРОСЫ ПЛАНИРОВКИ ГОРОДОВ

A. E. STRAMENTOV — *Probleme tehnico-ingineresti în sistematizarea orașelor.*

Moscova, Editura pentru arhitectură și construcții, 1955.

362 pagini — 205 figuri.

Lucrarea cuprinde o analiză a principalelor probleme ce se pun în proiectarea ansamblurilor orașenești, începând cu alegerea teritoriului, studiul și problemele amenajării reliefului, pregătirea tehnică a teritoriului, amenajări de cartiere, cvartale, străzi și piețe, rețele subterane etc.

Un accent deosebit se pune pe problemele transportului urban și organizarea lui.

Bibl. C.S.A.C. B. 1697/b

URZADZANIE TERENOW ZIELONYCH PRACA ZBIOROWA

Amenajarea spațiilor verzi — lucrare colectivă

Varșovia, Editura pentru tehnică, 1953.

370 pagini — 313 figuri.

Lucrarea este editată prin grija Institutului de urbanism și arhitectură din Varșovia de către un colectiv de tehnicieni și cuprinde o serie de probleme tehnice ale proiectării spațiilor verzi din orașe și colonii.

Adresându-se, atât proiectanților, cit și celor chemați să realizeze amenajările de parcuri și grădini, cartea cuprinde un material amplu privind tehnica plantării, alegerii și specificul diverselor categorii de plantații.

Д. Б. ПИГУТА — САНИТАРНАЯ ОЧИСТКА НАСЕЛЕННЫХ МЕСТ

D. B. PIGUTA — *Salubritatea centrelor populate.*

Moscova, Editura pentru literatură medicală, 1955.

250 pagini, 43 figuri, 21 tabele.

Lucrarea conține o serie de probleme privind dezinfectarea și folosirea reziduurilor urbane, precum și utilizarea lor în agricultură.

Deși se adresează în special igieniștilor și inginerilor de gospodărie comunală, lucrarea este interesantă și pentru arhitecții ce se ocupă de sistematizarea orașelor.

TEORIA ARHITECTURII

DEUTSCHE BAUAKADEMIE — HANDBUCH FÜR ARCHITEKTEN

Manual pentru arhitecți

Ediția II-a.

Berlin, Editura tehnică, 1954.

813 pagini — 392 figuri — 206 tabele.

Lucrarea, redactată de un grup de arhitecți din R.D.G. sub conducerea prof. Kurt Liebknecht, președintele Academiei germane de construcții, conține 9 capitole, între care: o introducere în istoria artei construcțiilor, probleme de sistematizare, locuințe, localuri pentru clădiri social-culturale (școli, cluburi, spitale), construcții agricole, norme pentru paza contra incendiilor și sanitară, apoi probleme de tehnica construcțiilor, materiale de construcție etc. Însoțit de numeroase figuri, fotografii, scheme și detalii, textul conține, alături de unele probleme de teorie, și date tehnice privind construcțiile respective.

Bibl. U.A.

KARL F. WIENINGER — GRUNDLAGEN DER ARCHITEKTURTHEORIE

Bazele teoriei arhitecturii

Viena, Editura Springer, 1950.

269 pagini — 64 figuri.

Autorul își propune să prezinte în această lucrare rezultatele unor analize complexe — de multe ori numai matematic — asupra arhitecturii Greciei antice, deducând de aci legi și proporții, trasee și moduli.

Lucrarea se adresează cercetătorilor din domeniul arhitecturii și studenților din învățământul superior.

Bibl. U.A.

LOCUINȚE

Dott. ing. GIULIO CONTINI — dott. arh. GIUSEPPE TIRELLI

MANUALE DELLE PIANTE D'ABITAZIONE

Manual pentru proiectarea locuinței (planul)

Milano, Editura Görlich, 1954.

152 pagini, 3500 scheme de planuri și 157 desene originale și aplicații.

Lucrarea, aflată la a doua ediție, are ca subtitlu: de la locuințe izolate la cartiere orașenești — și conține un text introductiv în care se prezintă o serie din problemele planurilor clădirilor de locuit, indicilor tehnico-economici, modulării etc. În peste 100 de planșe sunt arătate numeroase variante pentru asamblarea elementelor componente ale locuințelor.

Bibl. C.S.A.C. (D. 2300)

A. C. КРЫЖАНОВСКАЯ — МЕБЕЛЬ ДЛЯ ЖИЛЬЯ

A. S. KRIJANOVSKAIA — *Mobilă pentru locuințe*

Kiev, Editura Academiei ucrainiene de arhitectură, 1955.

168 pagini, numeroase figuri și detalii.

Lucrarea conține o serie de proiecte de mobilier necesar pentru înzestrarea apartamentelor din tronsoanele tipizate.

Bibl. C.S.A.C. (D. 2264)

ENCYCLOPEDIE DE L'ARCHITECTURE-IMMEUBLES COLLECTIFS

Locuințe în blocuri

Paris, Editura A. Morancé, 1956.

Se prezintă o serie de realizări din Franța (locuințe la Paris, Meudon, Neuilly) Algeria, Maroc, Belgia (Anvers), Anglia (Hackney, Londra, Paddington) etc.

Bibl. C.S.A.C. (C. 1063)

CONSTRUCȚII PUBLICE ȘI DE SPORT

WALTHER SCHMIDT — AMTSBAUTEN

Clădiri de poștă

Rauensburgh, Editura Otto Maier, 1949.

157 pagini, 333 figuri și fotografii.

În lucrare sunt analizate aspectele funcționale și de deservire, precum și problemele de construcție și plastică arhitecturală, pe baza a numeroase exemple de clădiri de poștă realizate în regiunea Bavariei.

Programele prezentate conțin exemple de la cele mai mici până la cele mai mari construcții din acest gen.

Bibl. C.S.A.C. (D. 2298)

INSTYTUT URBANISTYKI ARCHITEKTURY — URACDZENIA SPORTOWE

Amenajări sportive

Varșovia, Editura de stat pentru tehnică, 1954.

267 pagini, 365 figuri (desene și fotografii).

Lucrarea, editată prin grija Institutului pentru urbanism și arhitectură, conține numeroase planuri de ansambluri sportive, detalii de clădiri și amenajări în aer liber; ea prezintă de asemenea categoriile de instalații necesare bunei desfășurări a activității în toate anotimpurile, ziua și noaptea.

Bibl. C.S.A.C. (C. 1045)

RUDOLF ORTNER — SPORTBAUTEN

Construcții pentru sport

München, Editura G.D.W. Callwey, 1953.

312 pagini.

Lucrarea conține date tehnice, planuri și scheme de ansamblu și detalii, numeroase fotografii după realizări sau machete, privind sporturile de sală sau în aer liber, de vară sau iarnă, pentru adulți și copii etc.

Bibl. C.S.A.C. (D. 1669)

MATERIALE ȘI METODE DE CONSTRUCȚIE

LEOPOLD SAUTTER — DAS GROSSE A.B.C. DES BAUENS

A.B.C.-ul construcțiilor

vol. I — Materiale de construcții.

vol. II — Elemente de construcții

Braunschweig, Editura Schönscher, 1953.

Lucrarea reprezintă un amplu documentar asupra materialelor de construcție cu caracteristicile de fabricație sau naturale, cu indici asupra rezistențelor, modurilor de folosință etc.

În volumul al doilea sunt prezentate numeroase sisteme constructive pentru planșee, pereți, învelitori, pardoseli, tâmplărie etc.

CONSTRUCȚII INDUSTRIALE, COMERCIALE ȘI AGRICOLE

RENÉ VIARD — CONSTRUCTIONS RURALES ET BÂTIMENTS AGRICOLES

Construcții rurale și clădiri agricole (vol. II)

Paris, Editura Eyrolles, 1951.

460 pagini, 310 figuri.

Volumul al doilea din lucrarea profesorului R. Viard se referă la construcțiile și instalațiile agricole ale fermelor.

În carte sunt prezentate probleme privind adăpostirea, hrana, spitalizarea și cîntărirea animalelor și păsărilor.

În partea a doua sunt descrise construcțiile pentru adăpostirea recoltelor, într-o treia clădirile pentru utilaje și reparații și în ultima parte toate clădirile anexe ale fermelor agricole și zootehnice.

Bibl. C.S.A.C. (C. 1049/II)

ENCYCLOPEDIE DE L'ARCHITECTURE-USINES ET BUREAUX

Uzine și birouri

Paris, Editura A. Morancé.

Caietul conține o serie de planuri, fațade, secțiuni și fotografii ale unor construcții industriale, clădiri de administrație și birouri realizate în Franța, Germania, Belgia, Danemarca, S.U.A., Anglia și Suedia.

Bibl. C.S.A.C. (C. 1062)

EINZELHANDELSVERKAUFSTRELLEN — LEBENSMITTEL

Proiectarea magazinelor pentru vânzirea cu amănuntul — alimente

Berlin, Editura tehnică, 1955.

230 pagini, 170 figuri.

Cartea, redactată prin grija Academiei germane de construcție în colaborare cu specialiștii Ministerului Comerțului, conține datele necesare pentru amenajarea magazinelor de desfacere a produselor de patiserie, carne și conserve, zarzavaturi și fructe, lapte și derivate, pescărie, păsări, dulciuri, tutun, vinuri etc.

Bibl. C.S.A.C. (B. 184:)

CATALOAGE DE PROIECTE TIP ȘI REFOLOSIBILE

În scopul de a se da posibilitatea celor interesați să cunoască proiectele tip și refofosibile în vigoare — în vederea aplicării lor în construcție — Comitetul de Stat pentru Arhitectură și Construcții al Consiliului de Miniștri a elaborat patru cataloage de proiecte tip și refofosibile din sectoarele: «Clădiri de locuit», «Clădiri social-culturale», «Clădiri industriale» și «Clădiri agrozootehnice».

În cataloage sunt prezentate fișe tehnice conținând schițe după proiecte, arătînd forma, dimensiunea obiectului și compoziția planului, precum și o serie de date orientative cu caracter tehnic și economic, ca: sistemul constructiv, capacitatea construcției, materialele folosite, instalații, indici tehnico-economici etc.

Această primă serie de cataloage conține fișe ale tuturor proiectelor tip avizate și aprobate ca atare pînă în luna decembrie 1955 și urmează a fi completată prin apariția caietelor cu restul proiectelor aprobate în cursul anului curent. În prezent se află în curs de editare caietul 2 din sectorul «Clădiri de locuit» care conține fișele proiectelor din această categorie avizate și aprobate pînă la 30 iunie a.c.

Dăm mai jos lista cataloagelor și proiectelor tip apărute în cursul acestui an în Editura tehnică:

— «Catalog de proiecte tip și refofosibile, clădiri social-culturale», elaborat de C.S.A.C.

— «Catalog de proiecte tip și refofosibile, clădiri de locuit» elaborat de C.S.A.C.

— «Catalog de proiecte tip și refofosibile, clădiri agrozootehnice», elaborat de C.S.A.C.

— «Catalog de proiecte tip și refofosibile, clădiri industriale», elaborat de C.S.A.C.

— «Școală elementară cu două clase în mediul rural», elaborat de I.P.C.; proiect nr. 48 C cu indicativul C.S.A.C. SC. 1—56.

— «Locuință pentru paznic și depozit de combustibil pentru școli cu două clase», elaborat de I.P.C., proiect nr. 48 C cu indicativul C.S.A.C. SC. 9—56.

— «Școală elementară cu 4 clase în mediul rural», elaborat de I.P.C., proiect nr. 49 C/2 cu indicativul C.S.A.C. SC. 3—56.

— «Locuință pentru paznic și depozit de combustibil pentru școli cu 4 clase», elaborat de I.P.C., proiect nr. 49 C cu indicativul C.S.A.C. SC. 10—56.

— «Grădiniță de 50 copii în mediul urban și rural», elaborat de I.P.C., proiect nr. 51 C cu indicativul C.S.A.C. SC. 12—56.

— «Pavilion anexă la grădiniță de 50 copii», elaborat de I.P.C., proiect nr. 50 C cu indicativul C.S.A.C. SC. 13—56.

— «35 proiecte tip de construcții provizorii de șantier», elaborate de I.P.C. și I.C.S.C.

S-au reeditat:

— «Locuințe individuale, două camere cu grup sanitar», tip. I, tip II și tip III elaborate de ISPROR., proiect nr. 2310, seria 101 cu indicativul C.S.A.C. CL. 1—54.

CONCURS

PENTRU SISTEMATIZAREA PIEȚEI N. BĂLCESCU DIN BUCUREȘTI

1. Uniunea Arhitecților din R.P.R., împreună cu Comitetul Executiv al Sfatului Popular al Capitalei, organizează un concurs public de idei pentru sistematizarea pieței N. Bălcescu din București, situată la intersecția celor două magistrale principale ale orașului: b-dul Magheru — Bălcescu — 1848 (axa N—S) cu b-dul 6 Martie — Republicii — Tolbuhin (axa E—V) și care constituie centrul propriu zis al orașului.

2. Prin schița planului general de sistematizare a orașului București se consideră că centrul orașului este de fapt o întreagă zonă care se întinde de-a lungul celor două magistrale N—S și între ele: pe de o parte Calea Victoriei, iar pe de altă b-dul Ana Ipătescu, Magheru, Bălcescu și 1848.

Cele două magistrale N—S au astăzi o valoare și un caracter diferit: Calea Victoriei are de-a lungul său cele mai importante clădiri monumentale și comerciale ale orașului, însă a rămas cu traseul vechi, sinuos și îngust, iar pe de altă parte lanțul bulevardelor mai sus menționate constituie cea mai lată și mai dreaptă arteră a orașului, principala sa magistrală, însă în afară de câteva cinematografe, are de-a lungul lui aproape numai blocuri de locuințe și magazine.

Pentru aceasta, s-a prevăzut ca cele două artere să fie considerate împreună, ca un sistem care să constituie axul principal, central, al orașului, de-a lungul căruia se vor desfășura diferite piețe și ansambluri fiecare cu un caracter propriu, începând cu piața N. Bălcescu și piața C.C.A. și terminând într-un sens cu piața Victoriei, iar în celălalt sens cu piața 28 Martie și dealul Marii Adunări Naționale.

Acest sistem central nord-sud va fi traversat în câteva puncte de unele artere importante: în primul rând de axa est-vest (b-dul 6 Martie — Republicii), apoi înspre nord de viitorul inel I (str. Pictor Verona — Kuibîșev și prelungirea sa), de str. Mihail Eminescu și prelungirea sa, de inelul II (b-dul Ilie Pintilie — N. Titulescu), iar înspre sud de cheiurile Dimboviței.

Aceste legături transversale, pe lângă rolul important pe care-l joacă în circulație, trebuie să constituie și puternice legături arhitecturale, pentru ca sistemul celor două artere să devină și un ansamblu arhitectural urbanistic cit mai bine legat.

Dotările principale ale orașului se vor așeza în cadrul acestui ansamblu central, așa fel încât să urmărească realizarea ideii de mai sus.

Bineînțeles că acest sistem central va avea și prelungiri spre exterior, de importanță descrescând: de-a lungul b-dului 6 Martie și al Dimboviței spre Teatrul de Operă și Centrul Universitar, spre sud de-a lungul viitoarei prelungiri a magistralei N—S, care va înlocui actuala cale Șerban Vodă, către parcul ce se va realiza în locul Văii Plingerii, iar spre nord către parcul Stalin și Casa Științei.

Piața Bălcescu ocupă în cadrul acestui sistem, poziția cea mai centrală, așezată pe b-dul Bălcescu la intersecția cu B-dul E—V, care constituie cea mai importantă traversare a celor două artere N—S.

3. Prezentul concurs are ca obiect sistematizarea pieței Bălcescu, aceasta referindu-se la cele două magistrale (N—S și E—V) precum și la piața sau la sistemul de piețe care se formează la încrucișarea acestor două artere, cu amorsele respective către celelalte străzi existente. În limitele perimetrului determinat de str. Al. Kirov la nord, piața Rosetti la est, str. 30 Decembrie la sud și Calea Victoriei (inclusiv latura vestică) la vest, conform planului pus la dispoziție, concurenții vor putea face orice propuneri pe care le vor considera că au legătură cu soluția propusă pentru sistematizarea pieței Bălcescu.

4. În piața Bălcescu se va prevedea construirea pe latura estică, a clădirii Sfatului Popular al Capitalei. Aceasta va cuprinde birouri pentru maximum 1500 salariați, plus încăperile specifice necesare, între care holul public, sala deputaților de cca 600 locuri, sala Comitetului Executiv pentru 60 persoane, 5 săli de ședințe a 30 locuri, clubul salariaților, cantina, arhiva etc.

Eventual în aceeași clădire sau separat se poate prevedea și localul Institutului Proiect-București, cu cca 650 salariați.

În restul ansamblului, concurenții pot propune orice alte construcții vor socoti necesare: publice, comerciale, etc.

5. Înlăturarea clădirilor proiectate vor fi propuse de concurenți, care vor trebui să țină seama în studiile lor de clădirile existente. Pentru realizarea unei unități cit mai armonioase a întregului ansamblu, se va putea propune transformarea unora din clădirile existente.

Se va urmări ca dărîmările sau transformările să fie cit mai reduse.

Monumentele istorice aflate pe acest perimetru și a căror listă se anexează, vor fi păstrate cu cea mai mare grijă, amenajările propuse urmărind și punerea lor în valoare. Dacă totuși unii concurenți vor socoti de absolută necesitate desființarea vreunui monument istoric, acest lucru se va susține amănunțit în memoriu, arătându-se, în același timp, și felul în care se prevede reconstituirea, eventual deplasarea monumentului respectiv.

6. La rezolvarea circulației se va ține seama că prin schița planului general de sistematizare se prevede înlocuirea tramvaicilor de pe magistralele principale N—S și E—V cu troleibuze și autobuze.

De asemenea se va ține seama că în viitor se vor înființa linii de metro de-a lungul arterelor N—S și E—V, prevăzându-se în regiunea pieței Bălcescu sau imediat vecină stații de debarcare din ambele sensuri și de pe ambele trasee.

Stațiile de metro pot fi așezate în clădiri sau independent.

7. Planul de situație la scara 1/1000 cu indicarea străzilor, piețelor și clădirilor existente, împreună cu un tablou al tuturor clădirilor existente din perimetru propus a se sistematiza, cuprinzând date privitoare la starea, numărul de etajuri și suprafețele respective, vor fi puse la dispoziția concurenților odată cu programul de concurs, prin Uniunea Arhitecților și prin filialele și cercurile U.A. din țară.

8. Pr.darea proiectului va avea loc în ziua de 20 noiembrie 1956 pînă la ora 21,00 la Cabinetul de arhitectură al U.A., str. Episcopiei 9. Concurenții din alte localități vor putea trimite proiectele prin poștă, predându-le la poștă pînă

în ziua de 20 noiembrie 1956 orele 21,00. Organizatorii concursului nu își asumă nici o răspundere în privința transportului la sediul Uniunii Arhitecților a proiectelor respective.

9. Se vor prezenta:

a) Planul general de ansamblu la scara 1/1000 cu soluția propusă în limitele arătate la punctul 3.

b) Planul de detaliu 1/500 al pieței sau ansamblului ce se formează la intersecția celor două artere, în limitele pe care concurenții le va găsi necesare. Pe acest plan se vor trece numai clădirile proiectate sau păstrate.

c) Planul general de ansamblu la scara 1/1000 cu indicarea soluției pentru rezolvarea circulației, inclusiv parcajele și legăturile lor. Se vor indica și stațiile pentru rețelele de transporturi în comun de suprafață și subterane.

d) Planul general de ansamblu la scara 1/1000 cu indicarea tuturor clădirilor existente ce urmează a fi dărîmate pentru realizarea pieței și a fronturilor de cele două magistrale, în limitele arătate la punctul 3. Pentru calculul dărîmărilor de-a lungul fronturilor noi sau a cadrului exterior al pieței se va considera o adîncime de 20 m de la alinierea propusă.

e) Secțiuni longitudinale la scara 1/500 prin arterele N—S și E—V, cu vederea fronturilor pe ambele laturi ale piețelor și arterelor respective.

f) Două perspective ale ansamblului, din care una aeriană și una de la înălțimea ochiului.

g) Memoriul explicativ al soluțiilor propuse, împreună cu calculul suprafețelor de construcție ce se propun a fi dărîmate, în limitele soluției propuse. Aceste suprafețe se vor indica în tabele în care clădirile se vor număra cu numerele de ordine din tabelul ce se va primi. Din același tabel se vor extrage și suprafețele respective pe baza cărora se va face calculul dărîmărilor. Se vor indica de asemenea în m.p. suprafețele fațadelor ce se propun a se modifica. În memoriu se va indica și ce destinație au clădirile prevăzute a se construi în acest ansamblu, precum și suprafețele de parcaje obținute.

În caz că se propun mutări de clădiri, acestea vor fi indicate separat pe planul cu dărîmările și vor fi socotite la fondul demolat, în proporție de 60 % din suprafața lor totală.

Se va analiza de asemenea în memoriu posibilitatea realizării în etape a propunerilor.

Prezentarea va fi sobră, de preferat mon.cromă, pe hîrtie albă. Dimensiunile pieselor desenate vor fi următoarele (hîrtia tăiată):

- planșele de la punctele a, c și d 120/95 cm cu nordul pe latura de sus;
- planșa de la punctul e 160/95 cm;
- perspectivele 120/95 cm pe orizontală.

Nu se pot prezenta piese suplimentare sau variate, ci numai proiecte complete, cu toate piesele cerute mai sus.

10. Proiectele vor purta un motto, acoperit cu hîrtie netransparentă. Într-un plic sigilat se va preda motto-ul împreună cu numele, pronumele și adresa concurenților respectivi.

11. Nu se vor primi proiectele care nu au numărul minimal de piese cerute sau nu vor respecta scările și dimensiunile indicate prin program.

12. Proiectele prezentate vor fi judecate pînă la data de 15 decembrie 1956, de un juriu numit de conducerea Uniunii Arhitecților cu acordul Sfatului Popular al Capitalei și care va fi compus din:

- 1 reprezentat al Comitetului de conducere al U.A. ca președinte;
- 1 reprezentat al Sfatului Popular al Capitalei;
- 3 membri ai U.A.

Hotărârile juriului se dau cu majoritate simplă de voturi (jumătate plus unu din numărul membrilor juriului) și sînt definitive.

13. Juriul va aprecia valoarea proiectelor pe baza următoarelor criterii:

- a) rezolvarea urbanistică-arhitecturală;
- b) rezolvarea circulațiilor;
- c) cantumul dărîmărilor și transformărilor, care trebuie să fie cit mai redus;

d) posibilitățile de realizare a lucrărilor în etape;

e) prezentarea.

De asemenea, juriul va putea lua în considerare și alte criterii de judecată, pentru o mai precisă clasificare a proiectelor.

14. Celor mai bune proiecte prezentate la concurs li se vor decerna prin Fondul de arhitectură și Direcția de arhitectură și sistematizare a Sfatului Popular al Capitalei, următoarele premii:

- 1 primiu I în valoare de lei 30 000.
- 1 primiu II în valoare de lei 20 000.
- 2 premii III în valoare de lei 15 000 fiecare.
- 5 mențiuni în valoare de lei 10 000 fiecare.

Proiectele premiate și menționate devin proprietatea S.P.C., care le va utiliza cum va crede de cuviință, socotindu-se că prin plata recompenselor drepturile autorilor au fost achitate.

15. Au dreptul să participe la concurs toți arhitecții din R.P.R.

16. Toate proiectele prezentate la concurs vor fi expuse public după judecare, prin grija U.A. și a S.P.C.

După închiderea expoziției, concurenții vor putea să-și ridice proiectele, în afara celor premiate și menționate, devenite proprietatea S.P.C.

17. Lămuriri suplimentare se pot cere de la Cabinetul de arhitectură al U.A. pînă la data de 30 octombrie 1956.

Fondul de arhitectură pune la dispoziția membrilor U.A. participanți la concurs, hîrtie și materiale de desen, contra cost și în limita cantității de care dispune.

UNIUNEA ARHITECȚILOR
DIN R.P.R.

SFATUL POPULAR
AL CAPITALEI

40

E 1689

[R]

KAT

KELEKALVA

ARCHITECTURA RPR

9

1956

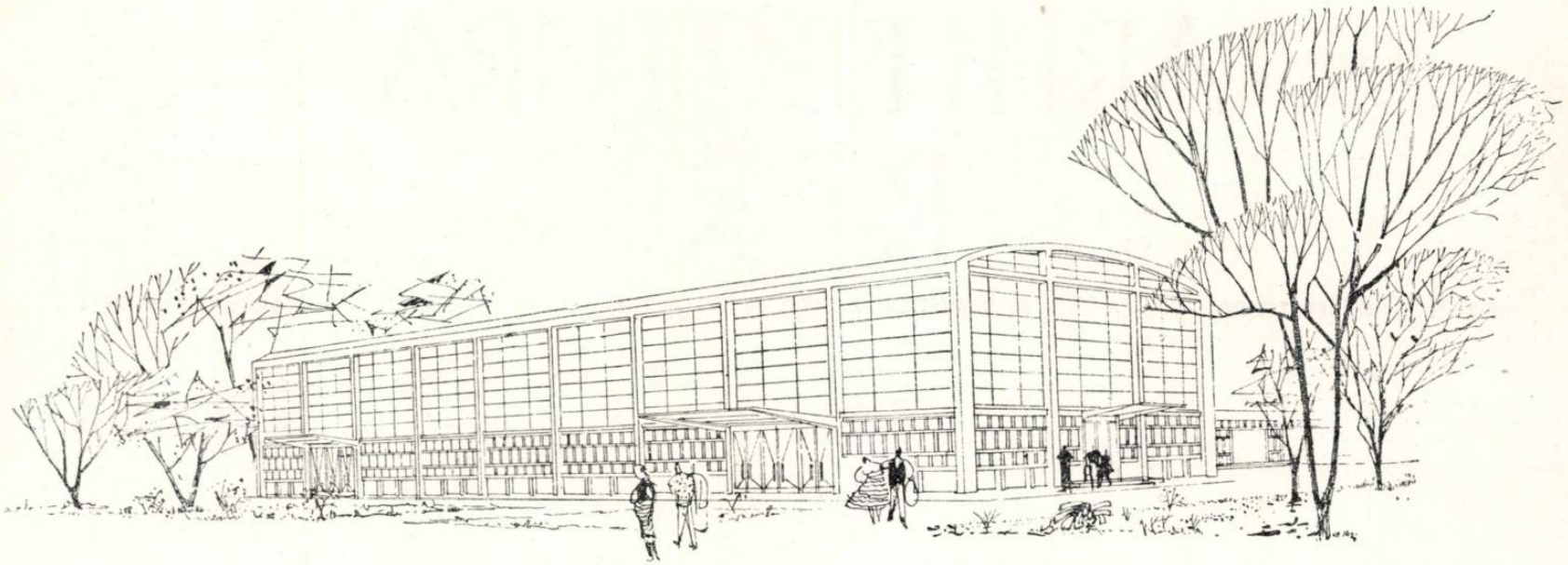
ARHITECTURA R P R

ORGAN AL UNIUNII ARHITECȚILOR DIN R.P.R. ȘI AL COMITETULUI DE STAT PENTRU ARHITECTURĂ ȘI CONSTRUCȚII AL CONSILIULUI DE MINIȘTRI

9 - S E P T E M B R I E - 1 9 5 6

<i>Arb. Stela Mendel</i> <i>Arb. Virginia Petrea</i> <i>Ing. Nicolae Laszlo</i> Hale pentru desfacerea produselor alimentare	2
<i>Arb. Paul Horjescu</i> <i>Arb. Artur Tenenbäuser</i> Hale industriale din elemente prefabricate	7
<i>Arb. Aurelia Teodorescu</i> Studii pentru proiecte tip de creșe	11
<i>Arb. Mihaela Slomnescu</i> Casa de creație și odihnă de la Mogoșoaia	15
<i>Prof. arb. Grigore Ionescu</i> Scurt istoric al învățămîntului arhitecturii în România	19
<i>Conf. arb. Gheorghe Petrașcu</i> Pe urmele unei arhitecturi populare valoroase	23
<i>Arb. Gheorghe Curinschi</i> Cu privire la originile arhitecturii monumentale rominești	28
DE PESTE HOTARE	
<i>Arb. Isac Glückman</i> Note asupra arhitecturii R. P. Bulgaria	35
CRONICA	40
BIBLIOGRAFIE	40

Tip I — Varianta A — Perspectivă exterioară

Arh. STELA MENDEL, arh. VIRGINIA PETREA, ing. NICOLAE LASZLO

HALE PENTRU DESFACEREA PRODUSELOR ALIMENTARE

În condițiile creșterii an de an a volumului circulației mărfurilor, prin comerțul socialist-cooperatist și al micilor producători, și în scopul stimulării schimbului de mărfuri între oraș și sat, este necesară crearea unor cât mai bune condiții tehnico-materiale, pentru vânzarea produselor agro-alimentare și industriale.

Pentru sprijinirea secțiunilor comerciale ale sfaturilor populare, Ministerul Gospodăriilor Comunale și al Industriei Locale a ridicat problema elaborării unor proiecte tip pentru construcții de hale de desfăcere care să poată fi amplasate în diferite orașe ale țării.

Proiectele tip analizate în acest articol au fost studiate în cadrul Institutului central pentru proiectarea și sistematizarea orașelor și regiunilor (ICSOR).

Piețele comerciale de desfăcere, ca ansambluri organizate în care se desfășoară vânzarea produselor agro-alimentare, industriale și meșteșugărești, au cunoscut în evoluția lor istorică diferite forme, începând cu târgurile sau piețele descoperite în aer liber — întâlnite în special în mediul rural și având amenajări minime — trecând prin sistemul piețelor mixte — des întâlnite în multe orașe ale țării și care cuprind pavilioane barăci, peroane și mese acoperite alături de un platou descoperit dotat cu mese demontabile — și, în sfârșit, ajungând la sistemul cel mai perfecționat — halele — în care, atât vânzarea produselor, cât și circulația cumpărătorilor sunt adăpostite într-o singură construcție. Acest ultim sistem, care corespunde necesităților de igienă și confort, este justificat în condițiile actuale în special în orașele mai importante, dat fiind costul ridicat al unei asemenea construcții și al instalațiilor aferente.

Ținând seama de aceste considerente, s-a propus, pentru început, studiarea a două tipuri de hale: pentru 150 și pentru 250 de producători, corespunzând necesităților de deservire ale unui cartier în orașele mari sau constituind hale centrale în orașele mai mici.

Elementele componente ale unei asemenea hale sînt:

1. *Sectorul comercial*, compus din:
 - standuri la care își desfășoară produsele agro-alimentare micii producători și vinzătorii particulari;
 - boxe în care se desfășoară comerțul socialist de carne, legume și fructe și comerțul de carne al producătorilor;
 - magazine pentru desfăcere produselor industriale de larg consum, aprovizionate în special cu sortimente cu specific sătesc.
2. *Sectorul depozitării*, cuprinzând depozite și camere frigorifice.
3. *Sectorul administrativ*, cuprinzând birouri administrative, încăperi de întreținere și instalații generale.
4. *Sectorul de deservire generală*, cu încăperi pentru controlul sanitar al produselor, bufet-ospătărie, dormitoare pentru adăpostirea temporară a producătorilor și grupuri sanitare.

Tema a fost elaborată în colaborare cu Ministerul Gospodăriilor Comunale și al Industriei Locale și Ministerul Comerțului Interior, ținând seama de normele în vigoare.

Elaborîndu-se această temă, s-a urmărit să se obțină prin proiectare o construcție care să satisfacă cerințele funcționale, constructive, economice și plastice, să fie ușor accesibilă publicului consumator și să formeze un punct de atracție în desfășurarea vieții comerciale a cartierului sau a orașului.

Amplasarea ulterioară a acestor construcții pe bază de proiecte tip, în diversele localități, va trebui să fie astfel rezolvată încît să se asigure unele condiții principale:

- transportul ușor dinspre localitățile care le deservesc;
- legătura directă cu căile principale de circulație din zona respectivă;
- izolarea necesară față de amplasamentele vecine, în special locuințe, pentru ca acestea să fie ferite de zgomotul și nocivitățile inerente unei asemenea activități.

Studiile au fost întocmite pentru două tipuri de hală: tipul I, pentru 150 de producători, și tipul II, pentru 250 de producători, amîndouă în faza sarcină de proiectare.

La tipul I (150 de producători) s-a căutat ca prin cele trei variante de plan prezentate să se îmbrățișeze o gamă largă de posibilități, atît în ceea ce privește soluția urbanistică, condițiile de teren, cît și condițiile tehnice de execuție.

Tipul II (250 de producători) a fost prezentat într-o unică variantă de plan, dat fiind că dimensiunile sale mari impuneau o soluție în care volumele să fie grupate și care să nu ocupe o suprafață de teren prea mare.

La întocmirea planului s-a ținut seama de dimensionarea halei, în așa fel încît să corespundă deschiderilor standardizate, precum și de o modulare judicioasă, care să permită folosirea elementelor prefabricate cuprinse în cataloagele Ministerului Construcțiilor și Comitetului de Stat pentru Arhitectură și Construcții. S-a folosit traveea de 7,50 m pentru hala tip I, la toate variantele și de 9 m pentru hala tip II; deschiderea halei este multiplu de 3,00 m.

Pentru toate variantele de plan, urmîndu-se aceleași principii de rezolvare, s-au propus ansambluri în care funcțiunile arătate în temă sînt repartizate într-un volum principal — hala propriu-zisă — și clădiri mai joase, fie grupate în jurul unei curți de serviciu (tipul I, varianta A), fie înfășurînd hala principală (celelalte variante). Astfel, sectorul comercial ocupă incinta halei prin standuri dispuse în așa fel încît să permită o circulație unică a mărfurilor și producătorilor și alta a consumatorilor, prin boxele care mărginesc hala centrală și prin magazinele amplasate în afara halei, cu deservire direct din exterior. Frontul de magazine este completat cu chioșcuri, oficiu P.T.T.-C.E.C., frizerie, bufet-ospătărie etc.

Depozitele, grupate, fie în subsolul halei (ca în tipul pentru 250 și în tipul pentru 150 de producători, varianta B și C), fie la nivelul halei (ca în tipul pentru 150 de producători, varianta A), sînt destinate, atît depozitării mărfurilor curente, cît și a celor alterabile, pentru care sînt prevăzute instalații frigorifice speciale. Dispoziția lor în plan ține seamă de asigurarea unei ușoare aprovizionări din exterior, cît și de o directă deservire a boxelor și magazinelor prin intermediul scărilor și al unui monte-charge.

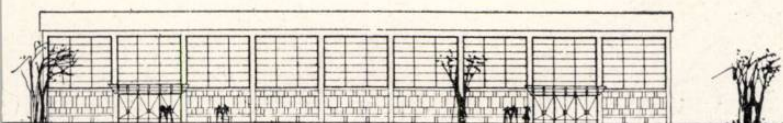
Piese sectorului administrativ și ale anexelor au fost prevăzute în directă legătură cu accesul producătorilor, creîndu-le condiții de deservire, atît în ceea ce privește cazarea, alimentația, cît și rezolvarea tuturor problemelor administrative legate de controlul și desfăcerea produselor.

O problemă importantă, ce trebuia rezolvată, a fost aceea ca, prin dispoziția și gruparea diferitelor sectoare să se asigure o cît mai clară separație între circulația publicului consumator și circulația mărfurilor și producătorilor. Acest lucru a fost realizat în toate soluțiile propuse prin crearea unui acces pe fațada principală, printr-un larg vestibul, după care circulația publicului este dirijată în interiorul halei, prin felul de așezare a standurilor. Degajamentele laterale dau posibilitatea unei legături directe cu magazinele, prin spații adăpostite, fie de porticuri, fie de cortine, evitînd în același timp și aglomerația la intrarea și ieșirea din hală.

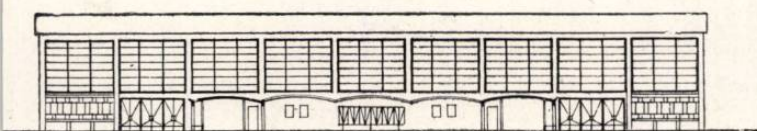
Circulația mărfurilor și producătorilor este asigurată prin intrări pe fațada posterioară și este dirijată către depozite. Aprovizionarea standurilor și boxelor se face prin interiorul halei, prin spațiile de circulație între standuri și se efectuează în special în orele cînd hala este închisă pentru consumatori.

În tratarea plastică a construcțiilor s-a urmărit obținerea unui ansamblu armonios, care să poată constitui elementul central într-o piață comercială a orașului. S-a căutat exprimarea structurii caracteristice a acestui tip de construcție prin punerea în valoare a volumului principal, atît prin înălțimea sa, cît și prin tratarea registrului superior cu o mare suprafață vitrată.

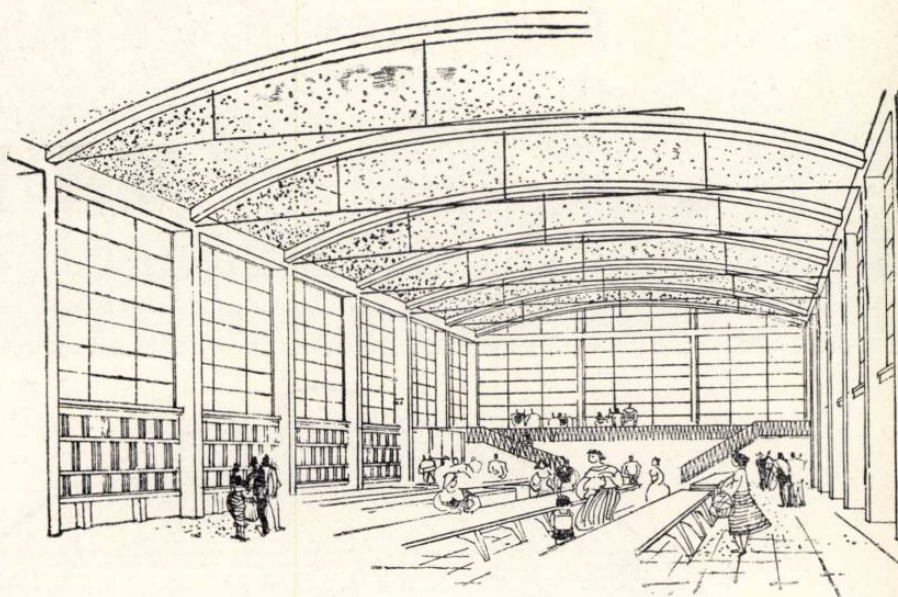
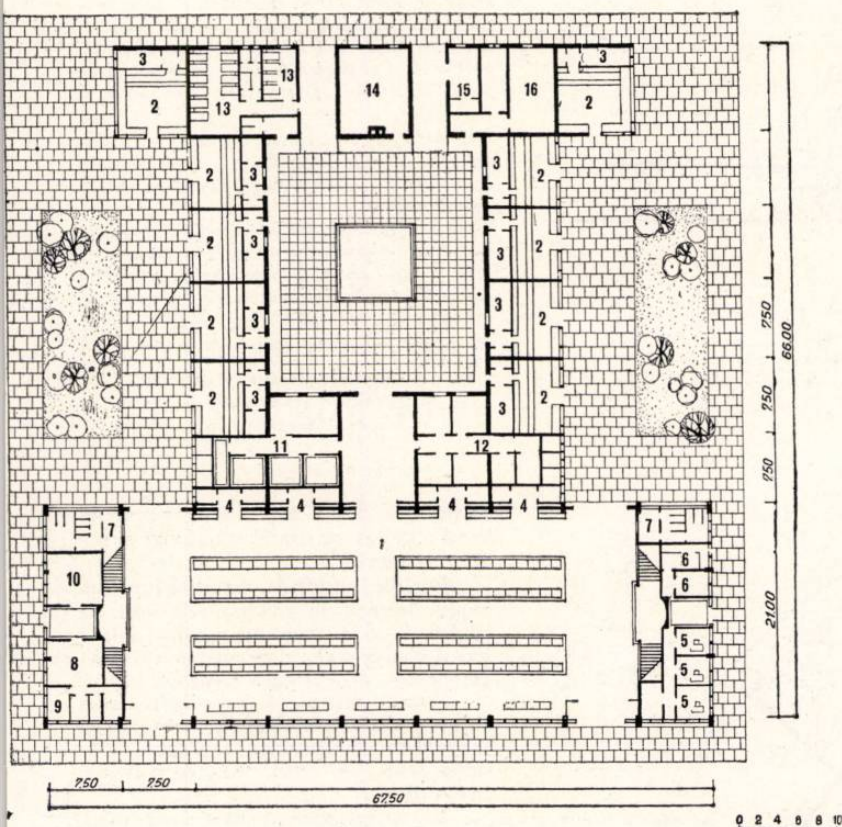
Volumele secundare, marcate în special prin magazine ca funcțiuni principale, asigură un ritm viu al fațadei, deschis și primitiv către public. Prezența

Fațada principală. Autori, arb. Stela Mendel, arb. N. Stopler, ing. I. Neacșu

Secțiune prin curtea interioară

Perspectivă interioară

TIP I (150 PRODUCĂTORI) VARIANTA A

În această soluție, funcțiunile sînt repartizate într-un volum principal, bala, iar magazinele și anexele sînt rezolvate în volume mai joase, toate grupate în jurul unei curți de serviciu.

Accesul publicului consumator se face pe latura mare a balei, care constituie frontul principal către piață. Accesul producătorilor și mărfurilor permite o circulație într-un sens unic; întreaga aprovizionare a depozitelor și magazinelor se efectuează în interiorul curții de serviciu.

Soluția prezintă către piață un front important realizat de volumul principal, dar care nu este suficient de primitor și atrăgător, pe această fațadă lipsind vitrinele magazinelor.

Datorită faptului că toate funcțiunile sînt rezolvate la același nivel, cît și prin prezența curții interioare, această variantă ocupă o suprafață mai mare de teren și este indicat să fie amplasată acolo unde terenul nu permite amenajare de subsol.

Suprafață desfășurată 2958 m²

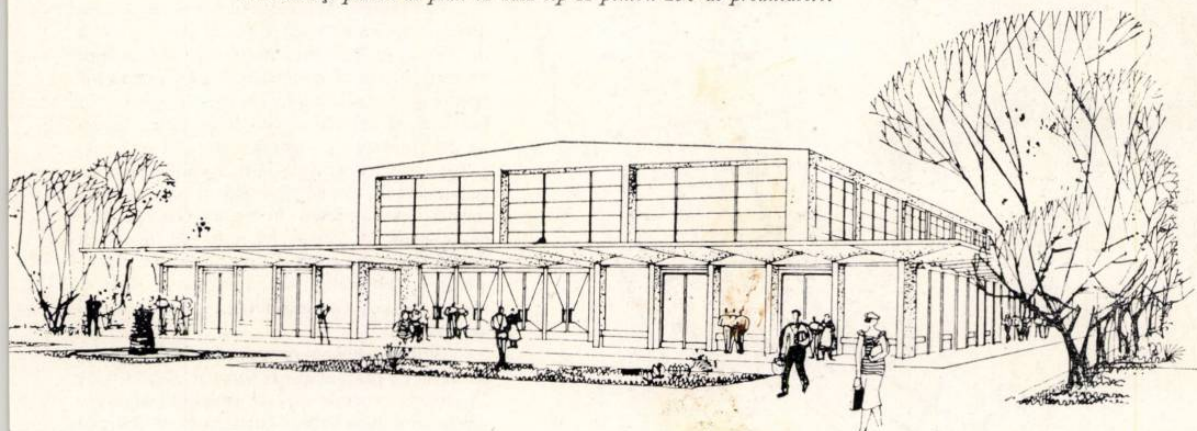
Suprafață construită 2727 m²

Volum total 18011 m³

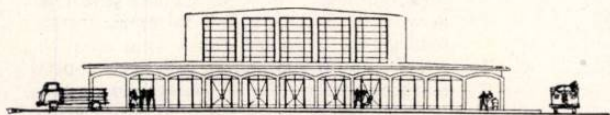
Plan — 1. Hală de desfacere — 2. Magazin — 3. Depozite magazine — 4. Boxe
5. Birouri — 6. Control produse — 7. Grup sanitar — 8. Bufet — 9. Anexe bufet
10. P.T.T. — 11. Depozite frigorifice — 12. Depozite — 13. Dormitoare
14. Centrala termică — 15. Gunoi — 16. Depozit balanțe

VARIANTA B

Are același partiu de plan ca bala tip II pentru 250 de producători.

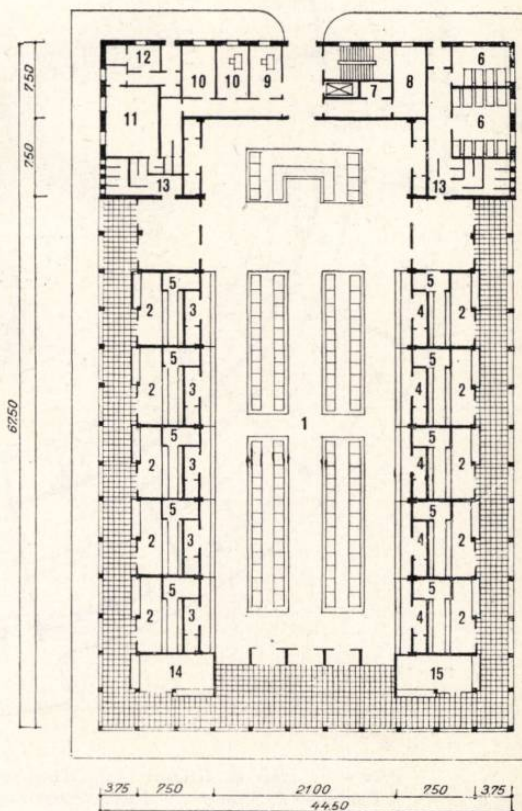
Perspectivă exterioară

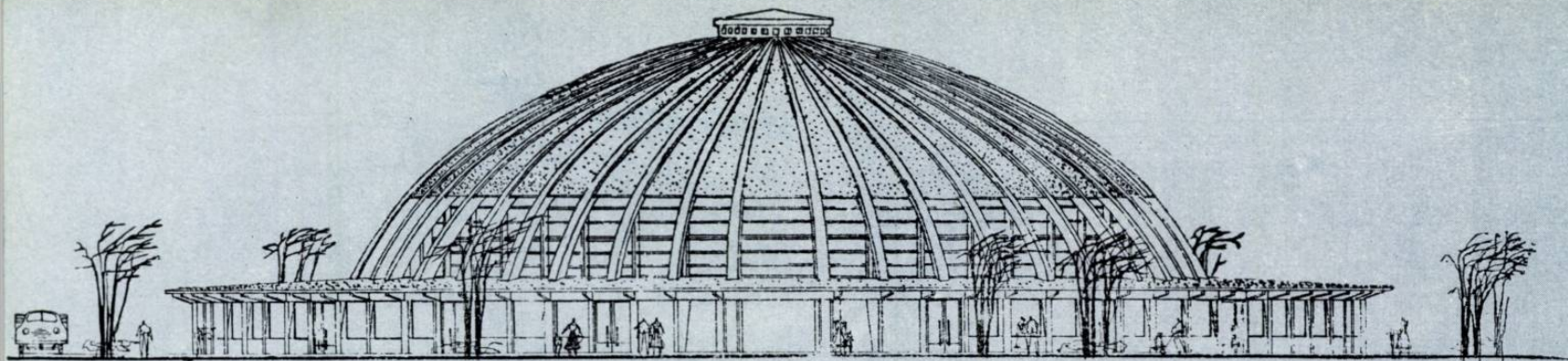

Fațada principală

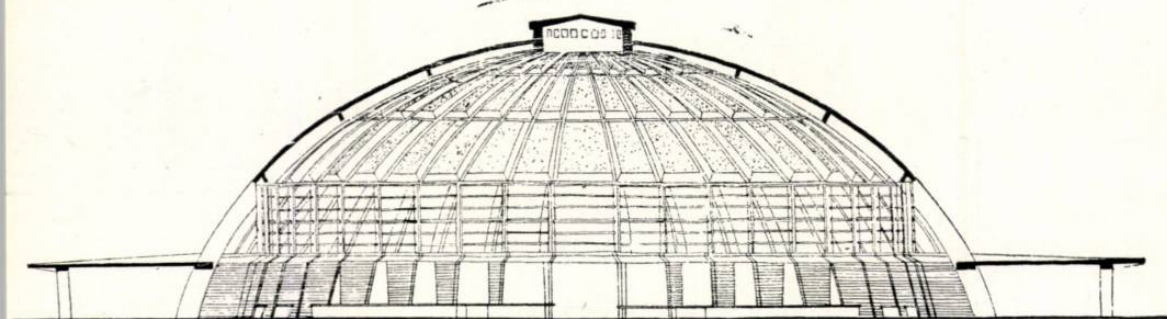
Autori, arb. Stela Mendel, arb. N. Stopler, ing. I. Neacșu

Plan — 1. Hală de desfacere — 2. Magazine — 3. Boxe carne — 4. Boxe legume și fructe — 5. Depozite magazine — 6. Dormitoare — 7. Gunoi — 8. Depozit balanțe — 9. Control produse — 10. Birouri — 11. Bufet ospătărie — 12. Anexe bufet — 13. Grupuri sanitare — 14. Frizerie — 15. P.T.T. — C.E.C.

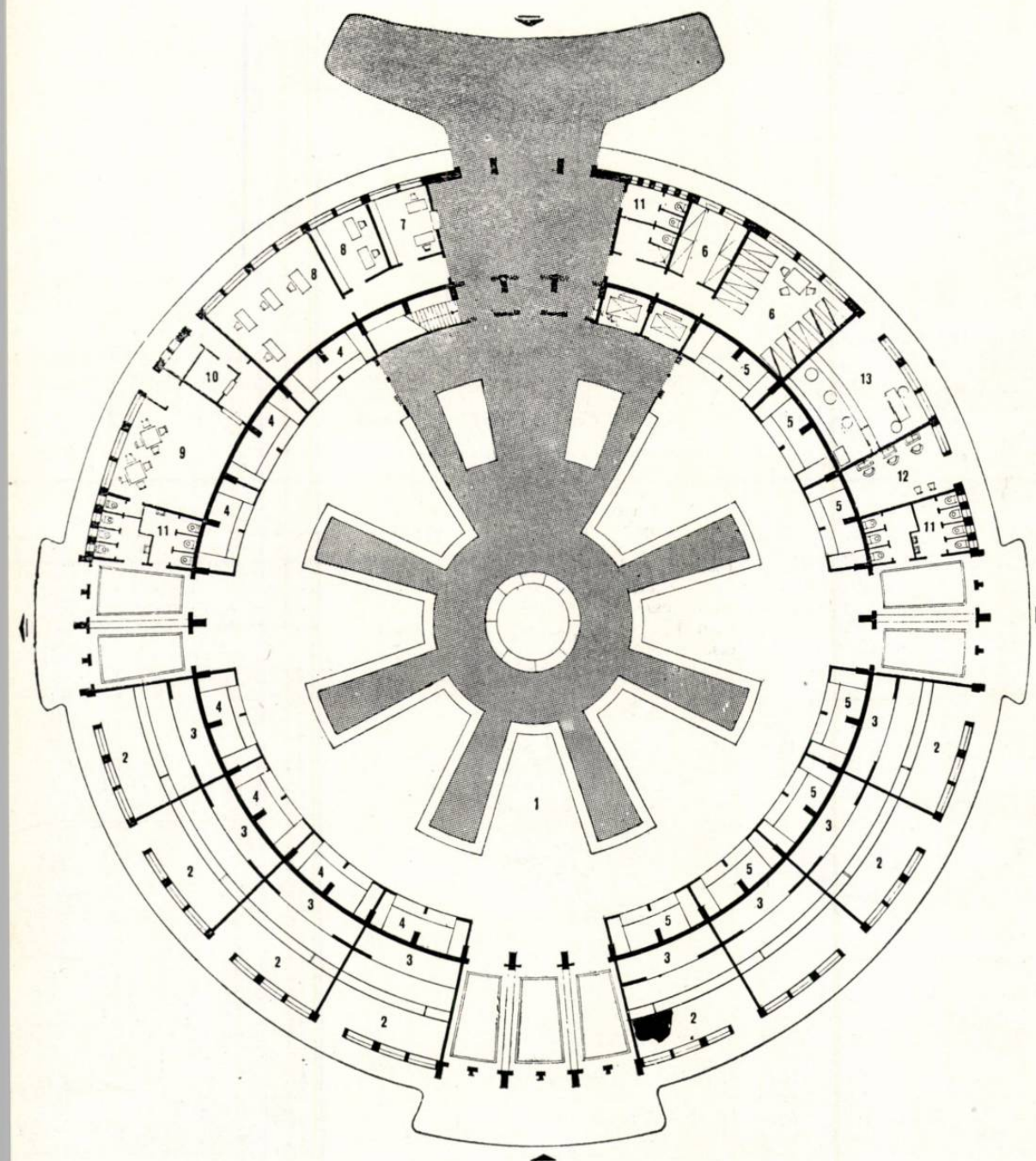

Fațada principală. Autori, arb. Stela Mendel, arb. A. Grünberg, ing. N. Laszlo

Secțiune

Plan — 1. Hala de desfacere — 2. Magazine — 3. Depozite — 4. Boxe carne — 5. Boxe legume-fructe — 6. Dormitoare
7. Control — 8. Birouri — 9. Bufet-ospătărie — 10. Anexe bufet — 11. Grup sanitar — 12. Frizerie — 13. P.T.T — C.E.C.

VARIANTA C

Prezintă o rezolvare interesantă a funcțiilor, grupând într-o construcție de plan circular toate sectoarele cerute. Se realizează o circulație bună fără interferări între circuitul publicului și al producătorilor, asigurându-se și posibilitatea unei aprovizionări permanente a standurilor.

Construcția are subsol în care se găsesc depozite, depozite frigorifice și centrala termică, toate având o legătură verticală directă cu accesul producătorilor.

Această variantă prezintă avantaje însemnate, atât prin rezolvarea judicioasă a planurilor, prin frontul unitar și caracteristic, prin gruparea tuturor funcțiilor într-o suprafață și un volum mai mic decât toate celelalte soluții, cât și prin simplitatea construcției.

Suprafață desfășurată 2676 m²

Suprafață construită 2226 m²

Volum total 15650 m³

porticurilor sau a copertinelor pe aceste laturi imprimă caracterul specific construcțiilor comerciale.

Intrările principale nu constituie un motiv deosebit în tratarea fațadelor, ele încadrându-se în alternanța generală de goluri și plinuri și sînt doar marcate prin copertine sau prin lărgirea porticurilor.

Pentru registrul inferior s-au folosit ca elemente decorative claustre, care rezolvă și problema luminozității și asigură în același timp un ecran față de privirile trecătorilor.

În tratarea arhitecturală a interiorului, elementele de structură aparente, finisajele și materialele propuse, luminozitatea, urmăresc să răspundă cerințelor de igienă și curățenie necesară unei asemenea construcții și să asigure un aspect corespunzător.

★

La studiul soluțiilor de rezistență s-a urmărit aplicarea unui cit mai mare volum de elemente prefabricate, avînd în vedere volumul mare al construcțiilor (circa 700 m³ beton armat și 800 m³ beton simplu — în fundații și zidării — la hala pentru 150 de producători și 900 m³ beton armat și 1 000 m³ beton simplu la hala pentru 250 de producători), precum și faptul că ele urmează a se amplasa în zone centrale ale orașelor și, în consecință, este de dorit ca desfășurarea obiectelor de organizare a șantierului (depozite de materiale, ateliere anexe, fabrică de beton etc.) să fie cit mai redusă.

Totuși, dintr-o examinare cit de sumară se vede că prefabricarea tuturor elementelor în ateliere centrale nu este posibilă, deoarece elementele scheletului halei mari nu se pot reduce la dimensiuni și greutate care să permită transportul lor la distanță. Singura soluție care ar fi permis acest lucru este executarea scheletului din elemente de greutate mijlocie (cca. 1500 kg) asamblate prin precomprimare, însă, în stadiul actual de dezvoltare, această soluție nu poate fi preconizată ca o soluție tip.

În consecință, nu se poate evita prefabricarea pe șantier a elementelor grele.

Din cele spuse mai sus decurge faptul că trebuie să se țină seama de posibilitățile tehnice și mijloacele executantului, deoarece acesta este chemat să execute la fața locului

TIP II (250 PRODUCĂTORI)

Proiectul halei pentru 250 de producători a fost prezentat într-o singură variantă în care toate funcțiunile sînt grupate într-un volum principal, înconjurat de un corp cu o înălțime mai mică. S-a realizat astfel o formă de plan cît mai concentrată care creează posibilități avantajoase pentru înscrierea pe teren.

Construcția este prevăzută cu parter și subsol parțial care cuprinde spațiile pentru primirea, cîntărirea și depozitarea mărfurilor, precum și centralele termice și frigorifice.

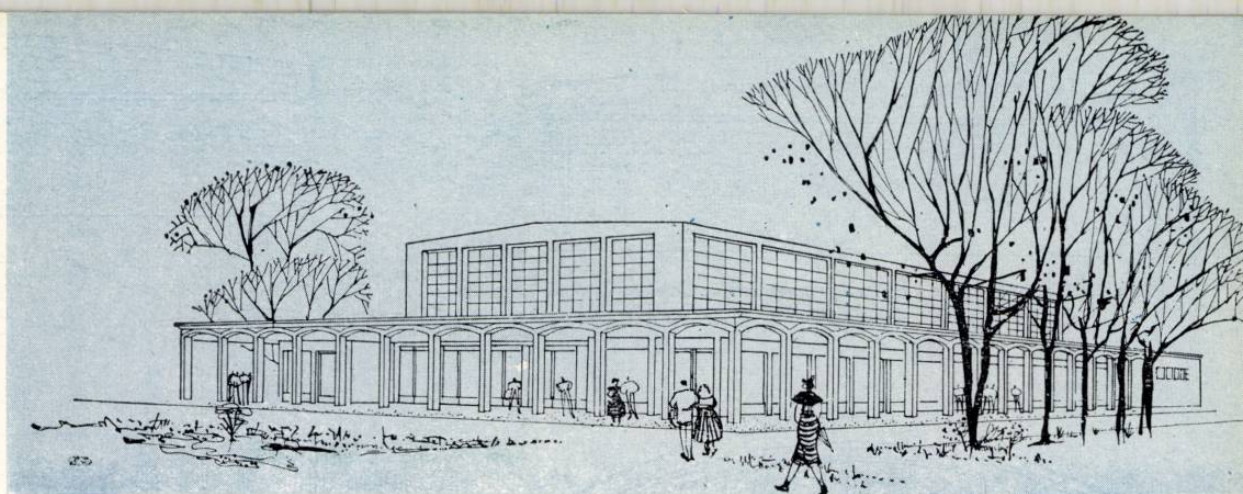
În interior, hala este mărginită pe cele două laturi mari de boxe pentru carne, legume, fructe; către exterior, ea este flancată de magazine cu vitrine care permit o largă etalare a mărfurilor.

Sectorul administrativ și anexele — birouri, control sanitar, bufet, dormitoare — sînt așezate în spatele halei în directă legătură cu ea, dar ferite de circulația mare a cumpărătorilor.

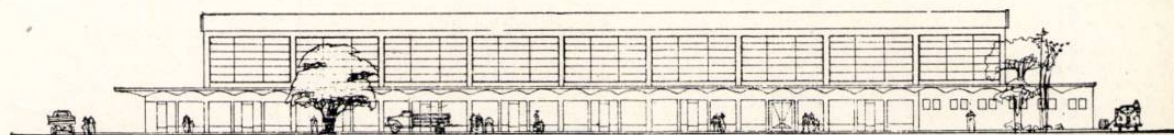
Suprafață desfășurată 4720 m²

Suprafață construită 3860 m²

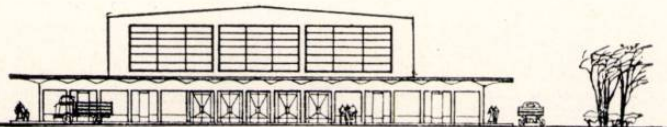
Volum total 27970 m³

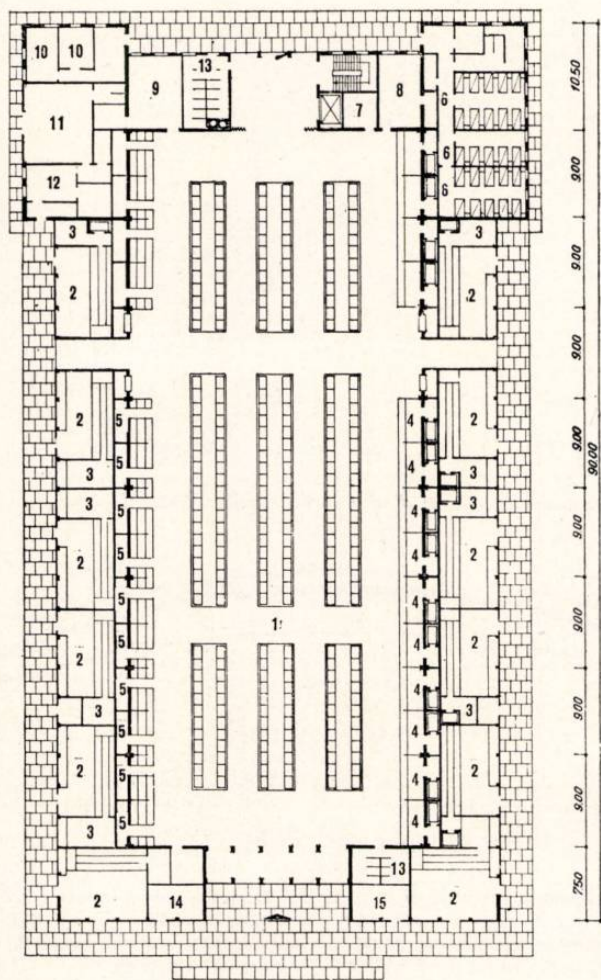
Perspectivă

Fațada laterală

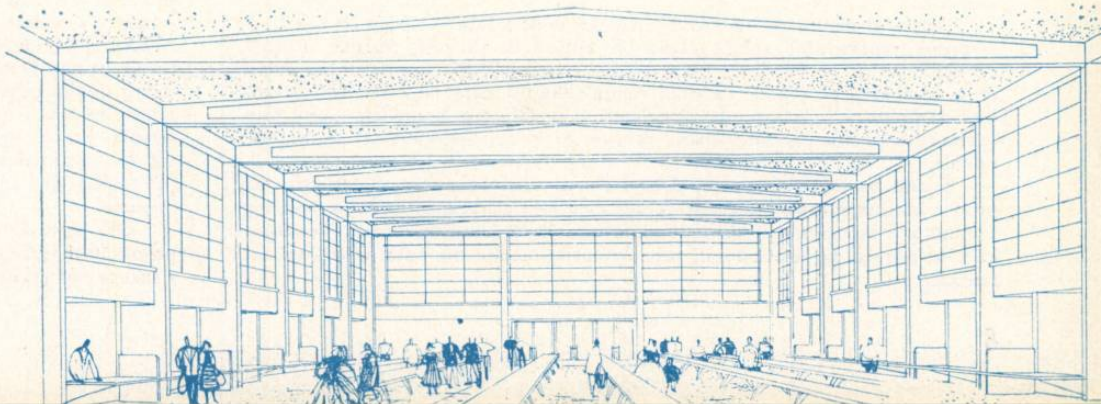
Fațada principală. Autori, arb. Virginia Petrea, ing. P. S. Petre

0 2 4 6 8 10 m.

Plan — 1. Hală de desfășurare — 2. Magazine — 3. Depozite
4. Boxe carne — 5. Boxe legume și fructe — 6. Dormitoare
7. Gunoi — 8. Balanțe — 9. Control produse — 10. Birouri
11. Bufet-ospătărie — 12. Anexe bufet — 13. Grup sanitar
14. Frigiderie — 15. P.T.T. — C.E.C.

Perspectivă interioară

partea cea mai dificilă a construcției. Deci, s-a considerat că trebuie date și dezvoltate pînă la faza de proiect de execuție mai multe soluții, urmînd ca alegerea să se facă în funcție de condițiile locale.

Ca sistem constructiv s-au preconizat, în liniile cele mai generale, următoarele:

- fundații de beton simplu și beton armat,
- schelet prefabricat din beton armat,
- zidării din blocuri mari de beton,
- izolație termică cu beton spumos,
- învelitoare bituminoasă,
- ferestre prefabricate din beton armat montate în panouri mari.

Din punct de vedere al soluției de construcție și montaj al scheletului de beton armat, hala propriu-zisă, pe de o parte, și anexele, pe de alta, constituie probleme distincte și se vor prezenta ca atare.

Dimensiunile halei sînt 21,00 × 67,50 m la hala tip I și 30,00 × 72,00 m la cea tip II.

Tipul I. Acoperirea unei deschideri de 21,00 m este o problemă curentă. S-au dat două familii de soluții:

a. Soluții cu elemente portante principale și chesoane de acoperiș (soluția I a și I b).

Elementul principal poate avea diverse forme: grindă cu inimă plină, grindă cu zăbrele sau arc cu tirant. Grinda cu inimă plină din beton armat obișnuit, cea mai favorabilă ca aspect, nu mai este rațională la această deschidere, din cauza greutatei proprii prea mari. De aceea grinda cu inimă plină s-a prevăzută din beton precomprimat. Dintre celelalte două posibilități, arc sau grindă cu zăbrele, s-a preferat arcul ca fiind mai ușor de executat și necesitînd loc mai puțin pentru turnare (se poate turna și în picioare). Chesoanele de acoperiș sînt cele de tipul 8 și 9 din catalogul C.S.A.C., avînd o suprafață de 7,50 × 1,00 m sau 7,50 × 1,50 m.

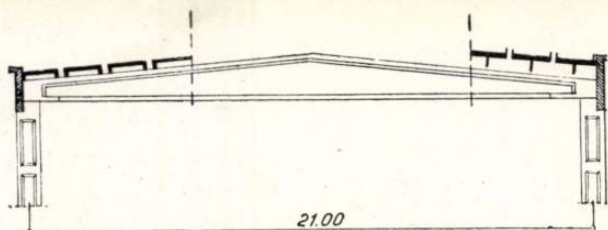
b. Soluții cu suprafețe autoportante.

În proiect s-a dat soluția cu unde cu dublă curbură prefabricate. Soluția prezintă reale avantaje ca indici de consum de materiale și ca simplificarea operațiilor de montaj și asamblare. Soluția cu suprafață autoportantă cu simplă curbură (cilindrică), care ar fi cea mai indicată din toate punctele de vedere, nu se pretează bine la prefabricare și din această cauză nu a fost prevăzută în proiect. Însă, dacă executantul are posibilități de a executa un eșafodaj din țevi, mobil sau ușor demontabil, și să toarne astfel pe tronsoane acoperișul, această soluție este cea mai indicată.

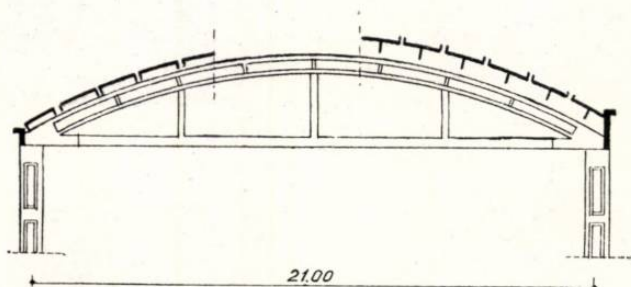
Tipul II. Hala cu deschidere de 30 m prezintă o serie de probleme. În primul rînd, soluțiile cu grindă principală și chesoane sînt posibile numai în varianta cu grindă precomprimată. Arcul și grinda cu zăbrele, deși nu imposibile, devin foarte grele și greu de manipulat din cauza înălțimii mari și din această cauză constituie soluții neraționale.

În proiect s-au dat soluțiile cu grindă dreaptă precomprimată și chesoane (soluția II a), cu unde cu dublă curbură prefabricate (soluția II b), precum și soluția cu pînză cilindrică turnată monolit pe tronsoane, care în multe cazuri poate fi cea mai indicată.

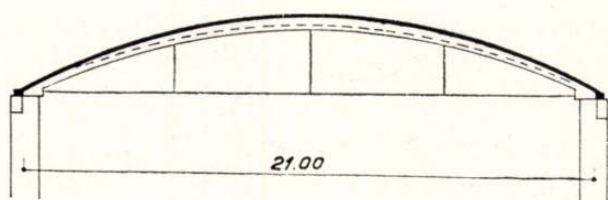
Anexele au la toate variantele deschideri de 7,50 m și urmează a se acoperi cu chesoane de acoperiș din catalog sau în unele cazuri cu chesoane curbate cu o singură nervură care permit rezolvarea rațională a acoperișului în unele variante de plan (hala pentru 150 de producători, cu curte interioară).

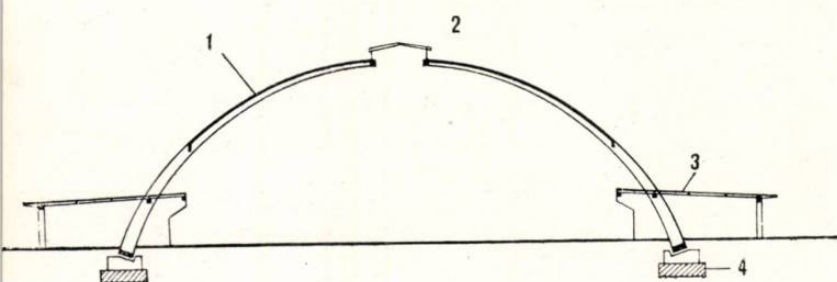
Soluția I a — Variantă cu grindă precomprimată. Greutate 16 tone

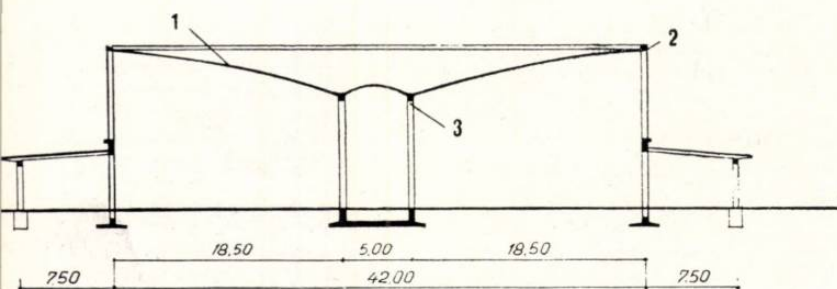
Soluția I b — Variantă cu arc prefabricat. Greutate 12 tone

Soluția I c — Variantă cu undă prefabricată. Greutate 8,7 tone

Soluția III a — 1. Elemente tip g 1 — 2. Inel de compresiune
3. Chesoane tip g 2 — 4. Inel de tensiune

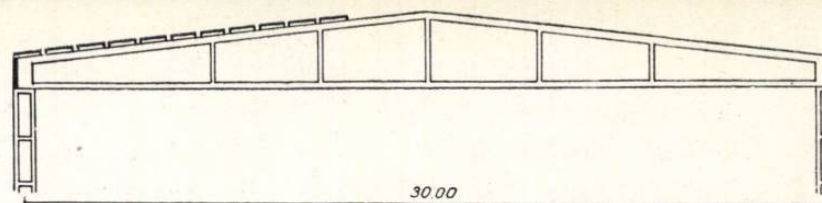
Soluția III b — 1. Pinză de beton armat turnată cu cofraj mobil sau elemente prefabricate asamblate prin suprabetonare — 2. Inel de tensiune — 3. Inel de compresiune

Indicii de consum de materiale sînt sensibil egali la toate variantele. Ei oscilează în jurul valorilor de $0,14 \text{ m}^3/\text{m}^2$ beton și $20 \text{ kg}/\text{m}^2$ armătură la hala de 21 m deschidere și $0,16 \text{ m}^3/\text{m}^2$ beton și $24 \text{ kg}/\text{m}^2$ armătură la hala de 30 m deschidere.

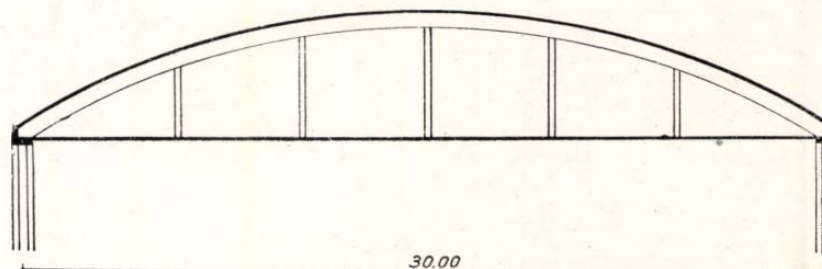
O mențiune specială merită soluția cu hală de formă cilindrică în plan, care se pretează deosebit de bine la prefabricare cu un număr redus de tipuri de elemente.

Pentru structura de rezistență s-au dat două soluții — soluția III a și III b — prima reprezentînd soluția clasică de cupolă cu nervuri, cealaltă, o pinză de beton armat în formă de pilnie cu generatoarea curbă, rezemată pe stîlpii de pe contur și pe o serie de stîlpi centrali dispuși după un cerc. Ambele soluții se pretează la o execuție din elemente prefabricate asamblate apoi prin suprabetonare sau precomprimare, precum și la turnare monolit cu cofraje mobile.

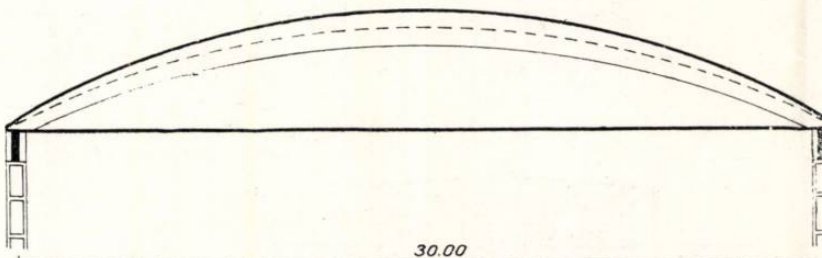
Ținînd seama de destinația și exploatarea unei asemenea construcții s-a propus încălzirea halei principale cu aer cald prin aeroterme, restul încăperilor urmînd a fi încălzite cu radiatoare alimentate de o centrală termică. Ventilația în mod normal se face natural, prin ochiurile mobile din friza superioară cu ferestre.

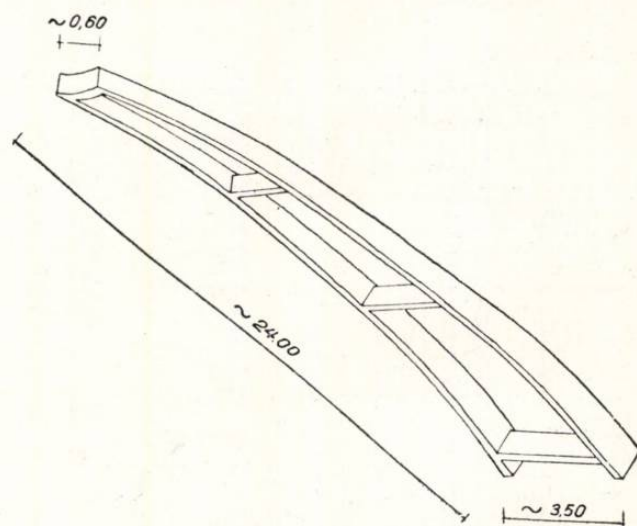
Soluția II a — Variantă cu grindă precomprimată

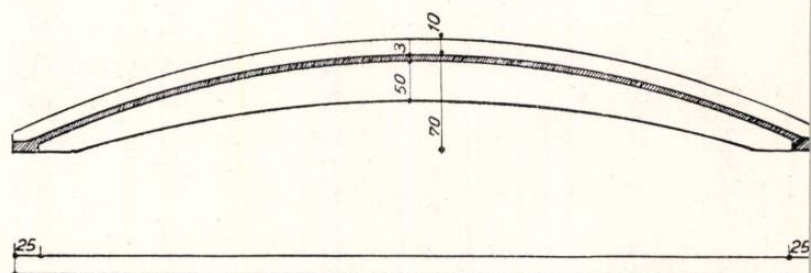
Soluția II b — Monolit

Soluția II c — Variantă cu undă prefabricată

Soluția III c — Perechi de arce turnate pe sol. Greutate 15 tone

Element de acoperiș curb. Greutate 1600 kg

Magazinele alimentare, boxele și o parte din depozite sînt dotate cu instalații frigorifice pentru care s-a prevăzut o centrală specială.

Ca instalații sanitare trebuie menționate fîntînile de băut apă din interiorul halei și instalațiile de spălare a pardoselilor și meselor de desfacere.

Concluzii. Proiectele tip analizate mai sus constituie la noi primul pas în domeniul proiectării tip de hale de desfacere. Pe baza soluțiilor acestor prime proiecte și a indicilor realizați în elaborarea lor s-au putut trage unele concluzii o dată cu avizarea lor în cadrul Ministerului Gospodăriilor Comunale și al Industriei Locale și al C.S.A.C., care vor constitui un îndreptar în elaborarea proiectelor în fazele următoare. O primă concluzie este inactualitatea continuării tipului pentru 250 de producători, ca proiect tip, dată fiind o frecvență relativ redusă a unor hale cu asemenea dimensiuni în țara noastră în etapa actuală. Pentru tipul de 150 de producători considerăm necesară elaborarea tuturor variantelor în faza de proiect tehnic, urmînd ca ele să fie detaliate ca proiect de execuție, în funcție de condițiile locale specifice fiecărui oraș în parte.

Din toate variantele studiate, noi credem că tipul de hală pentru 150 de producători varianta C (cu plan circular) prezintă cele mai mari avantaje constructive, funcționale, economice și plastice.

CONCURS

PENTRU COPERTA REVISTEI «ARHITECTURA R.P.R.»

Uniunea Arhitecților din R.P.R. instituie un concurs public pentru macheta copertei revistei «Arhitectura R.P.R.»

Dimensiunile copertei sînt 24,5 cm × 32,0 cm. Se va include în compoziția grafică a copertei următorul text:

- a) Titlul revistei: ARHITECTURA R.P.R.
- b) Numărul revistei (scris în cifre).
- c) Anul.

Se pot folosi maximum două culori.

Se lasă deplină libertate concurenților de a propune: o copertă permanentă, schimbarea culorilor la fiecare număr al revistei, prevederea unui clișeu (fotografic sau desen liniar) care să se schimbe de la număr la număr, sau alte soluții.

Macheta va fi prezentată la scara 1:1, pe hîrtie de desen.

Termenul de predare a lucrărilor este 30 noiembrie 1956 pînă la ora 14, la redacția revistei «Arhitectura R.P.R.», str. Episcopiei nr. 9.

Lucrările predate vor purta un motto acoperit cu hîrtie netransparentă. Într-un plic sigilat se va preda motto-ul împreună cu numele și adresa autorului.

Se acordă următoarele premii plătite din Fondul de arhitectură:

Premiul I	2 500 lei
Premiul II	1 500 lei
Premiul III	1 000 lei

Lucrările premiate rămîn proprietatea Uniunii Arhitecților.

Pot participa la concurs arhitecți, artiști plastici și studenți ai Institutului de arhitectură «I. Mincu».

Judecata lucrărilor se va face pînă la 15 decembrie 1956.

Plata premiilor se va face pînă la 31 decembrie 1956.

Juriul de judecată va fi format din tovarășii:

Alifanti Mircea, secretar al Uniunii Arhitecților,

Bercovici Mircea, responsabilul colegiului de redacție al revistei «Arhitectura R.P.R.»,

Damian Ascanio membru al Uniunii Arhitecților.

Orice informații în legătură cu acest concurs se dau la redacția revistei «Arhitectura R.P.R.», București, str. Episcopiei nr. 9, telefon 6.13.31.

HALE INDUSTRIALE DIN ELEMENTE PREFABRICATE

Proiectarea pieselor mari prefabricate din beton armat a fost începută încă în anul 1950 în Institutul de proiectări metalurgice, pe atunci I.P.I. Necesitatea reducerii consumului de cherestea pentru cofrajele planșelor și acoperișurilor, la halele industriale de dimensiuni mari, a impus înlocuirea planșelor din beton armat turnate monolit cu plăci prefabricate.

Posibilitățile reduse ale întreprinderilor de construcții, care la acea dată nu dispuneau de mijloacele de mecanizare necesare montării de piese grele de dimensiuni mari, nu permiteau decât proiectarea unor piese de dimensiuni și greutate reduse.

Începutul s-a făcut proiectându-se scheletul de rezistență din beton armat turnat monolit, cu ferme din beton armat sau metalice peste care se montau elemente prefabricate — pane și plăci.

Cîteva realizări, ale căror rezultate au fost satisfăcătoare, au permis mai târziu proiectarea unei hale industriale tip cu ferme metalice și cu stâlpi, grinzi și plăci de acoperiș prefabricate din beton armat.

Nevoia crescîndă de fier laminat în sectorul industrial și cel de construcții a impus abandonarea sistemului constructiv cu ferme metalice și înlocuirea acestora cu ferme prefabricate din beton armat, trecîndu-se astfel la prefabricarea integrală a acoperișului.

Hala arătată în figura 1 constituie un exemplu de clădire industrială construită după acest sistem.

Hala este compusă din cinci nave identice, lungi de 75 m, cu deschideri de 15 m și este înzestrată cu luminatoare longitudinale așezate în axul fiecărei nave.

Sistemul constructiv este bazat pe sistemul stîlpilor peron.

Pentru reducerea greutății pieselor s-au prevăzut luminatoare mari, care au permis scurtarea consolelor, realizîndu-se momente la reazim mai mici. Astfel s-au putut proiecta toate piesele pentru acoperiș și luminatoare, prefabricate (fig. 2).

Această construcție a creat posibilitatea organizării unui mare șantier de prefabricate și a avut ca urmare înființarea uneia dintre marile fabrici de elemente prefabricate din beton armat din R.P.R.

Numeroasele probleme noi ce s-au ivit la proiectarea acestei construcții, a căror rezolvare era condiționată de folosirea elementelor prefabricate din beton armat, a făcut necesară colaborarea intensă a arhitecților cu inginerii betoniști, colectivului de arhitecți revenindu-i sarcina de a rezolva, în afară de forma, volumul și proporțiile construcției, o serie de detalii constructive ca: scurgeri, rosturi de dilatație, izolarea termică și hidrofugă a acoperișului, precum și o serie de detalii pentru fixarea și pătrunderea conductelor necesare diferitelor instalații auxiliare.

Lucrările de organizare a execuției elementelor prefabricate, precum și de montare a acestora, au necesitat un timp îndelungat. Rezultatele obținute fiind satisfăcătoare, s-a ajuns la concluzia că metoda proiectării pieselor prefabricate cu dimensiuni mari poate fi adoptată.

La aceasta a contribuit în mare măsură și dotarea întreprinderilor de construcții cu utilaj adecvat de ridicare și manevrare a pieselor, ceea ce a permis generalizarea utilizării acoperișurilor din elemente prefabricate din beton armat.

Experiența acumulată în proiectarea și executarea pe teren a pieselor mari prefabricate din beton armat, precum și dotarea întreprinderilor de construcții cu utilaje și instalații moderne și de mare capacitate, au permis trecerea de la prefabricarea pieselor de acoperiș la prefabricarea pieselor mari pentru pereți.

Astfel s-a pășit la industrializarea tot mai mare a clădirilor industriale precum și la înlocuirea cărămizilor și manoperei calificate la pereții exteriori, ambii acești factori deveniți deficitari, datorită cererii mereu crescînde.

Hala de fabricație din figurile 3, 4 și 5 constituie prima încercare de construcție industrială de acest fel în R.P.R. Scheletul de rezistență al acestei hale, a cărei proiectare a fost începută încă din anul 1953, este metalic, din cauza marilor deschideri impuse de procesul tehnologic, precum și a numeroaselor poduri rulante, de mare tonaj, care funcționează în această hală.

Condițiile termice din hală, rezultate din procesul de fabricație, au permis neglijarea factorului de izolat termic pe care trebuie să-l îndeplinească, în mod obișnuit, un perete exterior. S-a plecat de la premisa că panourile pereților exteriori vor înlocui o zidărie subțire de $\frac{1}{2}$ cărămidă grosime sau un înveliș de tablă ondulată sau azbociment. Aceste panouri au fost concepute ca plăci cheson, avînd dala foarte subțire (3,5 cm), iar nervurile dimensionate pentru a rezista transportului și montajului.

Panourile pereților se montează astfel ca greutatea lor să fie transmisă plăcilor din rîndul de jos și tot prin plăci, soclului de zidărie și beton. Numai sarcinile provenite din presiunea vîntului sînt transmise scheletului metalic. Fixarea panourilor de scheletul metalic se face cu ajutorul unor plăcuțe metalice sudate la un capăt de armătură nervurii plăcii și care după așezarea la loc a plăcilor se sudează la capătul celălalt de scheletul metalic al pereților (fig. 7).

Pentru a evita pătrunderea apei prin rosturile orizontale dintre panouri, acestea au fost prevăzute cu un profil denivelat față de rostul propriu-zis pe care-l acoperă. De asemenea, toate rosturile orizontale și verticale se cimentează, iar spațiul dintre nervuri și piesa metalică a scheletului se betonează pentru rigidizarea întregului sistem.

Secțiunea plăcilor și sistemul de prindere au constituit obiectul unor îndelungate studii, și prezintă avantaje evidente oricît de greoaie ar părea. Rosturile orizontale sînt practic etanșate, iar prinderea prin sudură a plăcilor de beton la scheletul metalic poate fi considerată ca o soluție care contribuie, atît la reducerea timpului de montare a plăcilor, cît și la solidarizarea legăturii dintre scheletul pereților și plăci. Această legătură este foarte importantă, mai cu seamă în cazul de față unde podurile rulante produc importante trepidații și vibrații în pereți.

Dimensiunile plăcilor au fost impuse de travee și de dimensiunea ferestrelor industriale standardizate. De asemenea, și dimensiunea verticală a plăcilor corespunde modului de înălțime al ferestrelor industriale.

În afară de aceste tipuri principale a mai fost necesară proiectarea unor plăci speciale de colț și a mai multor tipuri de plăci pentru fațadele frontale.

Nivelul ferestrelor a fost în mare măsură comandat de platformele interioare de lucru, de cele exterioare de circulație, precum și de grinzi de rulare.

Traveea impusă de necesitățile tehnologice a imprimat ritmul ferestrelor, în sarcina arhitecților rămînînd numai găsirea unei cît mai bune proporții între plin și gol și aceasta în măsura în care dimensiunea modulată a ochiului ferestrei industriale de 50×86 cm a permis-o. Apareiajul fațadei apare ca o consecință a dimensiunilor plăcilor și a rosturilor dintre ele.

În proiect nu s-a putut prevedea un mod special de finisare a plăcilor. Aspectul acestora este cel al betonului prefabricat.

Cornișa fațadelor laterale și frontale este de asemenea prefabricată. Ea se compune din mai multe tipuri de piese, după cum sînt așezate pe fațade laterale sau frontale, și piese de colț precum și piese prevăzute special pentru pătrunderea burlanului de scurgere a apelor de pe acoperiș.

La ferestrele prefabricate din beton armat, tocul formează, în același timp, ancadramentul ferestrei. Acest ancadrament, menit să îmbogățească liniatura fațadelor, este, în același timp, un element de întărire a ferestrelor în locul unde acestea se leagă de scheletul metalic al construcției (fig. 6).

*

Alt exemplu de hală industrială mare cu pereți din panouri mari prefabricate este arătat în figurile 8, 12 și 13.

Această hală, de dimensiuni impresionante, face parte dintr-un ansamblu de hale mari care formează un bloc grupat, compus dintr-o succesiune de hale cu așezări, deschideri și înălțimi diferite, corespunzătoare necesităților tehnologice ale unei singure linii de fabricație complexe.

Ca aspect exterior, fațada halei diferă foarte puțin de cea descrisă mai sus. Procesul de producție, cu mari degajări termice, a impus practicarea unor deschideri mari la partea inferioară a clădirii, realizate prin ferestre mari, cu cercevele mobile, introduse în soclul de zidărie al clădirii. Deschiderile mari ale halelor, podurile rulante numeroase și de mare tonaj, precum și specificul fabricației au justificat o structură de rezistență metalică cu acoperișul și pereții din plăci prefabricate din beton armat.

În general, ideea conducătoare a proiectării acestei hale a fost bazată pe aceleași principii constructive ca la hala precedentă. Totuși, plăcile pereților diferă de cele ale halei precedente prin sistemul de prindere pe verticală de structura metalică a scheletului peretelui. Aci s-a pornit de la premisa monolitizării rostului și includerii în el a profilului metalic al montanului (fig. 9 și 10).

Profilul special al nervurii plăcii creează o parte a cofrajului pentru betonul prevăzut a fi turnat în jurul montanului metalic al peretelui. Pentru legarea plăcii de montan s-a prevăzut folosirea unor tije de oțel-beton.

Ferestrele prefabricate de tip standard sînt prevăzute cu ancadrame separate, care se intercalează între plăci și fereastră. Legătura dintre placă,

Fig. 1 — Hală de fabricație — Secțiune transversală. Stâlpi peron, plăci și pane de beton armat prefabricate la acoperiș

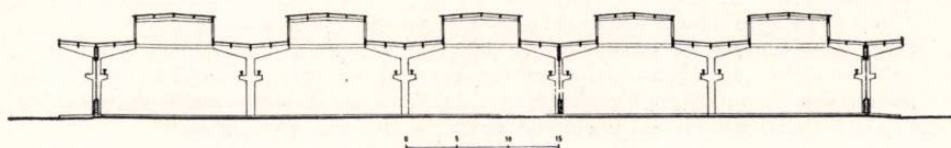
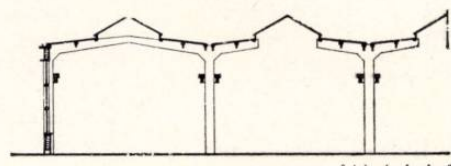

Fig. 2. — Hală de fabricație. — Secțiune transversală parțială. Stâlpi peron, acoperiș din plăci și pane prefabricate din beton armat.

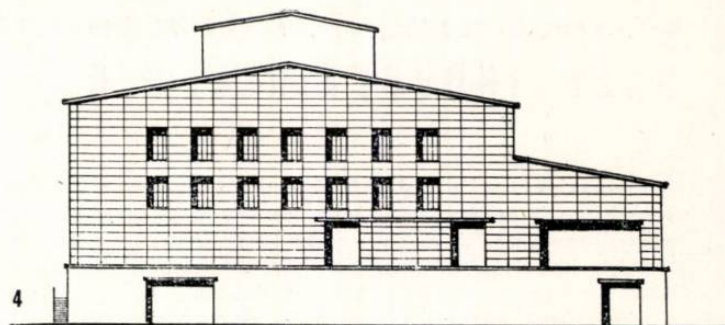
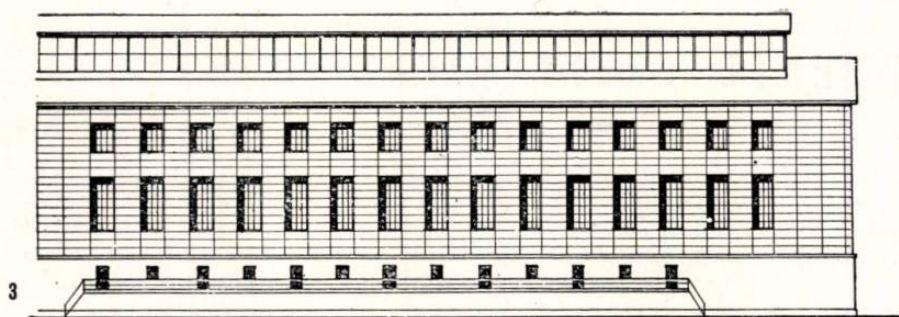

Fig. 3. — Hală de fabricație. Fațada laterală. Plăci și ferestre prefabricate din beton armat.

Fig. 4. — Fațadă frontală. Plăci și ferestre din beton armat.

Fig. 5. — Secțiune transversală. Schelet metalic cu plăci pentru acoperiș, plăci pentru pereții laterali și ferestre prefabricate din beton armat.

Fig. 6. — Fereastră prefabricată din beton armat, cu ancadrământ.

Fig. 7. — Placă prefabricată din beton armat pentru pereții verticali — cu detaliul de prindere de scheletul metalic.

ancadrământ și fereastră, cu montantul metalic se realizează cu ajutorul unor tije de oțel verticale, montate prin găuri ce se prevăd în piesele de beton armat și cu ajutorul unor etrieri legați de acestea și trecuți prin profilul montantului (fig. 11).

Cornișa este de asemenea prefabricată și se fixează de scheletul peretelui cu ajutorul unor piese metalice suplimentare.

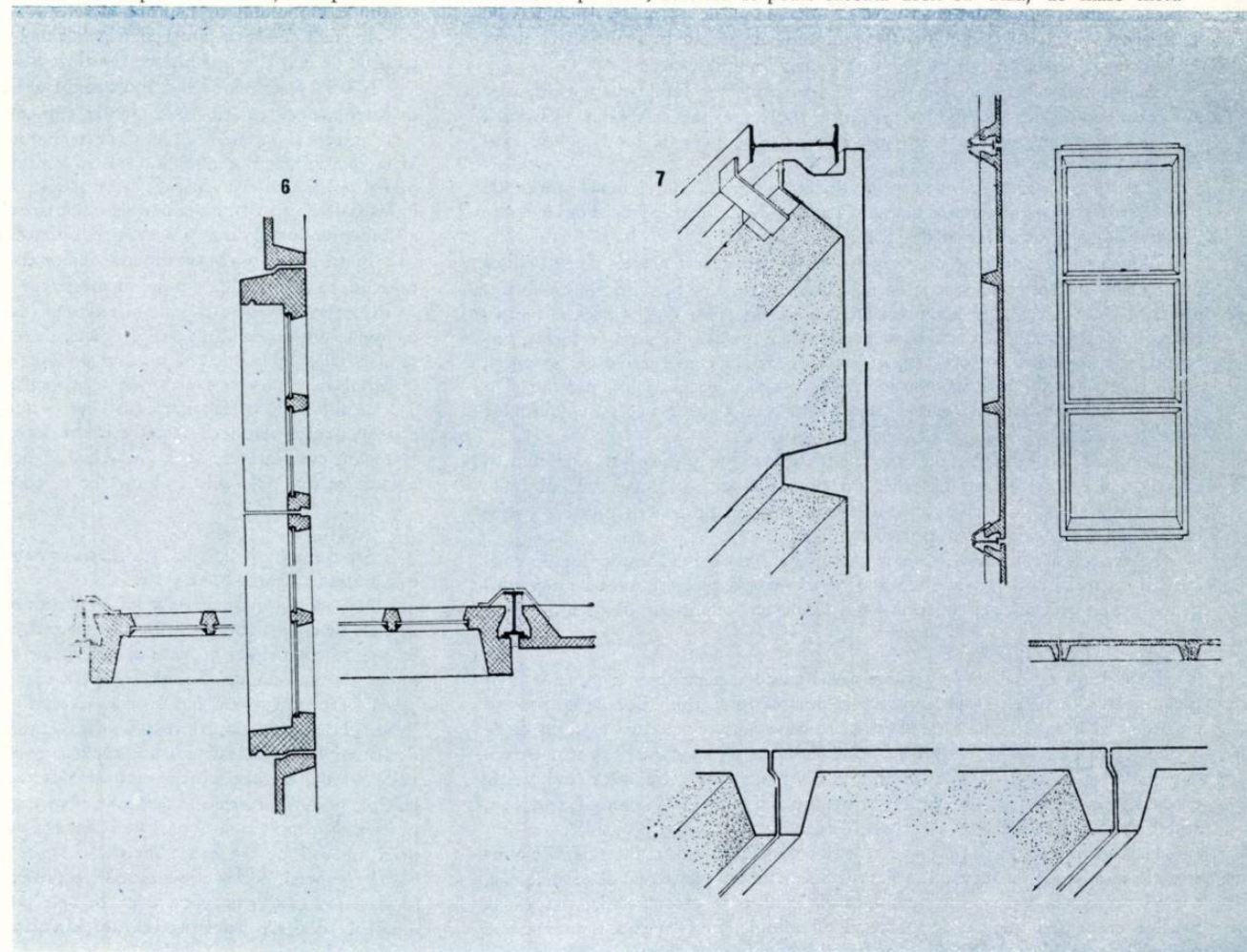
Comparând cele două proiecte, generate de aceeași idee, dar realizate ca desene de execuție de două colective diferite, se observă că sistemele de prindere diferă, atât la plăcile pereților, cât și la ferestrele de beton prefabricate, bazându-se totuși pe același principiu de monolitizare a plăcilor prefabricate cu scheletul metalic de rezistență.

Just ca principiu, sistemul prezintă dificultăți de execuție: necesită cofraje și betonări, care reduc sensibil caracterul de industrializare a construcției.

Un alt element criticabil în sistemul întrebuintat îl constituie forma complicată a nervurilor exterioare ale plăcilor, care necesită tipare metalice executate foarte îngrijit și în număr mare. Numărul mare de tipare necesare cantității foarte mari a plăcilor este majorat și din cauza varietății tipurilor de plăci ale fațadelor frontale.

De asemenea, și ferestrele prefabricate din beton armat sînt soluționate diferit.

Un alt aspect dezavantajos îl prezintă montarea acestor panouri, care nu se poate executa decît cu utilaj de mare meca-

nizare, care rămîne neîntrebuintat pe tot timpul destul de îndelungat de asamblare a plăcilor și ferestrelor prefabricate. Rezultă deci că, din cauza întrebuintării neraționale a utilajului, prețul de cost al construcției crește.

Un exemplu de hală construită integral din elemente prefabricate este arătat în figurile 14, 15 și 16.

Această hală face parte dintr-un complex de hale de fabricație lipite între ele, cu deschideri și înălțimi variate și de dimensiuni mari. Hala este înzestrată cu poduri rulante grele pentru care s-au luat măsuri speciale statice.

Și la această construcție, procesul de fabricație, cu mari degajări de căldură, a permis neglijarea factorului termoizolant al pereților, creînd astfel posibilitatea proiectării unor plăci-chesoane ușoare, cu grosime redusă, din beton armat obișnuit.

Spre deosebire de halele descrise mai sus, scheletul de rezistență al complexului a fost proiectat din piese prefabricate din beton armat. Acoperișurile au fost realizate parțial cu ferme metalice, restul avînd ferme prefabricate din beton armat care ating deschideri pînă la 21 m. Scheletul de rezistență al acestui complex de hale impresionează prin dimensiunile pieselor și reprezintă o însemnată realizare a tehnicii avansate de construcție din R.P.R. Acoperișurile sînt executate cu plăci cheson tip M.C. de 6 m, iar învelitoarea din pînză de cinepă lipită cu emulsie de bitum.

Regimul termic din hale necesită mari suprafețe de ferestre și luminoare, pentru realizarea unei ventilații natural organizată. Astfel, pereții longitudinali ai halei prezintă, de la un capăt la celălalt al fațadelor, o serie de ferestre mari.

Pentru evitarea monotoniei culorii cenușii a plăcilor prefabricate din beton armat, nefinisate, s-au prevăzut la capetele fațadei și între ferestre, suprafețe de zidărie aparentă. Aceasta reduce din caracterul de execuție preuzinată a pereților, însă permite executarea unor plăci de perete avînd nervuri cu profiluri simple, cu montaj mai ușor și rosturi mai puține. Pilaștrii de cărămidă aparentă dintre ferestrele fațadei contrastează în mod plăcut cu ferestrele și panourile prefabricate.

La fațadele frontale, cu plinuri mari formate din panouri prefabricate din beton, apare mai evident sistemul de preuzinare a pereților.

Comportarea pereților din plăci mari prefabricate, rezistența lor la acțiunea intemperiilor, în exterior, și la eventualele condensări de vapori, la interior, va indica, după un oarecare timp, linia de urmat în viitor în privința folosirii panourilor prefabricate, în scopul obținerii unui efect estetic cât mai favorabil, atât la fațade, cât și în interior. Profilurile, decroșurile, rosturile de dilatație etc. vor fi verificate și vor putea fi ameliorate în urma acestor prime experiențe.

Este regretabil că întreprinderea constructoare nu a putut realiza execuția plăcilor de pereți cu fața exterioară îngrijit finisată; în special, primele loturi de plăci au fost executate după o concepție eronată și vor trebui tencuite sau cel puțin «stropite» cu mortar pe loc.

Clădirile descrise mai sus constituie o cotitură în concepția constructivă a arhitecturii noastre industriale. Prin verificarea posibilităților tehnice, arătând greșelile și inconvenientele, se va putea trece mai departe la proiectarea pereților clădirilor industriale din panouri mari,

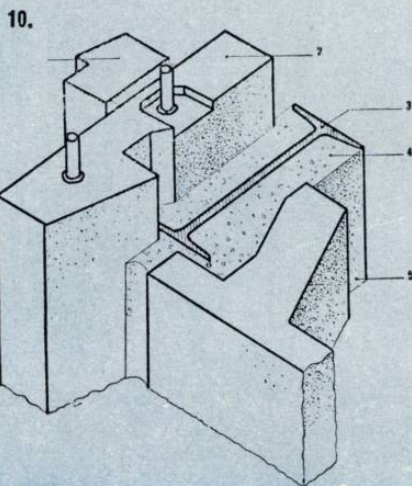
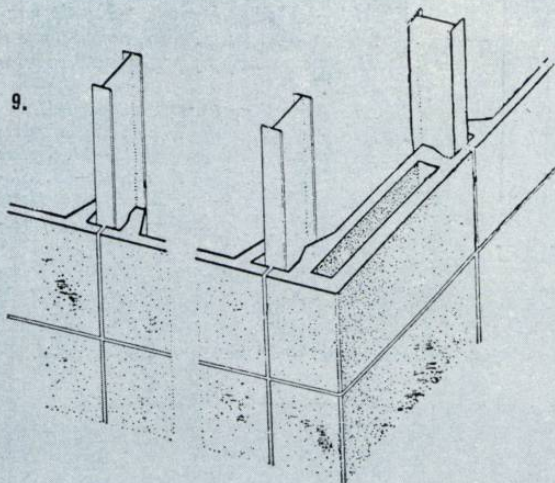
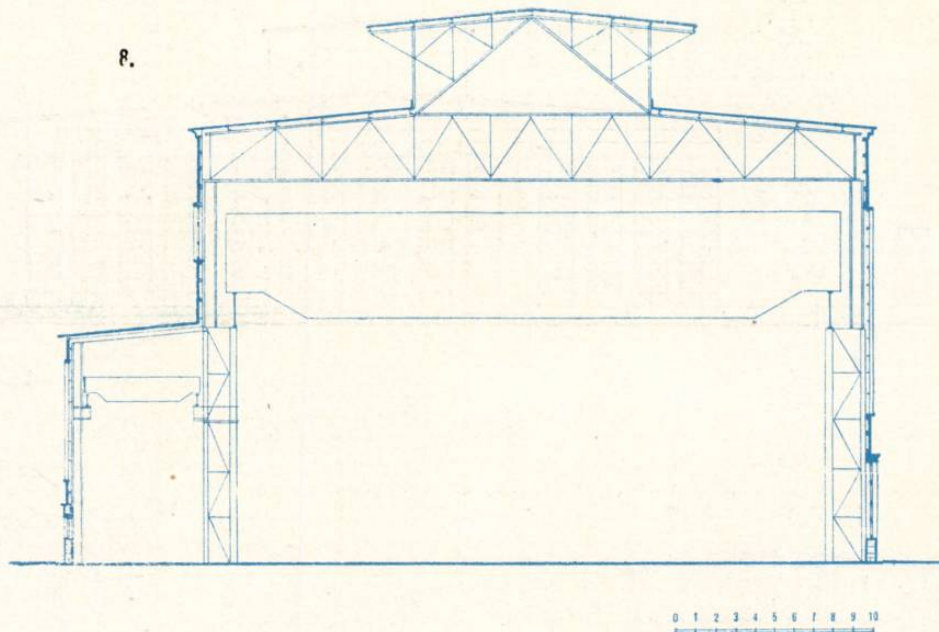

Fig. 8. — Secțiune transversală. Schemă de montaj a scheletului metalic, plăcilor și panourilor pentru acoperiș, plăcilor pentru pereții verticali și ferestrelor prefabricate din beton armat.

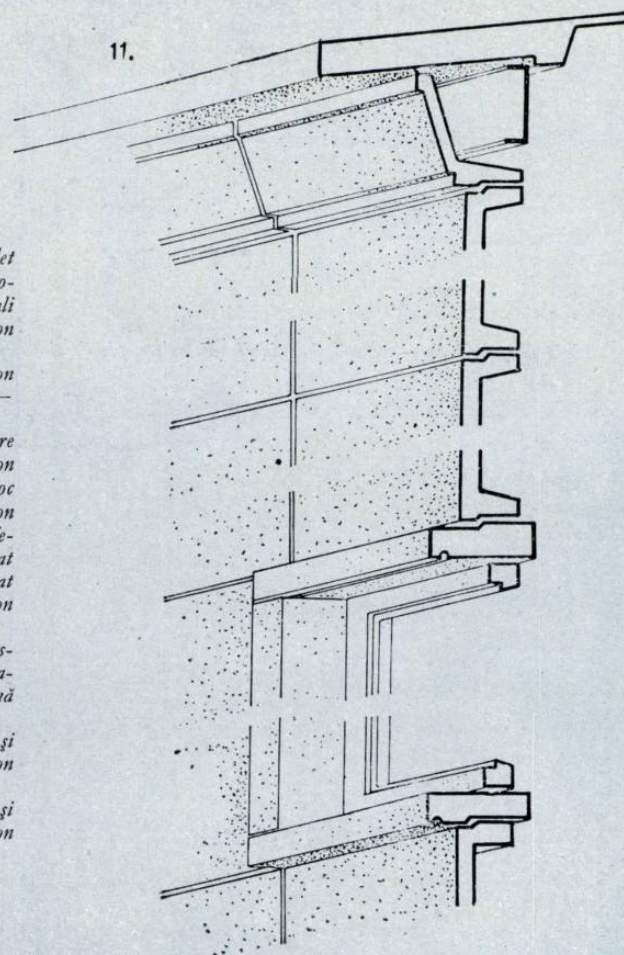
Fig. 9. — Plăci prefabricate din beton armat pentru pereții verticali — Schemă de montaj.

Fig. 10. — Schemă de detaliu de îmbinare a elementelor prefabricate din beton armat cu scheletul metalic. 1. Toc de fereastră prefabricat din beton armat — 2. Ancadrament de fereastră, prefabricat, din beton armat — 3. Schelet metalic — 4. Beton turnat — 5. Placă prefabricată din beton armat.

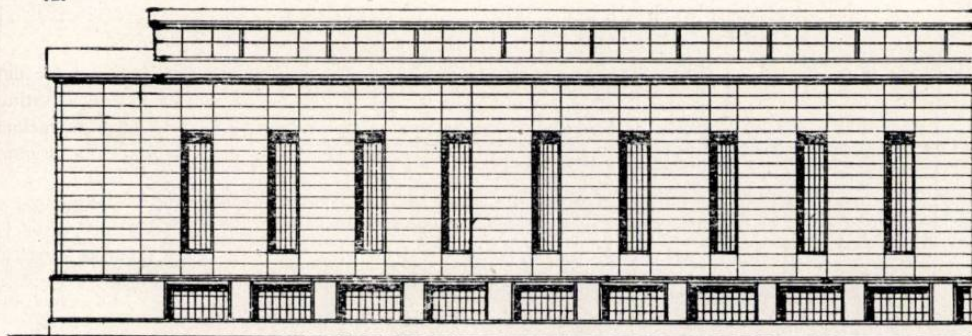
Fig. 11. — Plăci pentru pereți, ferestre, ancadrame și cornișă prefabricate din beton armat — Schemă de montaj.

Fig. 12. — Fațada laterală. Plăci și ferestre prefabricate din beton armat.

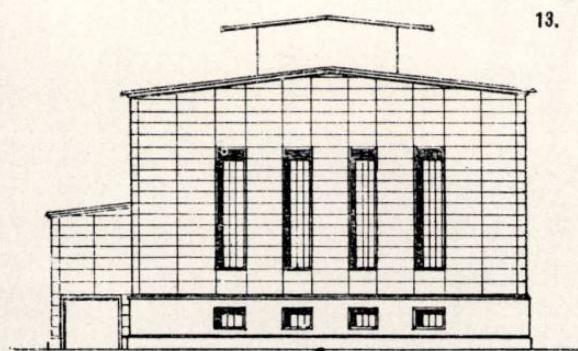
Fig. 13. — Fațada frontală. Plăci și ferestre prefabricate din beton armat.

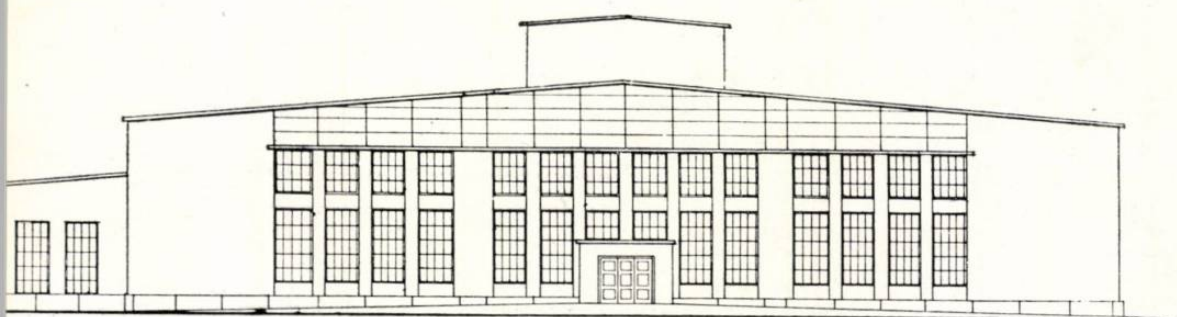

12.

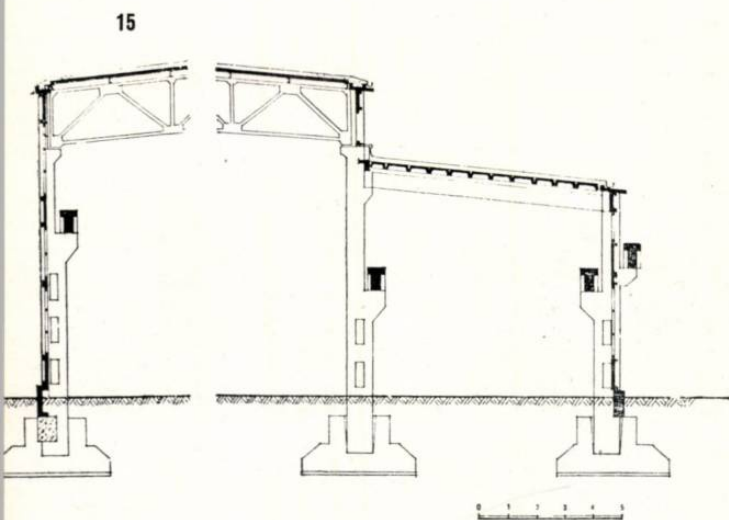
13.

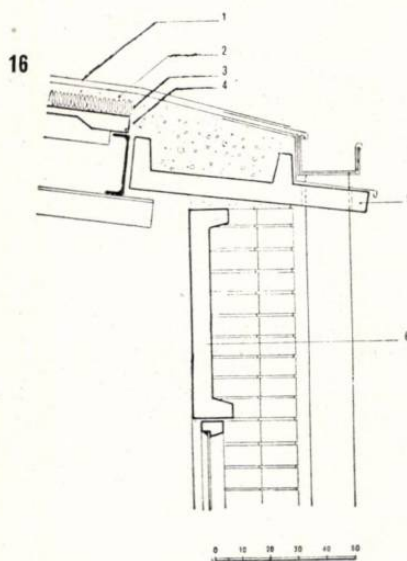
14

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

15

0 1 2 3 4 5

16

0 10 20 30 40 50

cu efect termoizolant, înlocuind metodele meșteșugărești de construcție ale zidăriei de cărămidă. Astfel se va putea trece la preuzinarea unuia dintre cele mai importante elemente ale clădirii industriale — peretele.

Folosirea tot mai largă a grinzilor, plăcilor și chesoanelor de acoperiș tipizate justifică necesitatea și impune tipizarea cât mai neîntârziată a unor piese mari pentru pereți, preuzinate și cu posibilități de folosință cât mai largi.

Disponerea de o gamă restrinsă de asemenea piese tipizate, pentru care întreprinderile de construcție trebuie să-și organizeze mijloacele pentru producția lor în mare serie, iată una din problemele esențiale ce se pun pentru rezolvarea construcțiilor industriale din elemente prefabricate. Această problemă, o dată rezolvată, va influența în mod hotărâtor asupra executării pe cale industrială a halelor de fabricație, având serioase repercusiuni asupra scăderii prețului de cost și a accelerării ritmului de construcție.

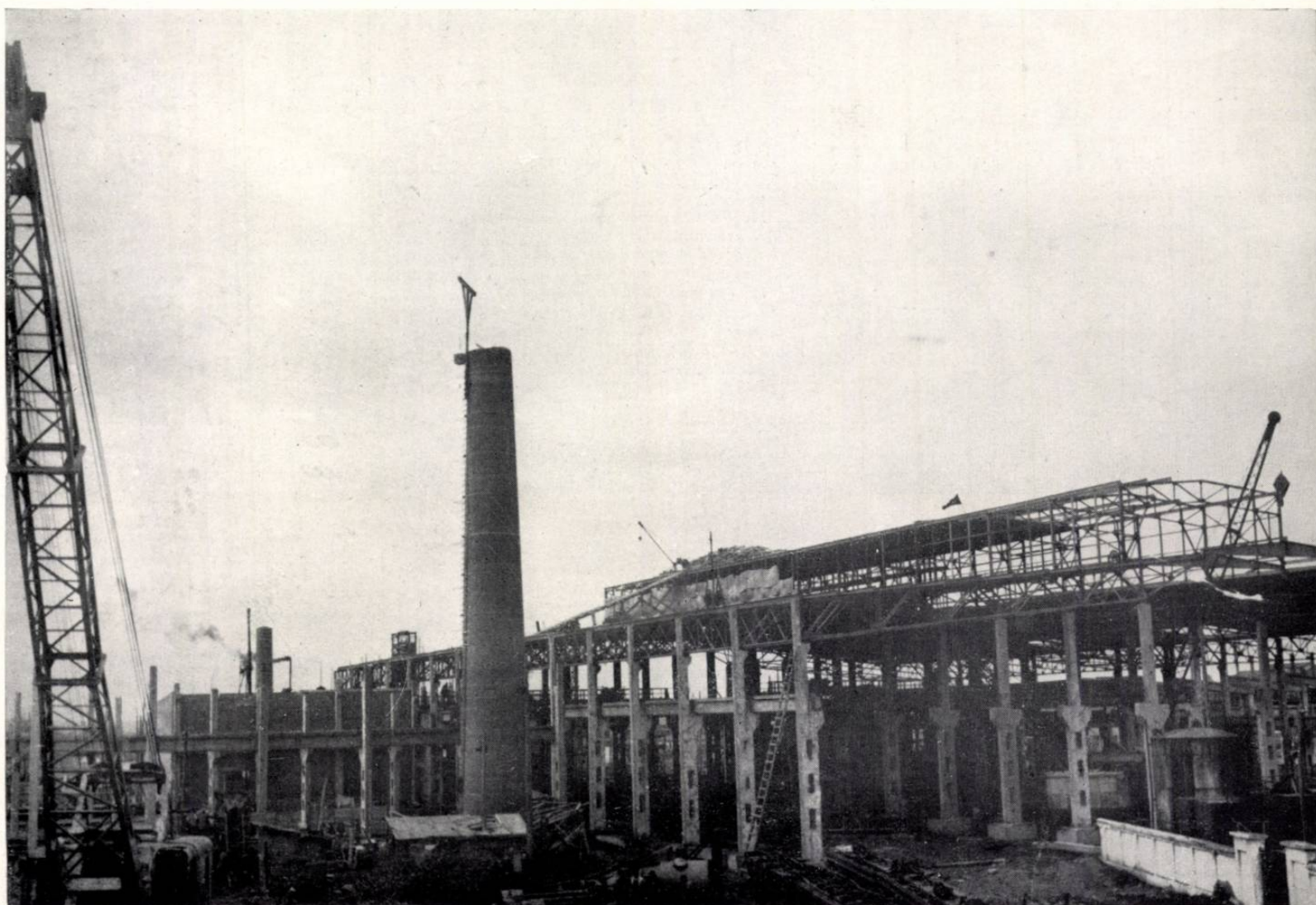
Fig. 14 — Hală de fabricație — Fațadă frontală. Stilpi, ferestre, plăci pentru pereți și plăci pentru acoperiș prefabricate din beton armat.

Fig. 15 — Secțiune transversală parțială.

Fig. 16 — Detaliu de cornișă din elemente prefabricate din beton armat. — 1. Izolare hidrofugă — 2. Șapă de ciment — 3. Stabilit (5 cm) — 4. Placă prefabricată — 5. Cornișă prefabricată — 6. Placă prefabricată.

Laminorul de tablă « Nicolae Cristea ».

Hală de fabricație — cu stilpii, grinzile de rulare, plăcile de acoperiș, plăcile pereților verticali și ferestrele prefabricate din beton armat. — Vedere în timpul execuției.

STUDII PENTRU PROIECTE TIP DE CREȘE

În elaborarea studiilor pentru proiectele tip de creșe, în țara noastră se disting până acum trei etape mai importante, și anume:

Prima etapă cuprinde următoarele proiecte începute în 1953 în cadrul IPROCIN și terminate la Institutul Proiect-București în anul 1955:

- creșă cu 20 + 2 locuri, proiect nr. 234;
- creșă cu 40 + 4 locuri, proiect nr. 235;
- creșă cu 100 + 10 locuri, proiect nr. 247.

Toate aceste trei proiecte sînt întocmite pe baza temelor prevăzute în normativul nr. 104-53.

Proiectul de creșă cu 20 + 2 locuri dispune majoritatea încăperilor cerute de temă pe parter, iar la un subsol parțial, unele anexe gospodărești, ca depozit de combustibil și alimente; acest tip are o formă de plan simplă.

Proiectul de creșă cu 40 + 4 locuri dispune majoritatea încăperilor ca și la creșa 20 + 2, la parter, iar la subsol parțial sînt unele anexe gospodărești și sala pentru instalațiile de încălzire centrală.

Proiectul de creșă cu 100 + 10 locuri dispune majoritatea încăperilor la parter, etaj și subsol parțial, avînd distribuite la parter două grupe și la etaj trei grupe de copii, iar la subsol, spălătoria, sala cazanelor și cîteva anexe gospodărești.

Atît proiectul 40 + 4, cît și cel 100 + 10 prezintă o formă de plan în H, la care lățimea aripilor este mai mică decît aceea a corpului central, ceea ce duce la o formă de învelitoare complicată.

Toate aceste trei proiecte se caracterizează prin următoarele:

— dimensionarea încăperilor de grupă și verandă făcută pe baza normativului, nu permite o utilizare judicioasă a acestor spații în raport cu mobilierul necesar și cu funcțiunile reale pe care trebuie să le satisfacă;

— în afara creșei de 20 + 2, celelalte tipuri prezintă pentru camerele de grupă și verandă trei orientări;

— conțin, în afara boxelor de izolare, și o infirmerie, care pentru creșele de zi nu este necesară și duce la mărirea suprafeței de construcție;

— prevăd pentru planșee posibilitatea realizării din elemente prefabricate (grinzi și corpuri de umplutură și anume două tipuri de grinzi pentru fiecare proiect în parte);

— în afara de creșa 20 + 2, formele de plan adoptate nu permit rezolvarea învelitorii pe o șarpantă prefabricată.

A doua etapă cuprinde proiectele întocmite de ISPROR în anul 1954, în special pentru cvartalele de locuințe din Valea Jiului, și anume:

- creșă cu 40 + 4 locuri, proiect nr. 627;
- creșă cu 80 + 8 locuri, proiect nr. 575.

Aceste proiecte sînt întocmite tot pe baza temelor din normativul nr. 104-53. Ele dispun încăperile pe trei niveluri, și anume: parter, etaj și mansardă. Nu s-a adoptat soluția cu subsol, deoarece regiunea unde urma să se aplice în primul rînd, nu permitea executarea de subsoluri.

Încăperile au fost distribuite în felul următor; pentru creșa cu 40 de locuri, spațiile necesare fiecăreia din cele două grupe la parter și la etaj, iar la creșa cu 80 de locuri, spațiile necesare pentru cîte două grupe la fiecare nivel. La ambele proiecte, la mansardă au fost prevăzute spălătoriile cu încăperile anexe.

Ambele proiecte se caracterizează prin următoarele:

— dimensionarea încăperilor de grupă și verandă, făcută pe baza normativului, nu permite o utilizare judicioasă a acestor spații în raport cu mobilierul necesar și cu funcțiunile reale pe care trebuie să le satisfacă;

— camerele de grupă și verandele au o orientare unică, iar intrările copiilor în creșe, fiind plasate pe fațadele laterale, permit amplasarea acestor clădiri pe terenuri diferite, cu asigurarea unei orientări optime pentru aceste camere;

— conțin, în afara boxelor de izolare, și o infirmerie, care pentru creșele de zi nu este necesară și care mărește suprafața construită;

— în proiectarea acestor creșe s-a pus pentru prima oară problema unificării sistemului constructiv și a armonizării expresiei plastice a acestor clădiri cu ansamblul arhitectural din care vor face parte. Urmînd să fie utilizate în special în ansamblurile noi din Valea Jiului, ele au fost proiectate pe baza unui interax de 3,20 m, care se regăsea și în secțiunile de locuințe din anul 1954; aceasta a dus la prevederea unui planșeu din grinzi prefabricate din beton armat de un singur tip, corespunzător acestui interax;

— forma de plan simplă permite aplicarea unei șarpante de elemente prefabricate din beton armat;

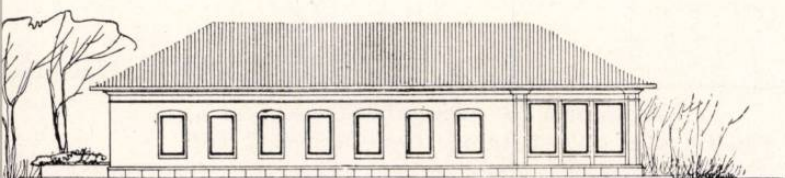
— în rezolvarea plastică, elementele utilizate, precum și înălțimea generală a clădirii, nu reușesc să sugereze scara firească a acestui fel de construcție; acest lucru se poate deduce ușor și din comparația cu proiectele Institutului Proiect-București care, din acest punct de vedere, a utilizat o soluție mai corespunzătoare.

Tot în cadrul etapei a II-a se poate plasa și Proiectul ISPROR 1014/3 pentru creșa cu 20 + 2 locuri.

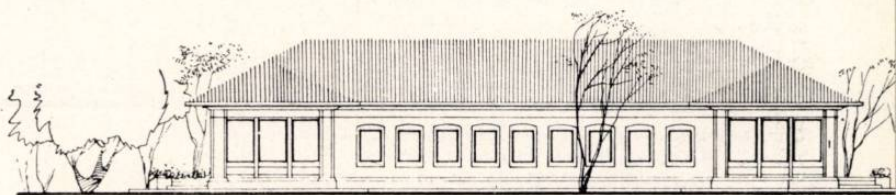
Acest proiect a fost întocmit pe baza aceleiași teme din normativ, ținînd seama de caracteristicile constructive ale clădirilor social-culturale din complexe S.M.T. pentru care a fost proiectat. Astfel, s-au prevăzut planșee din elemente prefabricate din beton armat de același tip ca și la clădirile administrative din S.M.T., iar rezolvarea, ca expresie arhitecturală, s-a făcut pe baza acelorași elemente ca și la clădirile administrative, pentru a se asigura ansamblului o unitate arhitecturală.

Soluția dată prezintă următoarele caracteristici: dispune toate încăperile importante la parter, iar depozitele de lemne și alimente la subsol ca și proiectul I.P.B.; intrarea copiilor se face pe latura mare a clădirii, opusă camerelor de grupă; veranda are o orientare opusă camerelor de grupă.

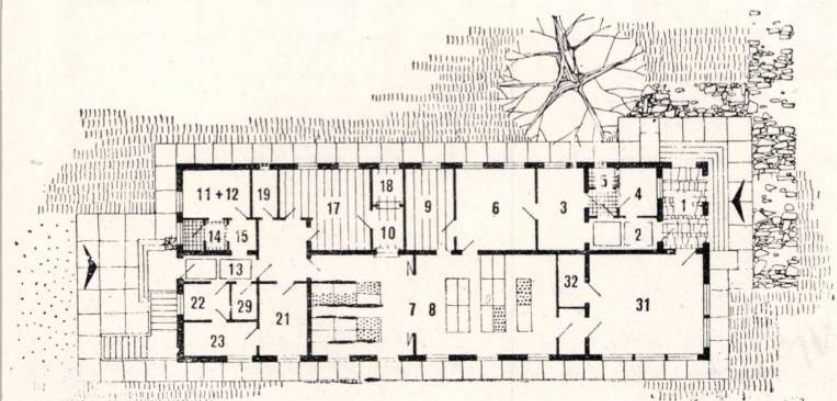
Prin prevederea intrării pe latura mare, opusă camerelor de grupă, proiectul va prezenta dificultăți la amplasarea în unele terenuri în care nu va fi posibilă asigurarea unei orientări corecte a camerelor de grupă.

Creșă pentru 20 de copii — Proiect I.P.B. nr. 234
Fațadă — Autori, arb. Cr. Ionescu, coordonator, arb. N. Sburcu

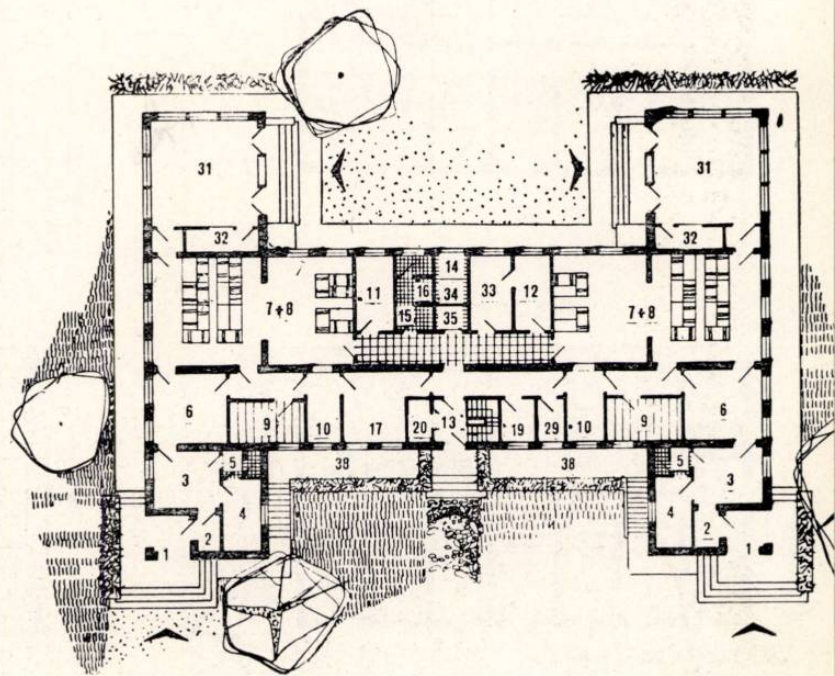

Creșă pentru 40 de copii — Proiect I.P.B. nr. 235
Fațadă — Autori, arb. Claudia Goleșcu-Ioachim, coordonator arb. N. Sburcu.

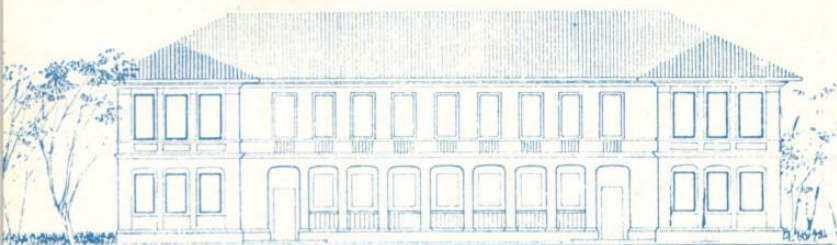

Plan parter

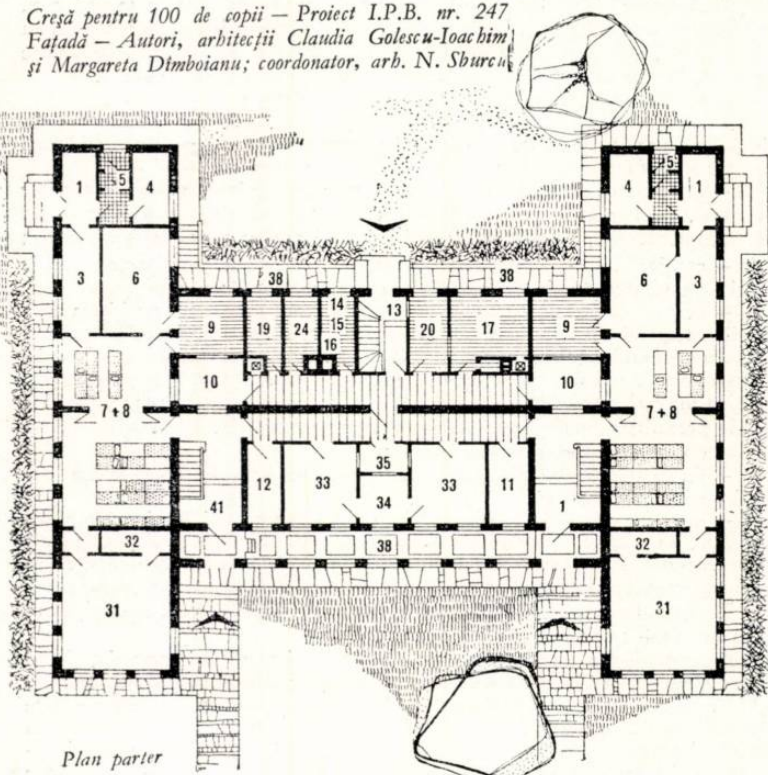
1. Intrare copii — 2. Vestibul copii — 3. Vestiar filtru — 4. Boxă izolare
5. W. C. izolare — 6. Primire-alăptare — 7. Cameră de joc și masă
8. Dormitor — 9. Toaleta copiilor — 10. Oficiul unei grupe — 11. Administrația — 12. Medic — 13. Intrare alimente și personal — 14. W. C. personal — 15. Vestiar personal — 16. Duș personal — 17. Bucătărie
18. Biberonerie — 19. Cămară — 20. Curățat legume — 21. Spălătorie
22. Căldătorie — 23. Uscătorie — 24. Depozite diverse — 25. Monte-charge alimente — 26. Monte-charge combustibil — 27. Depozit alimente — 28. Cazane presiune — 29. Depozit combustibil — 30. Sala de cazane calorifer
31. Verandă — 32. Depozit pături — 33. Infirmerie — 34. Toaleta infirmeriei — 35. Oficiul infirmeriei — 36. Terasa — 37. Depozit lenjerie
38. Curte de lumină

Plan parter

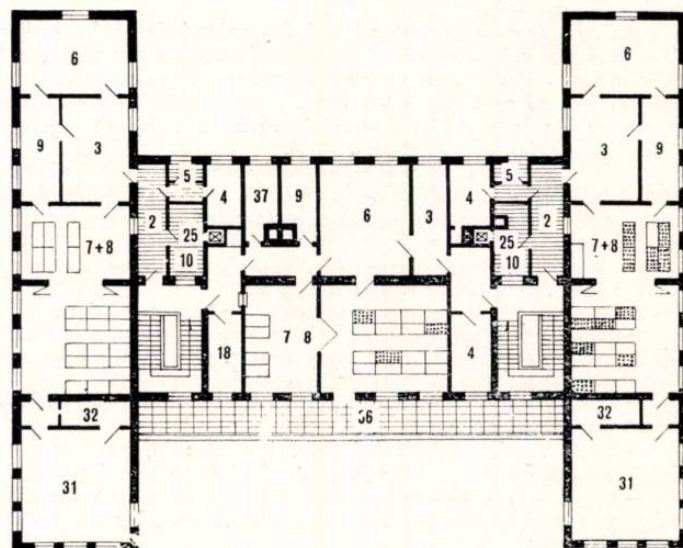

Creșă pentru 100 de copii — Proiect I.P.B. nr. 247
Fațadă — Autori, arhitecții Claudia Goleșcu-Ioachim
și Margareta Dimboianu; coordonator, arb. N. Sburchi

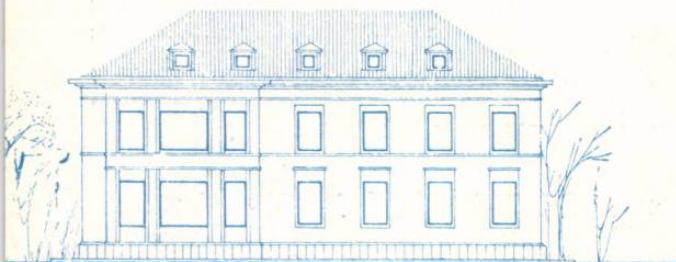

Plan parter

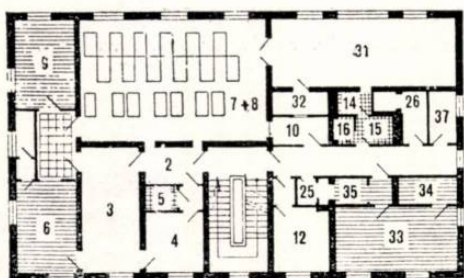
1. Intrare copii — 2. Vestibul copii — 3. Vestiar filtru — 4. Boxă izolare
5. W.C. izolare — 6. Primire-alăptare — 7. Cameră de joc și masă — 8. Dormitor
9. Toaleta copiilor — 10. Oficiul unei grupe — 11. Administrația — 12. Medic
13. Intrare alimente și personal — 14. W.C. personal — 15. Vestiar personal
16. Duș personal — 17. Bucătărie — 18. Biberonerie — 19. Cămară — 20. Curățat legume
21. Spălătorie — 22. Călcătorie — 23. Uscătorie — 24. Depozite diverse
25. Monte-charge alimente — 26. Monte-charge combustibil — 27. Depozite alimente
28. Cazane presiune — 29. Depozit combustibil — 30. Sala de cazane calorifer
31. Verandă — 32. Depozit pături — 33. Infirmerie — 34. Toaleta infirmeriei
35. Oficiul infirmeriei — 36. Terasa — 37. Depozit lenjerie — 38. Curte de lumină
39. Hidrofor — 40. Rufo murdare — 41. Intrare personal medical
43. Mașini monte-charge

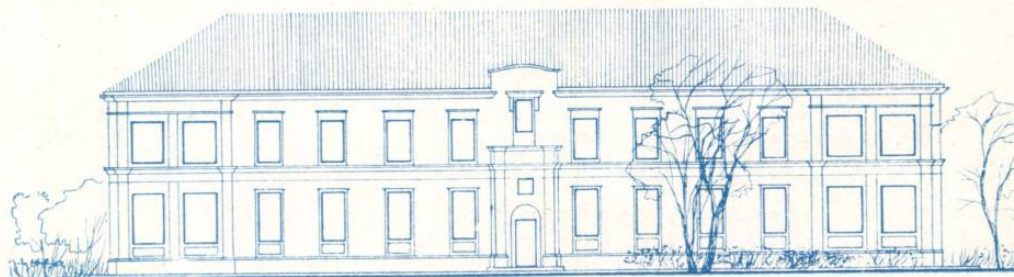
Plan etaj

Creșă pentru 40 de copii — Proiect ISPROR nr. 627
Fațadă — Autor, arb. Blanche Moscovici-Schwartz;
coordonator, arb. G. Trifu

Plan etaj

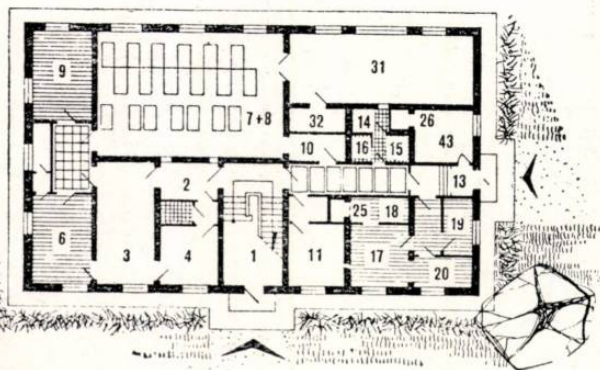

Creșă pentru 80 de copii — Proiect ISPROR nr. 575
Fațadă — Autor, arb. Al. Steriade; coordonator, arb. G. Trifu

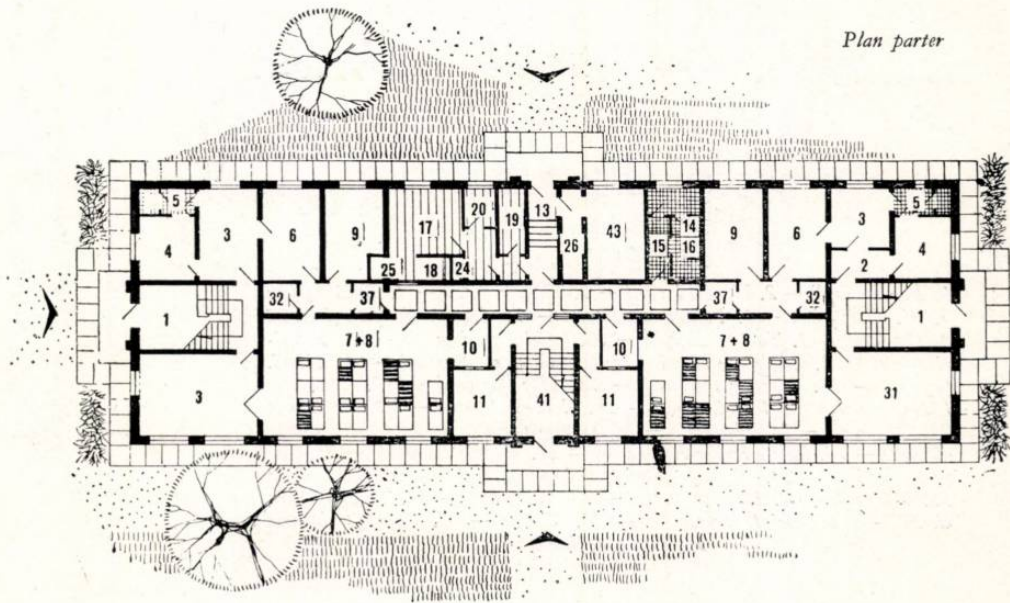

Plan etaj

Plan parter

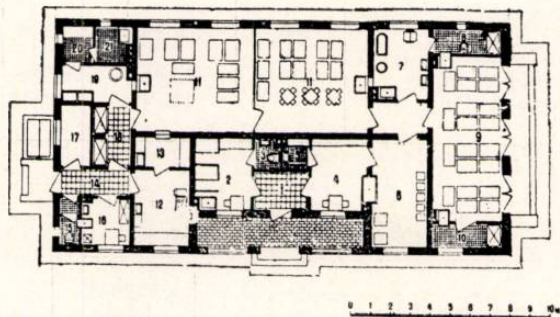

Plan parter

Creșă pentru 20 de copii — Proiect ISPROR nr. 1014/3
Fațadă — Autori, arhitecții: N. A. Petrașincu, G. Hochstadt și ing. N. Temelcu

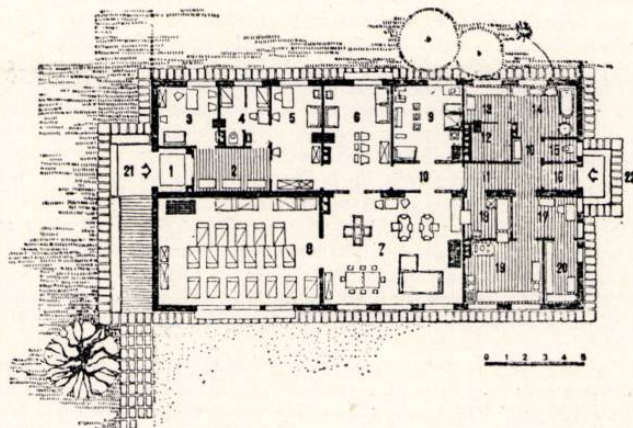

Plan

1. Degajament — 2. Cameră de izolare — 3. W.C. — 4. Filtru — 5. Spălător pentru mame — 6. Camera de primire alăptare — 7. Toaletă — 8. Olije — 9. Verandă — 10. Depozit de pături — 11. Sală pentru grupe — 12. Bucătărie — 13. Biberonerie-Oficiu — 14. Intrare de serviciu — 15. W.C. personal — 16. Birou — 17. Cămară — 18. Vestiar și depozit — 19. Spălătorie rufe — 20. Călcătorie — 21. Uscătorie

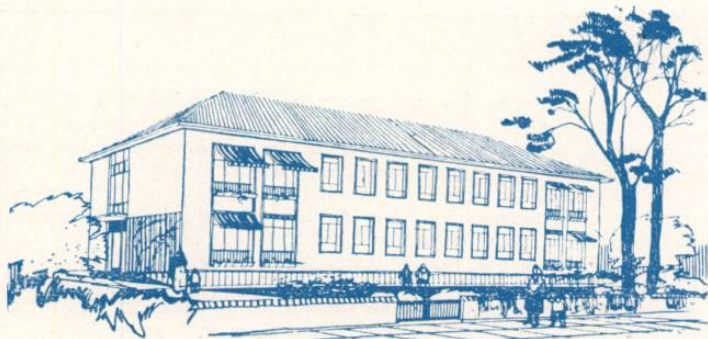

Creșă pentru 20 de copii — Proiect I.P.C. nr. 77/C
Autori, arb. Silvia Păun-Timotin, arb. G. Hochstadt, ing. I. Zernoveanu

Plan

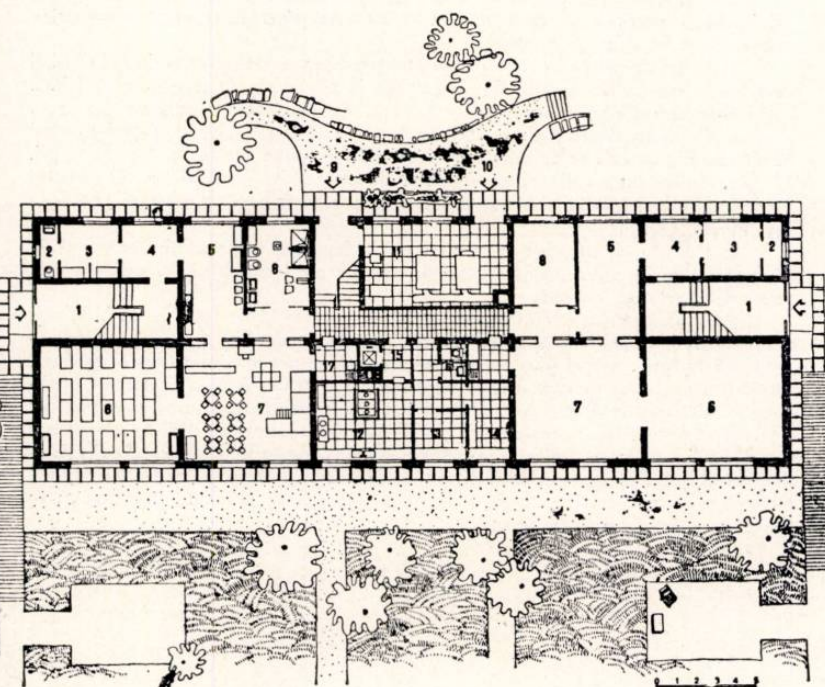
1. Intrare — 2. Vestibul — 3. Birou — 4. Izolare — 5. Vestiar-filtru — 6. Primire alăptare — 7. Camera de zi — 8. Dormitor — 9. Toaleta copii — 10. Sală — 11. Vestibul — 12. Uscătorie — 13. Călcătorie — 14. Spălătorie — 15. W.C. — 16. Intrare serviciu — 17. Degajament — 18. Oficiu — 19. Bucătărie — 20. Cămară — 21. Intrare principală — 22. Intrare serviciu

Creșă pentru 80 de copii — Proiect I.P.C. nr. 82/C
Autori, arb. G. Hochstadt, arb. Mariana Bucur, ing. Fl. Catand

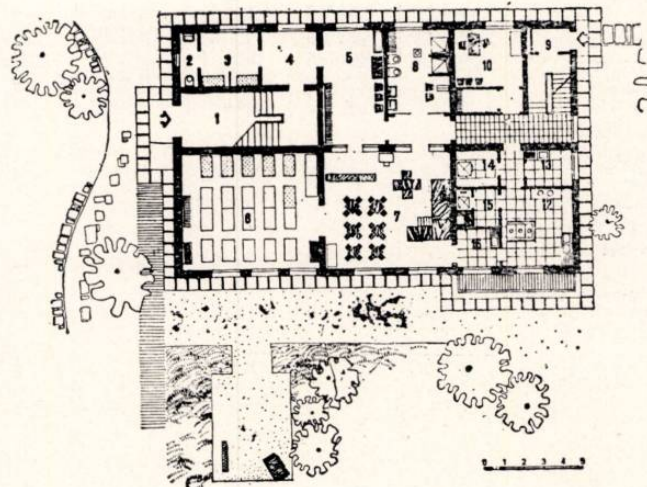

Creșă pentru 40 de copii — Proiect I.P.C. nr. 81/C
Autori, arb. G. Hochstadt, ing. I. Zernoveanu

Plan parter

1. Intrarea principală — 2. W.C.-izolare — 3. Izolare — 4. Vestibul — 5. Primire-alăptare — 6. Dormitor — 7. Camera de joc — 8. Toaletă copii — 9. Intrare serviciu — 10. Intrare sala cazanelor — 11. Sala cazanelor — 12. Bucătărie — 13. Preparație — 14. Cămară — 15. Ascensor alimente — 16. W.C. personal — 17. Oficiu

Plan parter

1. Intrarea principală — 2. W.C.-izolare — 3. Izolare — 4. Vestibul — 5. Primire-alăptare — 6. Dormitor — 7. Camera de joc — 8. Toaleta copiilor — 9. Intrare serviciu — 10. Birou — 11. Vestiar personal — 12. Bucătărie — 13. Preparație legume — 14. Cămară — 15. Ascensor alimente — 16. Oficiu

A treia etapă cuprinde proiectele întocmite de I.P.C. în semestrul al II-lea al anului 1955, și I-ul al anului 1956 și anume :

- creșa cu 20 + 2 locuri, proiect nr. 77/C;
- creșa cu 40 + 4 locuri { proiect nr. 81/C;
proiect nr. 81/C/II;
- creșa cu 80 + 8 locuri { proiect nr. 82/C;
proiect nr. 82/C/III.

Toate aceste proiecte au fost întocmite pe baza unor teme de proiectare noi, mai economice decât cele prevăzute în normativul nr. 104-53.

În soluțiile stabilite pentru creșa cu 40 și 80 de locuri, proiectanții au încercat să sistematizeze soluția pe același principiu, aplicat și în tipizarea școlilor elementare rurale, și anume prin stabilirea unei secțiuni comune mai multor tipuri de creșe. Secțiunea comună conține încăperile specifice unei grupe de 20 de copii; ea este rezolvată pe baza a două tipuri de grinzi prefabricate de 6,15 și de 2,95 m și are o suprafață construită de 186,40 m². Această secțiune, grupată cu secțiunile variabile, de capăt sau mijloc, de la tip la tip, a determinat soluțiile, atât pentru creșa cu 40 de locuri, cât și pentru cea cu 80 de locuri.

Distribuirea încăperilor cerute de temă a fost făcută pentru creșa cu 20 de locuri pe un nivel, cu un subsol parțial la care s-a prevăzut depozit de combustibil și legume, iar pentru creșele cu 40 și 80 de locuri, pe două niveluri și subsol parțial în care s-au prevăzut sălile cazanelor și încăperi anexe la proiectele 81/C și 82/C, iar la proiectele 81/C/II și 82/C/III numai pe două niveluri fără subsol.

Toate aceste proiecte se caracterizează prin următoarele:

— utilizarea unei secțiuni comune pentru încăperile principale ale unei grupe de copii la creșa cu 40 și 80 de locuri a determinat forme simple de plan și economii în proiectare, creind condițiile necesare pentru utilizarea unui număr mare de detalii tip;

— desfășurarea funcțiunilor este asigurată în bune condiții, iar spațiile prevăzute la încăperile de bază permit o distribuție judicioasă a mobilierului;

— prin plasarea intrărilor pentru copii pe fațadele laterale și orientarea camerelor de dormit și joc pe o singură direcție, se asigură folosirea acestor proiecte chiar pe terenuri cu orientări nefavorabile, datorită posibilității de reversibilitate a planului;

CREȘA CU 20 + 2 LOCURI

TABELUL 1

Suprafețe	Proiect ISPROR nr. 1014/3	Proiect I.P.B. nr. 234	Proiect I.P.C. nr. 77/C	Tema nouă
Încăperi principale	136,92	148,69	139,81	121,50
Încăperi anexe	96,23	66,57	70,48	64,50
Total util	233,15	215,26	210,29	186,00
Circulații	41,24	34,21	35,30	—
Ziduri	69,87	62,47	54,90	—
Suprafața construită, desfășurată	344,26	311,94	300,49	—
Suprafața ocupată pe teren la nivelul parterului	273,38	264,50	261,50	—
m ² /loc de copil (20)	17,21	15,59	15,02	—

CREȘA CU 40 + 4 LOCURI

TABELUL 2

Suprafețe	Proiect I.P.B. nr. 235	Proiect ISPROR nr. 627	Proiect I.P.C. nr. 81/C	Proiect I.P.C. nr. 81/C/II	Tema nouă
Încăperi principale	185,22	313,40	260,02	261,03	243,00
Încăperi anexe	150,43	147,05	122,69	104,96	120,00
Total util	335,65	460,45	382,71	365,99	363,00
Circulații	84,45	129,23	126,20	108,77	—
Ziduri	182,10	113,87	122,71	95,42	—
Suprafața construită, desfășurată	602,20	703,55	631,62	570,18	—
Suprafața ocupată pe teren la nivelul parterului	479,27	300,56	269,61	285,09	—
m ² /loc de copil (40)	15,05	17,58	15,79	14,25	—

CREȘA CU 80 + 8 LOCURI

TABELUL 3

Suprafețe	Proiect ISPROR nr. 575	Proiect I.P.C. nr. 82/C	Proiect I.P.C. nr. 82/C/III	Tema nouă
Încăperi principale	554,96	516,23	513,63	486,00
Încăperi anexe	190,64	181,89	144,47	161,00
Total util	745,60	698,12	658,10	647,00
Circulații	265,72	217,38	195,91	—
Ziduri	189,41	188,30	154,77	—
Suprafața construită, desfășurată	1200,73	1103,88	1008,78	—
Suprafața ocupată pe teren la nivelul parterului	552,56	488,91	504,39	—
m ² /loc de copil (80)	15,01	13,79	12,60	—

CREȘA CU 100 + 10 LOCURI

TABELUL 4

Suprafețe	Proiect I.P.B. nr. 247	Tema nouă
Încăperi principale	678,95	607,50
Încăperi anexe	265,53	186,00
Total util	944,48	793,50
Circulații	223,51	—
Ziduri	196,55	—
Suprafața construită, desfășurată	1364,54	—
Suprafața ocupată pe teren la nivelul parterului	588,91	—
m ² /loc de copil (100)	13,64	—

— proiectele prevăd pentru creșa cu 20 de locuri planșeu din grinzi prefabricate de un singur tip (5,55 m deschidere) și șarpanta în două ape din elemente prefabricate, iar la creșele cu 40 și 80 de locuri, planșee din grinzi prefabricate de două tipuri și învelitoare în terasă necirculabilă, la care panta de 5 % s-a asigurat prin așezarea în trepte a unor corpuri de umplutură speciale ce se realizează din beton de zgură pe șantier și care asigură la parte din clădire și izolarea termică, sau șarpantă din elemente prefabricate din beton armat;

— sînt întocmite pe baza noului modul de 10 cm.

Toate aceste proiecte au fost avizate de C.S.A.C. ca proiecte tip, urmînd să înlocuiască pe celelalte, întocmite anterior, corespunzătoare etapei I și a II-a și a căror valabilitate a expirat la 31 decembrie 1955.

*

Pentru compararea proiectelor realizate în aceste trei etape în ceea ce privește economicitatea, dăm alăturat tabele comparative de indicii spațiali realizați la fiecare tip de creșă.

Din prezentarea sumară a felului în care s-au desfășurat studiile pentru tipizarea proiectelor de creșe rezultă că au fost înregistrate creșteri calitative importante în ceea ce privește:

1. Economicitatea în construcții. Din prezentarea tabelor de indici spațiali rezultă că reducerile de suprafețe construite la proiectele tip întocmite de I.P.C. se înscriu între 3,70 pînă la 18,90 % față de proiectele anterioare acestora.

2. Economicitatea și sistematizarea în proiectare prin adoptarea unui secțiuni unice pe baza căreia se compun planurile pentru creșa cu 40 și 80 de copii.

3. Posibilitatea aplicării unor sisteme de execuție corespunzătoare în actualul stadiu al industrializării construcțiilor în țara noastră în ceea ce privește planșeele și învelitorile.

4. Distribuții raționale care asigură desfășurarea procesului funcțional în bune condiții și dimensionări corespunzătoare ale încăperilor în care plasarea mobilierului este corectă.

Proiectele tip întocmite de colectivul de tipizări I.P.C. (astăzi I.P.C.T.) sînt confirmarea unui sistem de lucru realmente corespunzător scopului ce se urmărește prin tipizare. Seriozitatea cu care se pun problemele în cadrul acestui colectiv, inițiativa creatoare pe care o demonstrează colectivul în felul critic în care analizează chiar temele de proiectare și colaborarea strînsă pe care o păstrează pe tot parcursul proiectării cu beneficiarii și C.S.A.C., sînt premisele care au determinat în cea mai mare parte realizările pozitive obținute. Acest fel de lucru al colectivului ne permite să sperăm că în viitor realizările în tipizare vor înscrise creșteri calitative și în ceea ce privește plastica adoptată, care la aceste proiecte nu se poate considera ca fiind rezolvată.

Vedere spre Casa de creație

Arh. MIHAELA SLOMNESCU

CASA DE CREAȚIE ȘI ODIHNĂ DE LA MOGOȘOAIA

Casa de creație și odihnă pe care o prezentăm a fost amenajată în clădirea ce se află în incinta palatului brîncovenesc de la Mogoșoaia, construită în anul 1928 după proiectul arhitectului G. M. Cantacuzino. Această clădire, deteriorată serios în urma unui incendiu, a fost reconstruită și amenajată, pentru a corespunde noii destinații, după planurile întocmite de arhitecții G. Negoescu și Mihaela Slomnescu.

Casa de creație și odihnă cuprinde 27 de camere, dintre care 8 pot fi locuite de câte două persoane, iar celelalte de câte una singură; 18 dintre camere sînt prevăzute cu dușuri individuale și chiuvete, celelalte fiind deservite de băi comune pe nivel.

Parterul cuprinde partea de recepție cu vestibulul de intrare, holul cu scara de onoare și sala de mese, continuată cu o terasă întinsă care se termină în verdeța parcului; mai cuprinde, de asemenea, bucătăria cu anexele ei, încăperi de preparare, cămări, un birou de primire, vestiar pentru personal etc., deservite de o intrare de serviciu și în legătură și cu cele două camere pentru administrator.

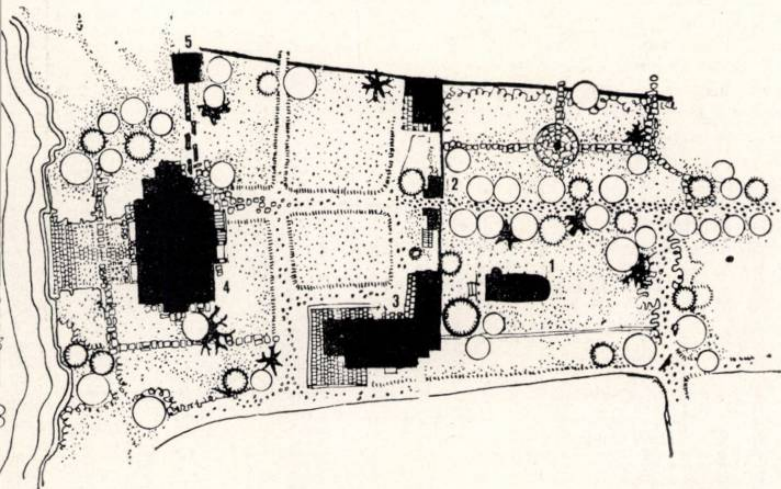
Pentru a realiza această nouă distribuție de plan în clădirea veche, a trebuit să se restructureze complet interiorul. La etaje a fost mai ușor; zidurile fiind aproape dărîmate, s-a putut schimba poziția lor în plan, înlocuindu-se planșeul de lemn cu grinzi putrezite cu un planșeu de beton monolit. La parter s-a păstrat, pe cît posibil, zidăria veche, făcînd cîteva modificări minime: arcade, deschideri noi de goluri sau zidiri de deschideri vechi și zidărie ușoară despărțitoare.

La fațadă s-a respectat întocmai plastica inițială, foarte frumoasă, cu înșiruirea de arcade suprapuse. De fapt, a fost o restaurare fidelă a vechii case, care a fost doar completată cu un acoperiș de șită argintie — asemănător celui vechi — și cu o streșină de lemn cu cîpriori aparenti, sculptați.

Un lucru interesant în această clădire îl constituie scara de lemn din turnul dinspre sud. Scara aceasta — proiectată după modelul celei vechi, care arsese pe jumătate — e executată din stejar masiv, cu trepte separate, fasonate fiecare în parte cu mîna.

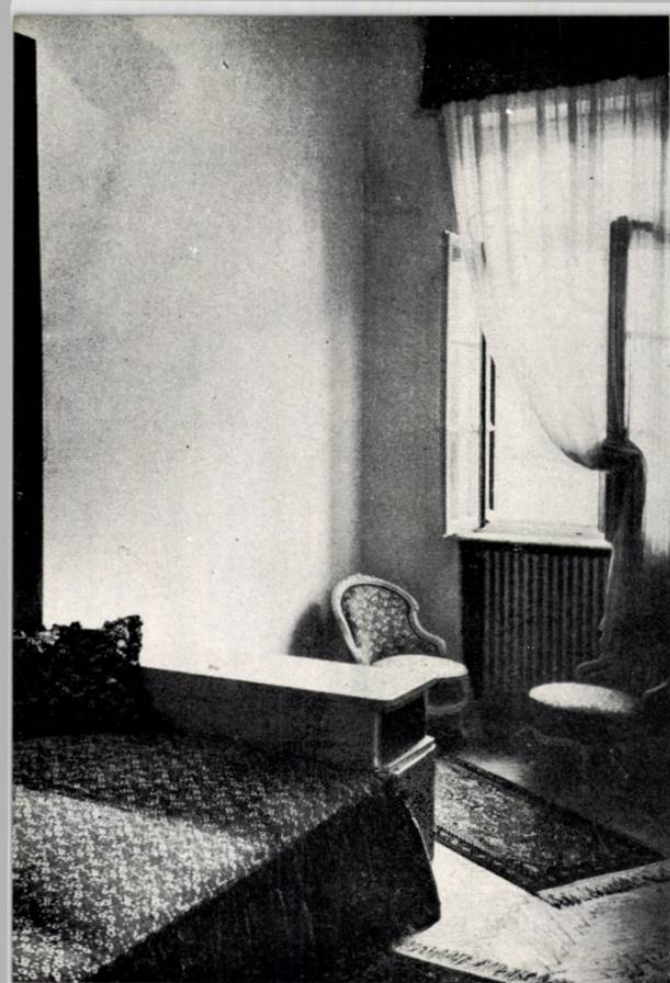
★

Paralel cu reconstrucția și amenajarea Casei de creație și odihnă a fost restaurat, de către același colectiv de arhitecți, și palatul de la Mogoșoaia, datînd din anul 1702.

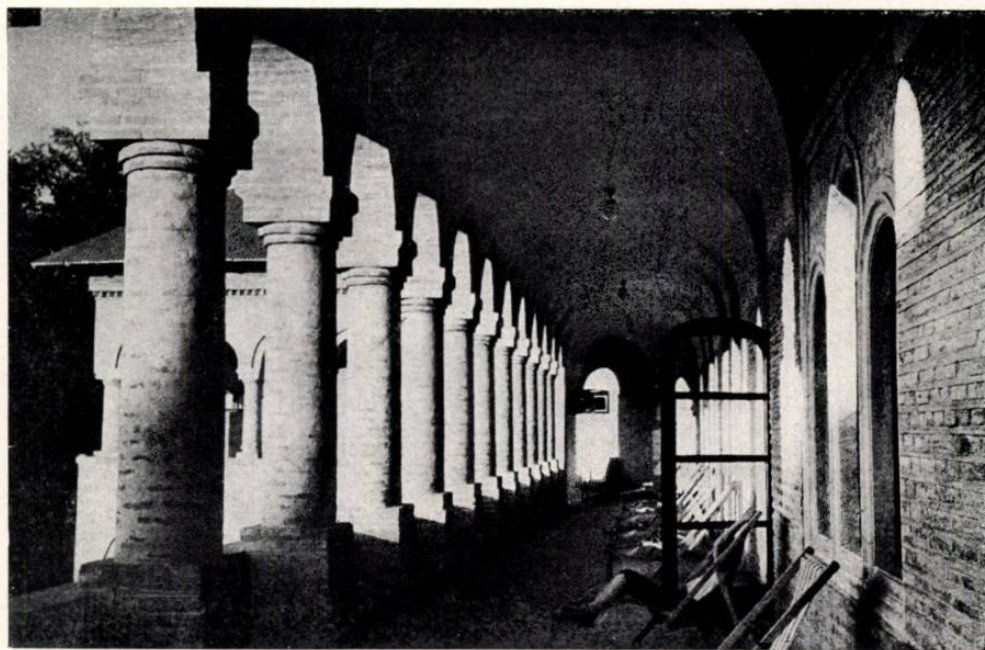

Plan de situație

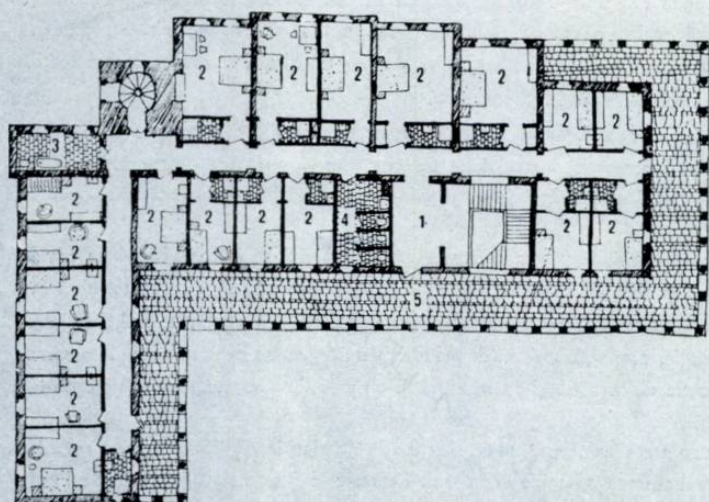
1. Biserica — 2. Poarta de intrare — 3. Casa de creație — 4. Palatul — 5. Ghefărie

Camera

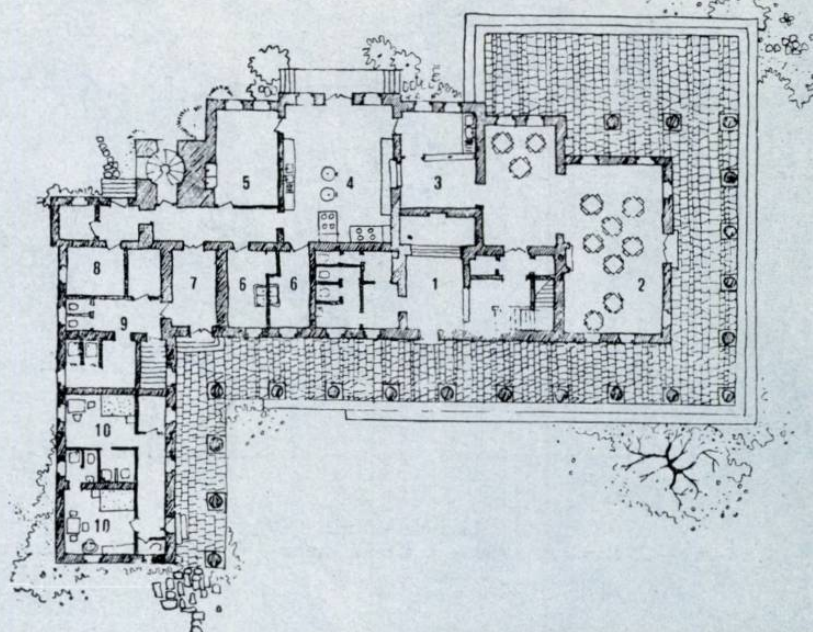
Galeria de la etaj

Plan etaj I

1. Hol — 2. Camere de dormit — 3. Baie
4. Grup sanitar — 5. Terasă acoperită.

Plan parter
1. Vestibul — 2. Sală de mese — 3. Oficiu
4. Bucătărie — 5. Cofetărie — 6. Preparare
alimente — 7. Vestibul — 8. Birou — 9. W.C.
Vestiar personal — 10. Apartament admi-
nistrativ

Sala de mese

Detaliu de colț

Vederea palatului dinspre lac

În pivniță, uimitoare prin construcția celor patru bolți care se descarcă pe un singur stîlp central de cărămidă, s-a făcut o pardoseală din plăci de marmură de Rușchița. Această pardoseală se potrivește foarte bine cu pereții de cărămidă aparentă, de formă specială, îngustă.

S-au reparat și s-au făcut noi burlane din tablă de aramă fasonată după modelul celor vechi.

Afară de burlane, în exterior, s-au mai făcut mici lucrări de zidărie, înlocuindu-se cărămida mîncată de umezeală cu alta comandată special, pe dimensiunile vechii cărămizi.

O lucrare mai minuțioasă și care a reușit este înlocuirea ardezicii sparte, pe porțiuni mari, cu tablă, fasonată și vopsită cu culoare de ulei, în forma și tonul ardezicii originale.

În același timp s-a înlocuit toată șarpanta de lemn putred cu șarpantă nouă.

În general, la fațadă s-a avut o grijă deosebită de a nu deteriora ornamentele și motivele sculpturale. În interior s-a făcut o renovare generală și o singură modificare de structură, la intrare, unde s-a așezat un grup de w.c.-uri și un vestiar, necesare noii meniri a palatului care a devenit muzeu.

În camere s-au făcut restructurări totale: s-au scos toate lambriurile din lemn de brad vopsit negru cu ornamentații de panouri de oglinzi, camerele rămînînd astfel curate, spațioase, fiecare cu baia ei frumoasă în marmură roșie. Aceste băi s-au păstrat intacte.

La etajul de recepție s-au refăcut bolțile de rabiț dărmate și fisurate. Aceste bolți, executate inițial în 1928, prin restaurarea făcută de arh. Cantacuzino, reproduc bolțile originale. S-a executat o tencuială stropită, cu un dozaj special de var, nisip și puțină culoare ocru, peste care s-a dat o patină cu negru de fum și parafină. Această tencuială continuă pe pereți și tavane e întreruptă, din loc în loc, de uși sculptate în piatră sau uși de lemn pictate.

Pardoselile — din diferite esențe de marmură colorată — au fost readuse în starea lor normală, scoțîndu-se în evidență desenele lor minunate.

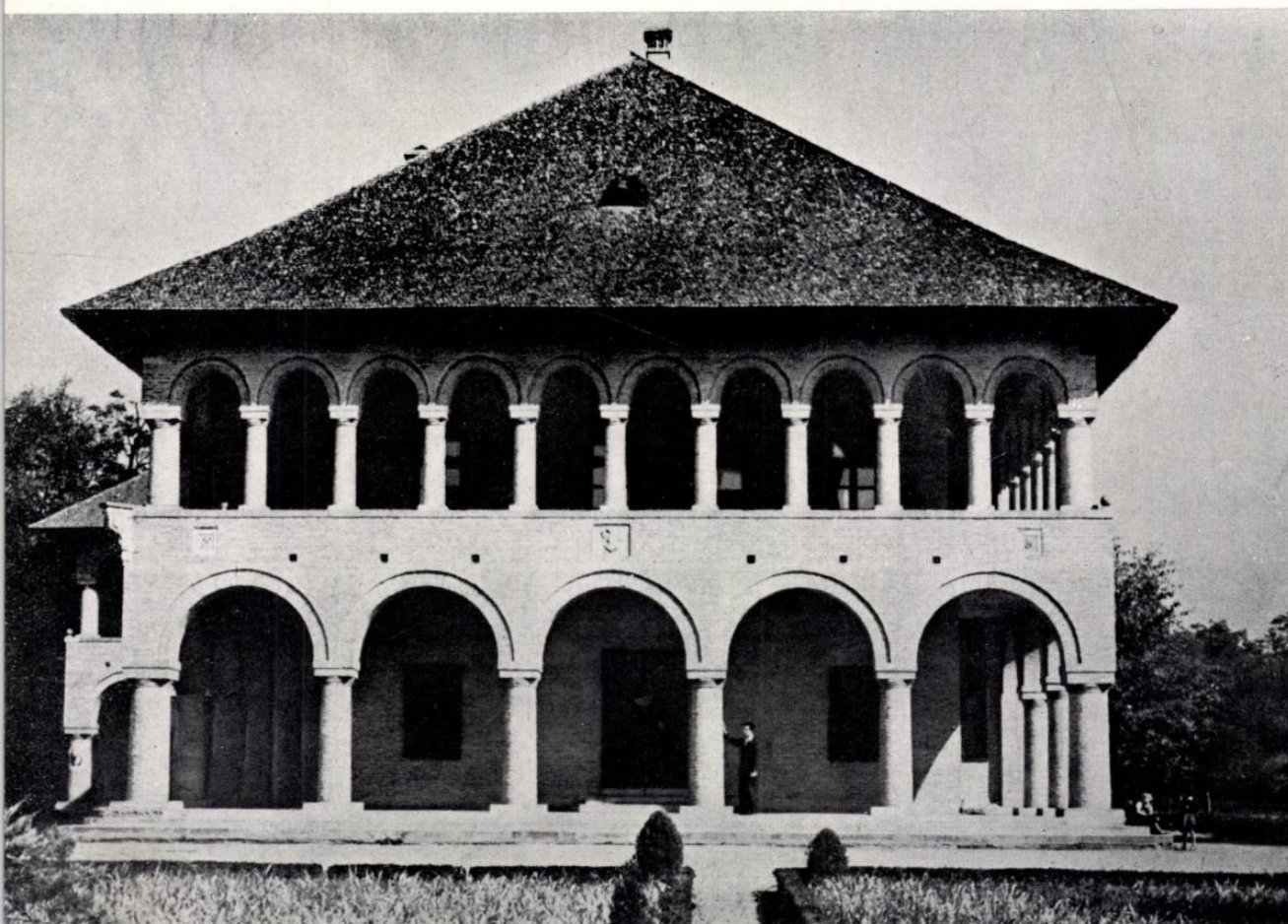
Pardoseala de mozaic de marmură era spartă în multe locuri și au trebuit refăcute pietricelele din sticlă dublă, cu foiță de aur la mijloc, lipită cu mastic special. Această operație a fost efectuată de Fondul plastic.

Tot de Fondul plastic au fost executate trei uși de lemn sculptate, după modelul existent cu motive florale și pictate cu culori vii și aur. La intrare s-a montat o ușă de lemn de stejar cu model de împletitură, proiectată de noi și executată de Fondul plastic.

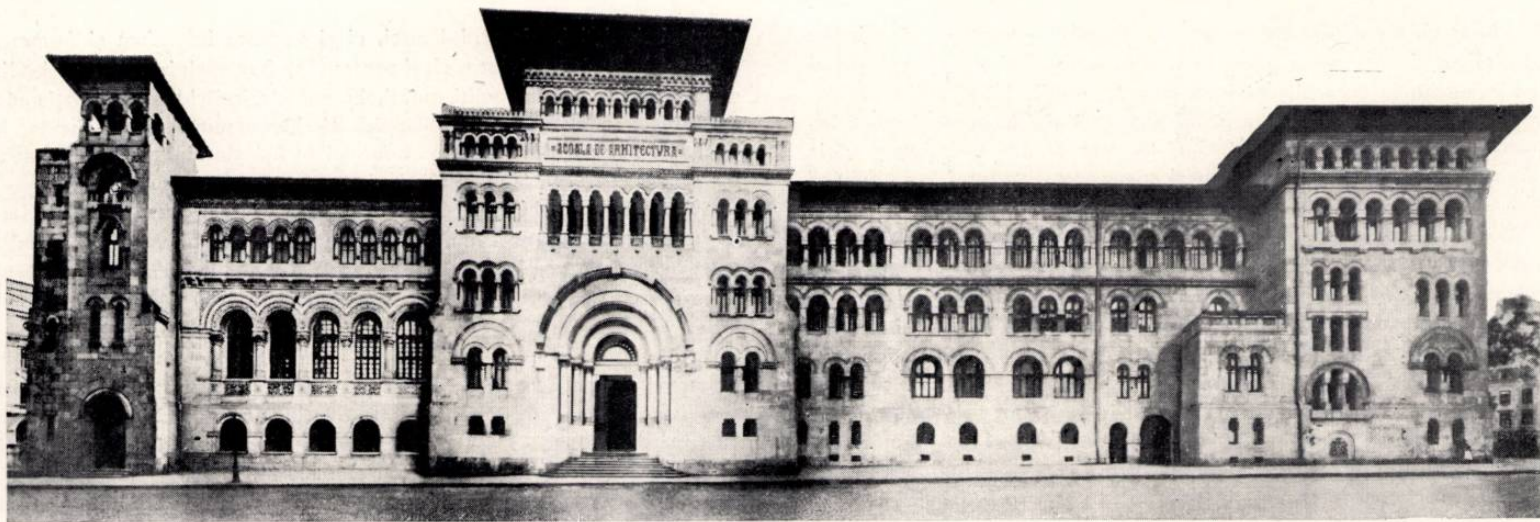
În afară de lucrările de ornamentație, s-au făcut reparații la consolele de piatră sculptată cu diferite motive — stema Brîncovenilor, măști, flori etc. — plasate la intersecțiile bolților cu pereții.

↑
Ușă interioară

← Casa de creație și odihnă
fațada laterală

Școala de arhitectură

Prof. arh. GRIGORE IONESCU

SCURT ISTORIC AL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ARHITECTURII ÎN ROMÂNIA

Problema organizării unui învățământ special al arhitecturii a fost pusă pentru prima oară în țările române, abia în al doilea sfert al secolului al XIX-lea. În timpul protectoratului rus, în 1831, sub directivele guvernatorului general, contele Pavel Kiseleff, au fost alcătuite primele legi fundamentale ale Țării Românești și Moldovei cunoscute sub numele de «Regulamente organice».

Între prevederile felurite ale acestor regulamente — aproape identice pentru ambele țări — stabilindu-se «învățăturile ce s-au așezat în școalele naționale», împărțite în patru ramuri (școale începătoare, umane, învățături complementare și cursuri speciale), se prevedea, în cadrul cursului special de matematică aplicată organizat pe trei ani, studiul mecanicii și al arhitecturii.

O comisie specială orînduită în 1832 de același Kiseleff ca să cerceteze starea școlilor și să arate ce se făcuse și ce mai era de făcut în această privință «după regulament», arătînd îndreptările ce trebuiau aduse învățămîntului complementar și special «ca să ofere tinerilor mijloace de perfecționare fără să fie nevoie pentru aceasta să plece în străinătăți» se gîndise și la arhitectură. În școala care i-ar fi pregătît, profesorul — unul singur, socotit de ajuns — ar fi predat noțiuni generale «asupra nașterii artei», cele cinci ordine de arhitectură «studiate separat în detaliile lor», știința materialelor de construcție și felul de a le întrebuința, principiile de construcție aplicate edificiilor publice și private «pe măsura mijloacelor țării», preferîndu-se «utilul frumosului absolut». Se recomanda, în sfîrșit, «să se evite înaltele teorii ale mecanicii», dar să se dea elevilor acea instrucție necesară cu care ei să poată «compara bunele rezultate ale artei cu zidirile defectuoase care acoperă țara».

Întocmit pe baza raportului acestei comisii, regulamentul privind «dezvoltarea obiectelor de învățatură în fiecare clasă și metodele ce trebuie a să urma la predare», orînduia arhitectura ca ramură de învățământ tehnic superior în cadrul «cursurilor speciale», și anume, în «clasul al treilea» al secției de matematică aplicată. După ce alegeau primele două «clasuri», în care se studiau trigonometria, algebra superioară, topografia, geodezia și calculul diferențial și integral, studenții care doreau să devină arhitecți erau ținuți a urma cursul special de «arhitectură civilă» din «clasul al treilea». Profesorul de la acest curs era obligat prin regulament: 1. «A da școlarilor o cunoștință generală de meșteșugul de a întocmi, a pune în lucrare și a prețui construcțiile ce pot fi trebuincioase în deosebite industrii»; 2. «A da învățături pregătitoare acelor care voiesc a să îndeletnici mai cu deosebire la meșteșugul zidăriei în calitate de ingineri civili

sau de arhitecți»; 3. A vorbi școlarilor «despre toate materialele ce se întrebuințează în construcție»; despre «pregătirea ce se face acestor materii, pentru deosebitele construcții»; despre «legile ce se ating de zidiri», în sfîrșit, despre modul «cum să se facă prețuirile și măsurarea zidirilor»¹.

Cursul de arhitectură prevăzut în cadrul secției de matematici mai mult ca o datorie legată de aplicarea prevederilor Regulamentului Organic decît ca o măsură dictată de nevoia formării unor cadre de specialiști în domeniul construcțiilor — nevoie prea puțin resimțită de societatea românească a acelei epoci — n-a dat, pe cîte știm, nici un arhitect.

Dacă pentru puținele clădiri mai importante pe care statul capitalist în formație a avut nevoie să le ridice în prima jumătate a secolului trecut, au fost suficiente serviciile prestate de cîțiva arhitecți străini, sau de cîte un român mai mult sau mai puțin specializat în străinătate — ca Alexandru Costinescu² sau multilateralul Gheorghe Asachi³ — reprezentanții de seamă ai burgheziei și boierimii s-au mulțumit de cele mai multe ori, pentru a-și clădi prăvăliile sau locuințele lor, cu serviciile unor meșteri mai puțin pricepuți, formați în epoca aceea și în țară, de pildă, la Iași, urmînd în cadrul Academiei Mihăilene lecțiile de inginerie ale maiorului inginer-arhitect Singurov, pe acelea de «desemn, arhitectură și geometrie» ale lui Freywald și de «inginerie și mecanică populară» ale lui Alex. Costinescu, sau, la București, cursurile de desen ținute la Academia de la sf. Sava de pictorul Carol Walștein. Acesta din urmă, «îndemnîndu-se de a se lupta cu toate greutățile și neînlesnirile», tipărea chiar în 1836 un *manual de desen și arhitectură*, destinat, după cum reiese din însăși prefața lucrării, mai cu seamă acelor care doreau să se dedice «meșteșugului arhitectonic»

¹ Text din Regulamentul Organic, București 1847, cap. I, secția IV, art. 97 și 99.

² Acesta, fost bursier al statului, era arătat în 1838, cu ocazia numirii sale în postul de profesor la «cursul deplin al ingineriei și mecanicii populare» de la Academia Mihăileană, ca absolvent al politehnicii din Viena, unde învățase «matematică înaltă, fizică, geometria practică, mecanica, știința mașinilor, arhitectura și înalta astronomie... științe din care a cîștigat atestaturi de clasă I-a cu eminență». După planurile lui se construiseră în Iași un teatru la Copou și Arcul de triumf care lega Academia de casa cornetului Voinescu (azi Casa Academiei și liceul Național).

³ Inginer diplomat de la Lwow, cu studii suplimentare făcute la Viena și Roma, de astronomie, arheologie, arhitectură, pictură și poezie. El este organizatorul și îndrumătorul școlilor moderne din prima jumătate a secolului al XIX-lea în Moldova. El este constructor al citorva vile din orașul Iași și autor, alături de I. Freywald, al planurilor Mitropoliei celei noi a Iașului, terminată mai tîrziu de Alex. Orăscu.